

Fredag den 31. maj 2013 (D)

1

106. møde

Fredag den 31. maj 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) 2. behandling af lovforslag nr. L 186:

Forslag til lov om ændring af lov om Statstidende. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om obligatorisk digital levering af meddelelser til optagelse i Statstidende).

Af finansministeren (Bjarne Corydon).

(Fremsættelse 13.03.2013. 1. behandling 04.04.2013. Betænkning 16.05.2013).

2) 2. behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer til offentlige myndigheder. (Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere, for så vidt angår ansøgning om økonomisk fripladstilskud, meddelelse om valg af læge, ansøgning om navngivning og navneændring, indgivelse af erklæring om faderskab, anmeldelse af cykeltyveri m.v.).

Af finansministeren (Bjarne Corydon).

(Fremsættelse 20.03.2013. 1. behandling 04.04.2013. Betænkning 16.05.2013).

3) 2. behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til lov om ændring af lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber. (Udvidelse af sælgerens oplysningsforpligtelse ved salg af andelsboliger og indførelse af karenperiode for anvendelse af valuarvurdering og offentlig vurdering ved værdiansættelse af foreningens ejendom m.v.).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).

(Fremsættelse 20.03.2013. 1. behandling 05.04.2013. Betænkning 29.05.2013).

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 212:

Forslag til lov om ændring af skatteforvaltningsloven og forskellige andre love. (Ny klagestruktur på skatteområdet og ændringer som følge af idriftsættelsen af Ét Fælles Inddrivelsessystem m.v.).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).

(Fremsættelse 24.04.2013. 1. behandling 14.05.2013. Betænkning 29.05.2013).

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 185:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Forbud mod fremme af terrorisme i programvirksomhed m.v.).

Af kulturministeren (Marianne Jelved).

(Fremsættelse 13.03.2013. 1. behandling 02.04.2013. Betænkning 22.05.2013).

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om socialtilsyn.

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 16.04.2013. Betænkning 23.05.2013).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 206:

Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder. (Konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 16.04.2013. Betænkning 23.05.2013).

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 207:

Forslag til lov om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love. (Medmoderskab m.v.).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 16.04.2013. Betænkning 23.05.2013).

9) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 129:

Forslag til folketingsbeslutning om ændrede regler for opkrævning af grundskyld.

Af Ole Birk Olesen (LA) m.fl.

(Fremsættelse 02.05.2013).

10) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om et nationalt indeks for livskvalitet.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 02.04.2013).

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 118:

Beslutningsforslag om nedsættelse af en socialkommission.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 10.04.2013).

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 128:

Forslag til folketingsbeslutning om vielser foretaget af borgmestre og byrådsmedlemmer.

Af Eva Kjer Hansen (V) m.fl.

(Fremsættelse 23.04.2013).

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 132:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2011.

(Fremsættelse (i betænkning) 16.05.2013. Anmeldelse 23.05.2013).

14) Forespørgsel nr. F 45:

Forespørgsel til handels- og investeringsministeren om en forstærket dansk indsats på det internationale handelspolitiske område.

Af Steen Gade (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Jens Joel (S), Lone Lokindt (RV) og Lene Espersen (KF).
(Anmeldelse 16.05.2013. Fremme 21.05.2013).

Kl. 09:59

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Mødet er åbnet.

Udvalget for Forretningsordenen har afgivet:

Betænkning og indstilling vedrørende forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget. (Spørgetimen med statsministeren m.v.).

(Beslutningsforslag nr. B 133).

Betænkningen og indstillingen vil fremgå af www.folketingstidende.dk

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 2. behandling af lovforslag nr. L 186:

Forslag til lov om ændring af lov om Statstidende. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om obligatorisk digital levering af meddelelser til optagelse i Statstidende).

Af finansministeren (Bjarne Corydon).

(Fremsættelse 13.03.2013. 1. behandling 04.04.2013. Betænkning 16.05.2013).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 2. behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer til offentlige myndigheder. (Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere, for så vidt angår ansøgning om økonomisk fripladstilskud, meddelelse om valg af læge, ansøg-

ning om navngivning og navneændring, indgivelse af erklæring om faderskab, anmeldelse af cykeltyveri m.v.).

Af finansministeren (Bjarne Corydon).

(Fremsættelse 20.03.2013. 1. behandling 04.04.2013. Betænkning 16.05.2013).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 2. behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til lov om ændring af lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber. (Udvidelse af sælgerens oplysningsforpligtelse ved salg af andelsboliger og indførelse af karenperiode for anvendelse af valuarvurdering og offentlig vurdering ved værdiansættelse af foreningens ejendom m.v.).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).

(Fremsættelse 20.03.2013. 1. behandling 05.04.2013. Betænkning 29.05.2013).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 10:01

Afstemning

Formanden :

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 212:

Forslag til lov om ændring af skatteforvaltningsloven og forskellige andre love. (Ny klagestruktur på skatteområdet og ændrin-

ger som følge af idriftsættelsen af Ét Fælles Inddrivelsessystem m.v.).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).
(Fremsættelse 24.04.2013. 1. behandling 14.05.2013. Betænkning 29.05.2013).

Kl. 10:02

Forhandling**Formanden :**

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 10:02

Afstemning**Formanden :**

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-12, tiltrådt af udvalget?
De er vedtaget.

Jeg forslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 185:**Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Forbud mod fremme af terrorisme i programvirksomhed m.v.).**

Af kulturministeren (Marianne Jelved).
(Fremsættelse 13.03.2013. 1. behandling 02.04.2013. Betænkning 22.05.2013).

Kl. 10:02

Forhandling**Formanden :**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg forslår, at også dette lovforslag går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 205:**Forslag til lov om socialtilsyn.**

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).
(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 16.04.2013. Betænkning 23.05.2013).

Sammen med dette punkt foretages:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 206:**Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder. (Konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.).**

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).
(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 16.04.2013. Betænkning 23.05.2013).

Kl. 10:03

Forhandling**Formanden :**

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning**Formanden :**

Der stemmes først om ændringsforslag til L 205:

Ønskes afstemning om ændringsforslagene 1-3, tiltrådt af udvalget?
De er vedtaget.

Der stemmes herefter om ændringsforslag til L 206:

Ønskes afstemning om ændringsforslagene 1-8, tiltrådt af udvalget?
De er vedtaget.

Jeg foreslår herefter, at lovforslagene går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 207:**Forslag til lov om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love. (Medmoderskab m.v.).**

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).
(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 16.04.2013. Betænkning 23.05.2013).

Kl. 10:04

Forhandling**Formanden :**

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning**Formanden :**

Ønskes afstemning om ændringsforslagene nr. 1-5, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af DF)?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 129:**Forslag til folketingsbeslutning om ændrede regler for opkrævning af grundskyld.**

Af Ole Birk Olesen (LA) m.fl.

(Fremsættelse 02.05.2013).

Kl. 10:05

Forhandling**Formanden :**

Forhandlingen er åbnet. Økonomi- og indenrigsministeren.

Kl. 10:05

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Vi behandler i dag et beslutningsforslag fra Liberal Alliance, der pålægger regeringen at fremsætte forslag til ændring af reglerne om opkrævning af grundskyld.

Jeg vil gerne indledningsvis bemærke, at den eksisterende ejendomsskattelov, som den tidligere regering ændrede tilbage i 2003, beskytter grundejerne mod pludselige stigninger i den kommunale ejendomsskat. I de perioder, hvor grundværdierne vokser meget, sikrer loven, at det først slår igennem med en vis forsinkelse i det skattegrundlag, som grundskylden beregnes af. Omvendt betyder det selvfølgelig, at skattegrundlaget for grunde i perioder med lave stigninger eller endda fald i grundværdierne kan stige mere end de faktiske grundværdier. Det er så at sige prisen for at have grundskatteløftet, for der bør i sidste ende være en sammenhæng mellem, hvad borgerne beskattes af og de faktiske grundværdier.

Men grundskatteløftet er ikke det eneste værn mod stigende grundskyld. Siden 2009 har der været en lovgivning, som indebærer sanktioner over for kommunerne, hvis den samlede kommunale skat bliver forhøjet. Så hvis der vedtages forhøjelser af kommuneskatterne, herunder grundskylden, som medfører en stigning i den samlede kommunale beskatning, vil det udløse sanktioner over for de kommuner, som har forhøjet skatten. Samlet er det regeringens vurdering, at de eksisterende regler på grundskyldsområdet fungerer efter hensigten.

Lad mig derefter komme med nogle få supplerende kommentarer til de tre delelementer i beslutningsforslaget.

For det første foreslås lovkravet om en grundskyldspromille på minimum 16 ophævet. Efter de gældende regler skal grundskyldspromillen være minimum 16 og maksimalt 34. Det brede interval giver kommunerne frihed i fastlæggelsen af skatten, og det finder regeringen ikke der er et påtrængende behov for at ændre.

For det andet foreslås det, at kommunerne skal sanktioneres med 100 pct., hvis provenuet for grundskylden efter kommunal udligning stiger mere end inflationen. Visse kommuner skal åbenbart tvinges til at nedsætte grundskyldspromillen. Det gælder for kommuner, der har haft stigende grundpriser, og hvor der i dag typisk betales grundskyld af grundskatteløftet. Regeringen vil fastholde, at det er kommunalbestyrelsen, der inden for de gældende sanktionsmekanismer, fastsætter grundskyldspromillen hvert år i forbindelse med den endelige vedtagelse af årsbudgettet. Det er kommunalbestyrelsen, der skal stå til ansvar over for vælgerne for den grundskyldspromille, som de fastsætter. Hvis det er et stort problem, at provenuet for grundskylden er stigende i nogle kommuner, er jeg sikker på, at det vil indgå i den kommunale valgkamp til efteråret, og så må vælgerne afgøre det spørgsmål.

For det tredje foreslås det, at grundskyldsprovenuet over en 5-årig periode udfases af udligningsgrundlaget. Jeg ved det ikke, men der er måske grund til at uddybe. Formålet med den kommunale udligning er at sikre, at alle kommuner får mulighed for at tilbyde et serviceniveau, som har en rimelig sammenhæng med beskatningsniveauet i kommunen. Hvis der eksempelvis tilbydes et serviceniveau tæt på gennemsnittet, skal beskatningsniveauet også gerne være tæt på gennemsnittet. Det forudsætter, at alle kommuner har nogenlunde de samme økonomiske forudsætninger. Men der er store forskelle i beskatningsmulighederne i de forskellige dele af landet – det tror jeg er åbenlyst. Hvis der skal skabes ligelige økonomiske vilkår mellem kommuner forskellige steder i landet, forudsætter det derfor, at alle væsentlige indtægtskilder udlignes. Det vil især sige indkomstskat og grundskyld. Ikke mindst grundværdierne er endog særdeles skævt fordelt. I nogle kommuner nord for København er grundværdierne pr. indbygger mere end syv gange så høje som f.eks. i Morsø Kommune og Lolland Kommune. Hvis grundlaget for grundskylden ikke bliver udlignet, vil en række kommuner kunne sænke skatten, mens typisk land- og yderkommuner må forhøje skatten yderligere, og det er endog – synes jeg – markant.

Alt i alt kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget – hverken som helhed eller dele af det.

Kl. 10:09

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen for en kort bemærkning.

Kl. 10:09

Ole Birk Olesen (LA):

Vi står jo over for det problem, at hvis der ikke gøres noget her, så vil en gennemsnitlig familie på Frederiksberg fremover komme til at betale 5.000 kr. mere om måneden i grundskyld – en gennemsnitlig familie i et gennemsnitligt hus på Frederiksberg. Hvis vi tager en anden by, f.eks. Helsingør, vil den gennemsnitlige familie i det gennemsnitlige hus komme til at betale 823 kr. mere om måneden i grundskyld, og i Herlev er det for den tilsvarende familie 826 kr. mere om måneden i grundskyld.

Ministeren siger, at kommunen jo bare og borgerne jo bare kan kræve det i kommunalvalgkampen, som finder sted senere på året, altså at grundskyldspromillen skal sænkes. Men på grund af udligningssystemet kan kommunen meget ofte ikke gøre det, for de ekstra penge, som kommer ind fra de forhøjede grundværdier, skal kommunen aflevere videre til udligningssystemet, så de ender i nogle andre kommuner, hvor husene er meget billigere.

Så hvordan agter ministeren at gøre noget ved det her, hvis ministeren ikke vil pille ved udligningssystemet? Eller er det sådan, at ministeren er fuldstændig ligeglad med, at familier i Danmark, at pensionister i Danmark kommer til at betale så meget mere i grundskyld, som det er tilfældet i de kommende år?

Formanden :
Ministeren.

Kl. 10:11 det system, vi har, er rimelig afbalanceret. Så kan man have en diskussion om den konkrete grundvurdering; det skal jeg slet ikke kunne tage stilling til.

Kl. 10:14

Kl. 10:11

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

En af de ting, som jeg sætter pris på, og som jeg tror regering efter regering har sat pris på, er muligheden for, når man pensioneres og dermed jo typisk har en lidt lavere indkomst, end når man er fuldtidsarbejdende, at inde fryse sin ejendomsværdiskat i sin bolig. Jeg synes, det er en anden diskussion, hvordan pensionisters boligforhold er.

Det her handler om fordeling. Vi har netop justeret udligningssystemet, med henblik på at der blev mere rimelige muligheder hen over landet. Og det, som Liberal Alliance foreslår med det her beslutningsforslag, vil medføre en markant omfordeling til fordel for endog særdeles velstående kommuner, sådan som det ser ud i dag. Det er ikke regeringens politik. Vi har netop justeret udligningsordningen for det modsatte, og det er vores principielle holdning, at det er rimeligt, at der er en sammenhæng mellem den skat, man betaler, og den værdi, som grunden har.

Kl. 10:12

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:12

Ole Birk Olesen (LA):

Der sker en markant omfordeling, hvis vi ikke gør noget. Der bliver taget markant flere penge i grundskyld fra familier i Danmark, som i forvejen har betalt i meget dyre domme for at komme til at bo i det hus, som ligger i nærheden af det sted, de arbejder, f.eks. i hovedstaden. De har de højeste boligudgifter i landet, og nu skal de oven i betale ekstra grundskyld, for at pengene kan gå over til kommuner, hvis borgere skal betale meget mindre for at bo. Det er den omfordeling, som finder sted, hvis vi ikke gør noget.

Jeg skal bare høre ministeren, om det virkelig er regeringens opfattelse, at det er fuldstændig rimeligt, at f.eks. en almindelig familie på Frederiksberg skal betale 5.000 kr. mere om måneden i grundskyld for at bo i det samme hus, som de har boet i hele tiden.

Kl. 10:13

Formanden :

Ministeren.

Kl. 10:13

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg skal slet ikke kunne forholde mig til konkrete grundvurderinger. Det er i vores skatteforvaltning, at de ting varetages. Jeg har ansvaret for den principielle side, altså lovgivningen, sådan som den er.

Jeg har haft den forestilling, at Liberal Alliance var tilhænger af markedsøkonomi. Den vil jeg revidere i dag, tror jeg, for høje priser for grunde afspejler også høje værdier af grunde. Det kommer sig af – det er i hvert fald min oplevelse – at der er en stor efterspørgsel efter at bo centralt i København, især på Frederiksberg. Det afspejler sig så også i, at man har en høj værdi til rådighed, og at man dermed betaler en højere skat, end de gør andre steder. Det ændrer ikke ved, at vi fra regeringens side finder det helt centralt, at der er en udligning hen over landet, fordi det kun er rimeligt, at vi, om man så må sige, har en finanspolitisk union inden for kongerigets grænser, hvor vi er der for hinanden.

Jeg synes ikke, at man skal udligne hundrede procent. Det giver rigtig dårlig mening, fordi der selvfølgelig stadig væk skal være plads til og tilskyndelse til at gøre en forskel. Jeg tror sådan set, at

Formanden :

Tak til økonomi- og indenrigsministeren. Så er det Venstres ordfører, fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:14

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Da Venstres ordfører på det her beslutningsforslag, hr. Jacob Jensen, desværre ikke kunne være her i salen i dag, har jeg lovet lige at læse ordførertalen op på hans vegne:

Liberal Alliance har fremsat et beslutningsforslag om at ændre reglerne for opkrævning af grundskyld. Beslutningsforslaget pålægger regeringen at ændre reglerne om opkrævning af grundskyld, og forslaget indeholder følgende elementer:

Lovkravet om opkrævning af mindst 16 promille kommunal grundskyld skal ophæves.

Kommuner, der ikke justerer grundskylden og således oplever, at nettoprovenuet fra grundskylden efter kommunal udligning vokser hurtigere end inflationen, pålægges en bod svarende til 100 pct. af merprovenuet.

Grundskyldsprovenuet skal udfases fra udligningsgrundlaget over en 5-årig periode, således at grundskyldsprovenuet ikke skal indgå i den kommunale udligning.

Venstre er positivt stemt over for den del af beslutningsforslaget, der drejer sig om at give kommunerne frihed til selv at fastsætte grundskyldspromillen ved at fjerne kravet om opkrævning af mindst 16 promille grundskyld. Det må være op til de enkelte kommuner, hvor meget de vil opkræve i grundskyld, så længe det ikke påvirker udligningssystemet.

Til gengæld vil Venstre ikke være med til at ændre udligningssystemet som foreslået af Liberal Alliance. Liberal Alliance vil udfase grundskyldsprovenuet fra udligningsgrundlaget over en 5-årig periode, og beslutningsforslaget vil dermed rykke ved den kommunale udligning.

Venstre vil ikke påvirke udligningen hverken totalt eller internt mellem kommunerne. Venstre vil ikke skabe en unødigt usikkerhed om kommunernes økonomi, her et år efter at den seneste revision af udligningssystemet faktisk er foregået. Venstre mener, at der er behov for at holde ro om udligningssystemet. Det er som sagt kun et år siden, at der sidst skete en justering af udligningssystemet.

På den baggrund kan Venstre ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 10:16

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen har en kort bemærkning.

Kl. 10:17

Ole Birk Olesen (LA):

Nu forholder det sig jo sådan, at en række konkrete familier kommer til at betale mere i grundskyld i de kommende år. Jeg har forstået på Venstres udtalelser i dagspressen tidligere, at det er noget, som Venstre ser med skepsis på, og som Venstre måske endda er modstander af. Hvis Venstre ikke er tilhænger af dette forslag, som muliggør, at kommunerne kan holde deres borgere skadesfri, når grundværdierne stiger og grundskylden sætter ind, hvad vil Venstre så?

Kl. 10:17

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:17

Anni Matthiesen (V):

Tak. Som Liberal Alliances ordfører jo også kunne høre, har jeg læst den her tale op på hr. Jacob Jensens vegne. Hvis det er sådan, at Liberal Alliances ordfører gerne vil mere ned i detaljerne, håber jeg, at man kan tage debatten og snakken under udvalgsbehandlingen. Men ellers kan jeg sige, som jeg også netop har understreget her i talen, at vi ikke mener, at man skal begynde igen at bringe uro op omkring udligningsordningen nu, og det er årsagen til, at vi stemmer nej til beslutningsforslaget.

Kl. 10:18

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:18

Ole Birk Olesen (LA):

Ja, men når det er sådan, at Venstre har besluttet, at Venstres ordfører på det her område ikke skal være her i dag, så synes jeg ikke, at det skal friholde Venstre for at svare på spørgsmål i salen. Det her er en penibel for Venstre. Jeg ved det. Der er delte meninger i Venstre om dette emne. Jeg ved det. Men det betyder ikke, at man kan undslå sig fra en debat her i salen blot ved at sende en anden end ordføreren.

Derfor vil jeg gerne have Venstres ordfører i dag til at svare på, hvad Venstre agter at gøre ved, at borgere på Frederiksberg kommer til at betale 5.000 kr. mere i grundskyld; at borgere i Rødovre kommer til at betale over 830 kr. mere i grundskyld, vel at mærke om måneden; at borgere i Aarhus kommer til at betale 508 kr. mere i grundskyld om måneden. Hvad vil Venstre gøre ved det, hvis ikke man vil støtte op om det, som Liberal Alliance foreslår her?

Kl. 10:19

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:19

Anni Matthiesen (V):

Jeg går ud fra, at hr. Ole Birk Olesen også har hørt, hvad det var, jeg sagde her i talen. Vi ser positivt på en del af det, som fremgår af beslutningsforslaget, men vi holder fast i, at det ikke er nu, vi igen skal til at rode med udligningssystemet. Det er som sagt kun et år siden, vi sidst havde fat i den del. Så må ordføreren overveje, om der skal fremsættes et nyt beslutningsforslag, hvor ordføreren på en eller anden måde deler tingene op.

Kl. 10:19

Formanden :

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 10:19

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg vil gerne respektere, at ordføreren er stedfortrædende ordfører, så jeg vil ikke stille spørgsmål, jeg vil bare komme med en kort bemærkning, fordi jeg synes det skal siges, selv om Venstres ordfører ikke er til stede, og derfor vil jeg bare udtrykke en stor, stor undren over, at Venstre støtter den del af forslaget, der handler om, at minimumsgrænsen for grundskyld på 16 promille skal fjernes. For den blev faktisk indført på initiativ af Venstres nuværende formand og daværende indenrigs- og sundhedsminister, hr. Lars Løkke Rasmussen, der dengang mente, at det var helt naturligt, at de hidtidige begrænsninger på kommunernes grundskyldspromille tillægges 10 pct., således at grænsen for fremtiden kommer til at ligge mellem 16 og 34 pct. Det var et citat fra behandlingen af det lovforslag. Det synes jeg skal siges.

Jeg vil også meget efterlyse, at Venstre forklarer, hvor man så skal hente og lappe på de nedskæringer i velfærden, som bliver resultatet af det her. Altså, der er gode mennesker, der har hjulpet med at beregne, at hvis det bliver indført med virkning for i år, er der et provenutab, der svarer til 4.000 SOSU-assistenter.

Kl. 10:21

Formanden :

Ja, tak. Ordføreren.

Kl. 10:21

Anni Matthiesen (V):

Tak. Det kunne jo tænkes, at vi i det her tilfælde egentlig synes, at det er fint, at kommunerne også har frihed til selv at kunne agere, og at det kan være derfor, at hr. Jacob Jensen også valgte at se positivt på den ene del af beslutningsforslaget, men som jeg sluttede talen af med at sige, er vi jo enige om at stemme nej.

Kl. 10:21

Formanden :

Hr. Finn Sørensen. Er der ikke mere? Så siger jeg tak til Venstres ordfører. Så er det hr. Simon Kollerup som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:21

(Ordfører)

Simon Kollerup (S):

År 2013 er kommunalt valgår. Det kan man som kommunalordfører godt gå sådan lidt og glæde sig til. For det er altid spændende. Nok er der tale om lokale valgkampe, som skal føres i hver kommune, men vi følger jo livligt med her fra Christiansborg, og vi må også i sagens natur stå på mål for vores bedrifter herinde. Nogle af dem har direkte konsekvenser i kommunerne.

Som det borgerlig-liberale parti, det er, har Liberal Alliance med beslutningsforslaget i dag blæst valgkampen i gang med et sønderlemmende angreb på idealer, som for mig at se er socialdemokratiske. Dagens forslag er et knæk til solidariteten og ønsket om lige muligheder til alle, uanset hvor man bor i Danmark. Det er et knæk til sammenhængskraften i et samfund, hvor udviklingen i værdier – og også grundværdier – er mere skæv end lige i disse år.

Jeg kan i det hele henholde mig til det, økonomi- og indenrigsministeren redegjorde for om de gældende grundejerværn, for så vidt angår både grundskatteløftet, udsvingsbåndet for fastsættelse af grundskyldspromillen og sanktionerne over de kommunale skatter generelt. Derfor vil jeg i stedet gå ind i forslagens dele.

I Socialdemokratiet er vi sådan set tilfredse med de gældende regler for, at grundskyldspromillen kan sættes frit af kommunalbestyrelsen inden for et spænd mellem 16 og 34 promille. Det er et relativt bredt interval, som giver frihed til forskellighed i kommunerne. Vi ser egentlig ikke, hvorfor det trænger sig på med en ændring af det, som også udgør beslutningsforslagets første del.

For så vidt angår forslagens anden del, tror jeg, at forslagsstillerne har glemt at konsultere kommunalordføreren fra deres eget parti. Jeg bliver nemlig altid i godt humør, når jeg hører Liberal Alliances kommunalordfører tale om den ægte kommunale frihed, det lokale selvstyre. Liberal Alliances politik er efter sigende endda så vidtgående, at man ikke kun holder sig til skåltaler – og så alligevel. For med dagens forslag stiller Liberal Alliance sig op som bannerfører for det stik modsatte. Forslagsstillerne bliver bannerførere for et statsligt grundskyldspres i stedet for at lade byrådene afgøre sagen.

I min verden er det kommunalbestyrelsen, som skal stå til ansvar over for vælgerne med hensyn til den grundskyldspromille, som lokalt er fastsat. Liberal Alliance mener det modsatte. De vil nemlig pålægge en bod på ethundrede procent – det er vel nogenlunde i omegnen af det hele – hvis provenuet fra grundskylden efter kommunal

udligning stiger mere end inflationen. Et faktum ved forslaget er, at visse kommuner skal tvinges til at nedsætte grundskyldspromillen, og det er typisk de kommuner, som har haft stigende grundpriser. Hvorfor? spørger man sikkert. Jeg ved det ikke. Jeg forstår ikke den liberale logik her.

Jeg må bare konstatere, at så vidt jeg kan læse ud af forslaget, er der tale om en fuldstændig ufinansieret skattelettelse. Det er et skoleeksempel på uansvarlig borgerlig økonomisk politik, og jeg ser meget frem til at få anvist finansieringen, når forslagsstillernes ordfører kommer på talerstolen senere. Liberal Alliances forslag havde kostet ca. 1,5 mia. kr., hvis det havde været gældende i år. Som hr. Finn Sørensen redegjorde for, svarer det nogenlunde til 4.000 SOSU-assistentstillinger. Regnet ud for hver enkelt kommune er det vel i snit 41 SOSU-assisterter, der skal fyres.

Så kommer vi endelig til forslagets tredje og sidste del. Liberal Alliance foreslår, at grundskyldsprovenuet udfases af udligningsgrundlaget. Udligningen er i min begrebsverden den kommunale verdens svar på Robin Hood. Udligningen støtter borgere i alle landets kommuner, så vi ved, at uanset hvor vi slår os ned, kan vi regne med nogenlunde den samme velfærd og nogenlunde den samme service. Det understøtter lige muligheder og sammenhængskraft for alle på tværs af det ganske land.

Forslaget om at tage grundskylden ud af udligningen vil få det kommunale danmarkskort til at knække over. Dem, som har så rigeligt, vil få markant mere. Og dem, som har problemer med at få økonomien til at hænge sammen for børnenes skoler og bedsteforældrenes plejehjem, skal have markant mindre. Det her er så pilhamrende skævt, at det jo er en gave.

Det er en gave til demokratiet i et kommunalt valgår og til alle danskere, fordi det viser markante og tydelige forskelle i dansk politik. Liberal Alliances forslag vil koste f.eks. alle midt- og vestjyske kommuner dyrt. Det vil ramme hårdest for Morsø Kommune i hele Danmark. Det vil koste ½ mia. kr. alene i Nordjylland. Det modsvarer så af en gevinst for Gentofte og Rudersdal på 740 mia. kr. Det taler for sig selv.

Jeg vil henvise alle, der er interesseret i at se, hvordan det her forslag virker, til at læse det svar, økonomi- og indenrigsministeren har givet til Kommunaludvalget. Og med det skal jeg meddele, at Socialdemokratiet ikke kan støtte beslutningsforslaget.

KI. 10:27

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Ole Birk Olesen.

KI. 10:27

Ole Birk Olesen (LA):

En almindelig familie i Ballerup skal betale 672 kr. mere om måneden i grundskyld. En almindelig familie i Hvidovre skal betale 1.034 kr. mere om måneden i grundskyld. En almindelig familie i Rødovre skal betale 830 kr. mere om måneden i grundskyld. En almindelig familie i Gladsaxe skal betale 969 kr. mere om måneden i grundskyld. En almindelig familie i Albertslund skal betale 657 kr. mere om måneden i grundskyld. En almindelig familie i Herlev skal betale 826 kr. mere om måneden i grundskyld. En almindelig familie i Glostrup skal betale 598 kr. mere om måneden i grundskyld. En almindelig familie i Aarhus skal betale 508 kr. mere om måneden i grundskyld.

Er det rimeligt?

KI. 10:27

Formanden :

Ordføreren.

Simon Kollerup (S):

Jeg troede aldrig, opremsningen skulle stoppe igen.

Jamen det er jo sådan – og det ved Liberal Alliances ordfører jo også – at grundværdierne stiger i det her samfund. Prisen på jord stiger i det her samfund. Det er udtryk for en værdiskabelse, for, at tingene bliver mere værd, og det er også et billede på den samfundsudvikling, der finder sted i Danmark. Derfor giver det næsten sig selv, at grundværdierne stiger, og også at de stiger mere nogle steder i landet end andre steder i landet.

Som der er blevet redegjort for tidligere, er der jo nogle værn omkring det. Altså, det, man betaler i grundskyld, kan f.eks. ikke stige med mere end 7 pct. om året. Der er nogle grænser for, hvad kommunerne kan fastsætte grundskyldspromillen til. Så derfor mener jeg, at man som borger er sikret mod alt for store udsving i grundskylden, men man er jo ikke sikret mod, at grundværdierne stiger i samfundet.

KI. 10:28

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

KI. 10:28

Ole Birk Olesen (LA):

Men hr. Simon Kollerup taler om alle de penge, som man går glip af i andre egne af landet. Og det er da selvfølgelig rigtigt, at når man ikke opkræver ekstra penge i grundskyld hos helt almindelige familier i Ballerup, Glostrup og Herlev, så kan de penge heller ikke uddeles til andre egne af landet. Men er det rimeligt, at disse familier i Ballerup, Glostrup og Herlev skal betale mere i grundskyld? De tjener jo ikke flere penge i dag, end de gjorde i går. Det er ikke, fordi de tjener flere penge. Det er ikke, fordi de har flere penge at betale skat med, at de skal betale mere i grundskyld. Det er, fordi grundværdierne er steget i en eller anden kommunal vurdering. Hvorfor er det rimeligt? vil jeg spørge hr. Simon Kollerup.

KI. 10:29

Formanden :

Ordføreren.

KI. 10:29

Simon Kollerup (S):

Jeg tror nu, at økonomi- og indenrigsministeren sagde, at det er vores skatteforvaltning, der vurderer grundene her i landet. Jeg synes da, det er oplagt at få en debat om det her i udvalget. Hvis Liberal Alliance er så pikeret over den måde, man vurderer grundene på her-tillands, så lad os da endelig få en debat om det og en redegørelse over, hvordan man gør det. For det er tydeligvis en måde, man ikke mener er den rigtige at gøre det på.

Jeg kan konstatere, at værdierne på grund stiger i det her land. Jeg kan også konstatere, at det, Liberal Alliances ordfører gerne vil, er at omfordele som en omvendt Robin Hood. Man vil gerne give mere til de kommuner, som har meget, men til gengæld skal andre kommuner, som har det svært, betale for det. Jeg synes bare ikke, det er rimeligt, og det er sådan set det, jeg siger.

Til gengæld er jeg glad for forslaget, for jeg synes, at det udstiller forskellene i dansk politik, og jeg synes også, det giver lidt skyts til den kommunale valgkamp. Så på den baggrund vil jeg sige tak for forslaget.

KI. 10:30

Formanden :

Tak til ordføreren. Hr. Morten Marinus som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:30

Kl. 10:33

(Ordfører)

Morten Marinus (DF):

Det forslag, vi behandler her i dag, er fremsat af Liberal Alliance, og samlet set vender det den tunge ende nedad. I Dansk Folkeparti har vi nemlig altid haft den prioritering at få en større lighed med hensyn til fordeling af velfærd her i landet, og det er afhængigt af den kommunale udligning.

Den kommunale udligning er en kompliceret affære, hvor man forsøger tage hensyn til en lang række faktorer såsom befolknings-sammensætning, gennemsnitsindkomst, andel af overførselsindkomster samt meget andet, herunder også indtægter og grundskyldspromille. Man kan ikke, som Liberal Alliance foreslår det her, bare plukke et enkelt element ud af denne fordeling. Det vil skævvride hele balancen i udligningen, og det vil få en uoverskuelig indflydelse på både den politiske og økonomiske balance, der er opnået gennem udligningssystemet.

Derfor kan Dansk Folkeparti ikke støtte forslaget. Men jeg skal da berolige Liberal Alliance med, at jeg da er sikker på, at grundskyldspromillerne også bliver en vigtig sag op til den kommunale valgkamp. Jeg ved da også godt som kommunalordfører med både en fortid og en nutid, var jeg lige ved at sige, i kommunalpolitik, at der findes mange kommuner, som har skruet på grundskyldspromillen, og som selvfølgelig tænker over det og måske endda også har fortrudt. Der findes måske mange kommuner, som gør det ud fra, at man har mange sommerhuse, og så tænker man, at de borgere, der kommer til at betale, ikke er nogle, der bor her i vores egen kommune.

Derfor ved jeg da, at det her kommer op i den kommunale valgkamp. Jeg ved, at der er mange partier i den egn, jeg kommer fra, der går til valg på, at grundskyldspromillerne ikke skal stige yderligere i de kommuner. Og jeg ved også, at der er partier, der går til valg på, at så snart der bliver mulighed for at sænke skatten, er det grundskyldspromillen, man vil skruer ned i første omgang.

Men som sagt kan Dansk Folkeparti ikke støtte forslaget, som det ligger.

Kl. 10:32

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen, en kort bemærkning.

Kl. 10:32

Ole Birk Olesen (LA):

Ja, der kan være masser af god vilje ude i kommunerne, hos både vælgere og folkevalgte, men i nogle kommuner er det nu engang meget vanskeligt at sænke grundskylden, selv om man måtte ønske det. Og det skyldes, at hvis man f.eks. i en kommune i de kommende år får 100 mio. kr. mere ind fra grundskyld, så er der den mulighed, at de 90 mio. kr. skal afleveres i udligningssystemet og gå til andre egne af landet.

Så den kommune, der måtte ønske at holde borgerne skadesfri ved ikke at opkræve de 100 mio. kr. ekstra, skal alligevel sende 90 mio. kr. ind i udligningssystemet. Og hvis man således ikke opkræver de 100 mio. kr. ekstra, så får man et hul i kommunekassen på 90 mio. kr. Det er jo det, som forslaget forsøger at gribe ind i. Kan Dansk Folkeparti slet ikke tilslutte sig bare lidt af den tankegang?

Kl. 10:33

Formanden :

Ordføreren.

Morten Marinus (DF):

Jeg forstår godt spørgsmålet. Det, hr. Ole Birk Olesen bare gør i det her tilfælde, er, at han jo kun ser sagen fra en side, nemlig i forhold til kommuner, som han mener har behov for og grund til at sætte grundskylden ned. Men hvis man gør det, som hr. Ole Birk Olesen og Liberal Alliance foreslår, så er der jo en lang række andre kommuner, som vil miste i forhold til udligningen, og dermed skal de så til at sætte skatten op eller i stedet for lave serviceforringelser. Så man er nødt til at se på en sag fra flere sider, for at det her kan gå op i en højere enhed.

Kl. 10:34

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:34

Ole Birk Olesen (LA):

Det er klart, at de 100 mio. kr. ekstra fra borgerne i en kommune, som ikke bliver sendt ind i udligningssystemet, så ikke bliver uddelt andre steder. Men hvem siger, at de nødvendigvis skal have 100 mio. kr. ekstra det andet sted? Skal borgerne betale for det? Skal pensionister, som har sparet op og arbejdet hårdt hele deres liv for at kunne sidde gældfrit i et hus, når de bliver gamle, nu pludselig opleve, at på grund af den her kommunale grundskyldsstigning har de ikke længere råd til at sidde i deres hus. Så må de enten flytte fra det, eller de må gå ned til kommunen og låne til at betale de skatter, som kommunen skal have.

Kl. 10:34

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:34

Morten Marinus (DF):

Som sagt er det meget kompliceret, og når man tager en del ud af udligningssystemet, herunder grundskylden, så er man altså også nødt til at se på det fra flere sider. Man kan ikke bare løse et problem ved at gøre det her, for så skaber man altså nogle andre problemer. Og derfor kan Dansk Folkeparti ikke støtte det her forslag. Men er der nogle, der synes, at deres grund er blevet for højt vurderet, vil jeg da opfordre til, at man klager, med håbet om, at man så får nedsat den værdi, som man er blevet sat til. Det er jo en mulighed.

Kl. 10:35

Formanden :

Tak til ordføreren. Hr. Nadeem Farooq som radikal ordfører.

Kl. 10:35

(Ordfører)

Nadeem Farooq (RV):

Tak. Liberal Alliance har fremsat et beslutningsforslag, som har til formål at pålægge regeringen at fremsætte et forslag til ændring af reglerne om opkrævning af grundskyld. Liberal Alliances overordnede forslag rummer en række elementer, f.eks. at lovkravet om en grundskyldspromille på minimum 16 skal ophæves, og dernæst et forslag om at pålægge kommunerne en bod på 100 pct. af merprovenu fra grundskyld, der ligger ud over inflationen. Endelig er der et delforslag om, at grundskyldsprovenu skal udfases fra udligningsgrundlaget over en tidshorisont på 5 år.

Samlet set kan Radikale Venstre ikke støtte Liberal Alliances forslag. Det brede spænd mellem 16 og 34 i grundskyldspromille giver kommunerne et ikke ubetydeligt spillerum, ikke bare i fastlæggelsen af skatten, men dermed også i finansieringen af den lokale velfærd rundtom i kommunerne. Det er klart, at fastlæggelsen af intervallet

er et spørgsmål om vurdering, faglig vurdering og en række andre vurderinger, men jeg mener, at det nuværende spænd samlet set er passende og ikke noget, som vi påtænker at ændre.

Når det handler om kompensation for merprovenuet, mener jeg, det er vigtigt at se på, hvad grundskyld rent faktisk er for en størrelse. Basalt set er grundskyld en skat, der betales af det, som en grund er estimeret til at være værd, og så kan vi som lægmænd, lægkvinder eller andre jo have forskellige holdninger til, hvad grundene burde være værd, men de bliver estimeret efter en faglig vurdering, så at sige. Derfor er det fair, at skatten må følge prisudviklingen på jord og ikke den almindelige prisudvikling i samfundsøkonomien som sådan, om det så er via nettoprisindekset eller via andre indeks. Så det er prisudviklingen på jord, der er omdrejningspunktet.

Når det handler om udligningsdelen, som straks er mere kompleks, så er det væsentligt for mig at påpege, at formålet med udligningen er at sikre, at alle kommuner får mulighed for at tilbyde et omtrentligt, gennemsnitligt serviceniveau med en skatteprocent, der omtrent er et gennemsnit. Hvis vi skal tilvejebringe nogenlunde lige og ensartede økonomiske vilkår mellem kommunerne forskellige steder i Danmark, er det en klar betingelse, en forudsætning, at alle væsentlige indtægtskilder udlignes.

Så kan jeg jo sige som ægte liberal, og det mener jeg som en ros til forslagsstillerne, at forslagsstillerne burde glæde sig over, at det kommunale landskab med alle kommunerne i deres mangfoldighed bliver betragtet som et marked bestående af forskellige skatte- og servicepakker, og så kan borgerne jo bestemme og stemme med stemmesedlen og/eller med fødderne.

Samlet set, som jeg også sagde før, kan Radikale Venstre ikke tilslutte sig det beslutningsforslag, som foreligger fra Liberal Alliance.

Kl. 10:39

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen for en kort bemærkning.

Kl. 10:39

Ole Birk Olesen (LA):

Når man ejer en bolig, betaler man to former for boligskat. Man betaler ejendomsværdiskat, og man betaler grundskyld. Ejendomsværdiskatten er underlagt et skattestop, den må ikke stige. Det må grundskylden, og det betyder, at den stiger. Og det betyder, at folk, der bor i hus med have, efterhånden er kommet til at betale så meget i samlede ejendomsskatter, at det langt, langt overstiger, hvad man ville betale, hvis man sad i en tilsvarende dyr ejerlejlighed. Altså, man betaler dobbelt så meget i samlede ejendomsskatter, hvis man gerne vil have en have, som hvis man bor i en lejlighed med udsigt ud over havet måske eller med central beliggenhed tæt på Det Kongelige Teater og sådan nogle ting.

Altså, det at have en have er i dag voldsomt beskattet, og det går ud over danske børnefamilier. Det er jo især børnefamilierne, der har brug for en have, som børnene kan tumle i. Hvorfor skal det være sådan, at hvis man har brug for en have, fordi man er en børnefamilie, så skal man betale meget mere i ejendomsskatter af en bolig, som koster nøjagtig det samme, end hvis man ikke havde brug for en have og derfor kunne bo i en lejlighed?

Kl. 10:40

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:40

Nadeem Farooq (RV):

Jeg synes for det første, at præmissen for spørgsmålet er noget tvivlsomt. Det er jo ikke sådan, at selve sammenhængen med grundskyld og ejendomsværdiskat bliver ændret. Altså, det er jo kendt, når man køber boligen, og det vil sige, at man faktisk kender de forhold,

nemlig at når man har have, betaler man mere, fordi man så har en større grund, end hvis man bor i lejlighed. De ting er jo kendte, eller i hvert fald har man forudsætningen for at kende til dem. Det er jo ikke sådan, at staten kommer som en tyv om natten og ændrer de forhold.

For det andet vil jeg kvittere for, at hr. Ole Birk Olesen får sagt, at der er blevet lagt et loft over ejendomsvurderingerne i forhold til den del af det, som staten har råderet over.

Kl. 10:41

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:41

Ole Birk Olesen (LA):

Jo, men burde det ikke være sådan, at forskellige boligformer og forskellige boliglivsstile blev beskattet ens? Hvorfor skal det være sådan, at hvis man har behov for en have for at udfolde sin livsstil, skal man betale en meget højere samlet ejendomsskat, end hvis ens livsstil ikke kræver en have? Hvorfor skal der være dobbelt så høje ejendomsskatter på et hus til en værdi af 5 mio. kr. som på en lejlighed til en værdi af 5 mio. kr.? Burde beskattningen af et hus til 5 mio. kr. og beskattningen af en lejlighed til 5 mio. kr. ikke være ens, og burde vi derfor ikke gøre noget ved de stigende grundpriser, som gør forskellen større og større?

Kl. 10:42

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:42

Nadeem Farooq (RV):

Hvis man så at sige sætter spørgsmålstegn ved al skattepolitik i landet, kan man jo også sige: Hvorfor skal der overhovedet være beskattning af ejendomme? Det tror jeg næsten også at hr. Ole Birk Olesen kunne finde på at spørge om, for der er nogle, der mener, at ejendomme ikke er investeringsgoder, men at det f.eks. er tag over hovedet. Altså, hvor stopper vi henne? Det er jo de principper i skatelovgivningen, som tilsiger, at forskellige former bliver beskattet forskelligt, og der må jeg bare sige, at det at have en have jo er forskelligt fra det ikke at have en have, og dermed bliver det beskattet ekstra, sådan helt gennemsnitligt.

Kl. 10:42

Formanden :

Tak til den radikale ordfører. Fru Pernille Vigsø Bagge som SF's ordfører.

Kl. 10:43

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

SF forstår forslaget sådan, at Liberal Alliance er utilfreds med, at grundskylden samlet set er steget, og at den i visse kommuner er steget mere end den reelle vækst i boligpriserne.

Vi udleder desuden af forslaget, at forslagsstillerne er af den opfattelse, at det er en opgave for Folketinget også at detailstyre den her del af kommunernes indtægtsgrundlag. Alene af den grund er vi imod det her forslag i SF, fordi det i endnu højere grad vil stavnsbinde kommunerne til en helt bestemt økonomisk politik, som vi for det første ikke er enige i, og som vi for det andet heller ikke mener skal bestemmes fra Christiansborg, hvis vi mener noget med det kommunale selvstyre.

Det er sandt, at der i nogle kommuner er sket en stigning i grundskyldspromillen, men det er en politisk truffet beslutning, som de folkevalgte har truffet for at finansiere det budget, som borgerne har

valgt dem til at udarbejde. Nu er langt hovedparten af kommunernes indtægtskilder fuldstændig reguleret fra den her sal, og grundskylden er formentlig den største enkelt kilde, der endnu og i øvrigt kun inden for begrænsede rammer kan justeres af kommunerne selv, og det mener vi ikke der skal laves om på.

Forslaget fra Liberal Alliance vil efter vores opfattelse give en skattelettelse til nogle af de borgere, der i forvejen har mest, nemlig boligejere i kommuner, hvor grundværdierne er høje og indtægterne som oftest lige så. Det er den samme gruppe danskere, der har nydt godt af skattestop og topskatteletter, og da forslagsstillerne ikke anviser finansiering af forslaget, må vi gå ud fra, at det må ske ved serviceforringelser ude lokalt. Det har mange kommuner allerede været igennem, og vi ser ingen grund til at øge den byrde ved at gennemføre det her forslag.

Med de kommentarer kan SF ikke støtte forslaget.

Kl. 10:44

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:44

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg må lige rette fru Pernille Vigsø Bagge, som sagde, at forslaget her ville give en skattelettelse. Det vil det ikke. Det vil forhindre en skattestigning. Det er jo sådan, at der er lagt op til meget stigende grundskyld i de kommende år i en række kommuner, og det er den stigning, forslaget vil forhindre.

Så til det her med, at man tager fra de rigeste og giver til de fattigste: Det, der er princippet her, er jo sådan set, at man opkræver ekstraskat hos dem, der i forvejen har de største boligudgifter, fordi det er meget dyrt at bo i disse kommuner, og så tager man pengene og sender dem til en anden kommune, hvor boligpriserne er langt lavere, og hvor udgifterne således er meget mindre for borgerne. Jeg synes faktisk ikke, at det er indlysende, at det skulle være en rigtig måde at gøre det på – selv ikke hvis man er folkesocialist. Hvorfor skal de, der skal betale allermest for at bo, fordi de har deres liv og arbejde i en bestemt by, betale endnu mere til andre, som betaler meget mindre?

Kl. 10:46

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:46

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jamen selv en folkesocialist synes, at det er meget klogt med en kommunal udligningsordning, og selv en folkesocialist synes, at det er meget klogt, at grundskylden er en del af den udligningsordning, for der er god grund til en solidaritet, i forhold til at rige kommuner har helt andre muligheder og forhold end fattige kommuner. Derfor synes vi ikke, at grundskylden skal tages ud af udligningssystemet, som – og her må jeg give Venstres ordfører ret – jo for et år siden blev justeret sidst. Det her er en del af et meget stort og kompliceret puslespil, og grundskylden skal ikke tages ud af udligningsordningen.

Kl. 10:46

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:46

Ole Birk Olesen (LA):

Men det her handler ikke om rige kommuner og fattige kommuner. Det handler om konkrete borgere. Det er borgere, som ikke er gået frem i indkomst de senere år, som risikerer at komme til at betale op

til 5.000 kr. mere om måneden i grundskyld, fordi de har et hus i en bestemt kommune. Det er jo ikke sådan, at de har fået større mulighed for at betale den skat. De har ikke fået en indkomstfremgang. Der er blevet ændret i et tal på et stykke papir, og derfor skal de nu betale 5.000 kr. mere i skat om måneden. Det er altså noget, der kan mærkes, og det vil SF slet ikke gøre noget ved. Er det rigtigt, at SF slet ikke vil gøre noget ved det?

Kl. 10:47

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:47

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Det er fuldstændig rigtigt, at SF under ingen omstændigheder kommer til at sige ja til et forslag, der koster 1,5 mia. kr., og hvor der ikke er anvist en eneste finansieringskrone. De mennesker, som hr. Ole Birk Olesen taler om, vil opleve en markant serviceforringelse af fuldstændig basale velfærdsydelser, hvis vi skal til at bruge 1,5 mia. kr. på et eller andet stunt, som skal tilgodese rige nordsjællændere på bekostning af store dele af Nordjylland og Midtjylland. Det kommer ikke til at ske med SF's stemmer hverken i dag eller i morgen eller om 1 uge for den sags skyld.

Kl. 10:47

Formanden :

Tak til ordføreren. Hr. Finn Sørensen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:48

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Enhedslisten er principielt tilhænger af det kommunale selvstyre, herunder at kommunerne skal have mulighed for den skatteopkrævning, som de nu ønsker, og som de kan skaffe flertal for blandt kommunens borgere. Vi er slet ikke tilhængere af skattestoppet og sanktionerne imod kommunerne. Vi har helt grundlæggende den holdning, at ejendomsretten til jorden bør ligge hos samfundet, og at brugerne af jorden – hvad enten det er til bolig eller erhvervsformål – betaler en leje til samfundet. Så længe vi har privat ejendomsret til jorden, går vi ind for, at der betales grundskyld, og at denne reguleres i forhold til værdistigningen således, at jo mere attraktiv jord, man ejer, jo større værdi, den har, jo mere skal man betale.

Vi er også modstandere af at udhule udligningssystemet, og så meget vigtigere er det jo at afvise det her forslag, når man ser på kommunernes trængte økonomi, som jo fører til, at der skæres ned på velfærdsområdet. Der er blevet skåret kraftigt ned, ikke mindst gennem de sidste 3-4 år. Der er kommet færre pædagoger, færre skolelærere og færre social- og sundhedsassistenter med deraf følgende forringet velfærd på de helt centrale kerneområder for velfærden i kommunerne.

Hvis vi følger forslagsstillernes ønske, vil disse nedskæringer blive endnu større. Vi har da ikke, endnu i hvert fald, hørt noget om den beregning – men det kan ordføreren for forslagsstillerne jo så tage til genmæle om, når ordføreren kommer på talerstolen – der er blevet fremført her, nemlig at det vil koste cirka 1,5 mia. kr. svarende til 4.000 social- og sundhedsassistenter eller 41 social- og sundhedsassistenter pr. kommune. Disse social- og sundhedsassistenter går vel ikke og laver ingenting i dag, så det vil jo helt klart gå ud over velfærden i forhold til de ældre, hvis det er det område, kommunen vælger at skære ned på.

Så handler det jo også om lighed. Det her forslag vil jo betyde en favorisering af velstående kommuner, men også af særdeles velstillede borgere. Der vil være tale om endnu en favorisering af boligejerne, især de mest velstående boligejere med de dyreste grunde. Pengene skal jo komme et sted fra, og da der ikke er anvist anden

finansiering som f.eks. en skatteforhøjelse, sådan at lige nøjagtig den gruppe af borgere, der har glæde af det, kunne komme til at betale på anden vis, så vil pengene jo blive taget fra lejerne, fra de fattige kommuner, fra de borgere, der har brug for offentlig velfærd.

Det er et helt usympatisk og asocialt forslag, som Enhedslisten stemmer imod. Vi er meget glade for, at vi kan afvise det sammen med regeringspartierne, og jeg kan tilslutte mig de argumenter, der er blevet brugt af ministeren og af de tre regeringspartiers ordførere.

Vi kan så beklage, at der ikke er enighed om, at man faktisk også burde ændre de nuværende regler og fjerne skattestoppet og sanktionerne mod kommunerne. Men det er under alle omstændigheder, som hr. Simon Kollerup også har været inde på, en god optakt til den kommunale valgkamp, at de tre regeringspartier og Enhedslisten er så stålsatte på at afvise det her usympatiske forslag.

Det var også rart at få Venstre ud af busken, med mindre det bare var et standpunkt, der ændrer sig til en holdning. Men i hvert fald er der kommet en klar politisk markering fra Venstre om, at de er parat til at følge Liberal Alliance et langt stykke ad vejen. Tak.

Kl. 10:52

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:52

Ole Birk Olesen (LA):

Det kommer ikke som nogen overraskelse for mig, at Enhedslisten ikke støtter beslutningsforslaget, for som hr. Finn Sørensen siger, så går Enhedslisten ind for, hvad han kalder samfundseje af jorden. Så det vil jeg i stedet spørge lidt ind til. Ønsker Enhedslisten, at staten skal nationalisere de villagrunde og de grunde, der ligger ejerlejligheder på, således at de bliver taget fra ejerne i dag og afleveret til staten? Er det det, der er Enhedslistens politik?

Kl. 10:52

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:52

Finn Sørensen (EL):

Hvordan realiseringen af spørgsmålet om at indføre en samfundseje af jorden skal føres ud i livet, har jeg af gode grunde ikke noget konkret forslag til her og nu. Jeg tror også, hr. Ole Birk Olesen har oplevet, at Enhedslisten er et meget realistisk parti, der beskæftiger sig med de aktuelle politiske styrkeforhold, og de er jo ikke af en sådan art, at vi har nogen mulighed for at komme igennem her og nu med det synspunkt.

Jeg kan bare garantere hr. Ole Birk Olesen en eneste ting, og det er, at når spørgsmålet om samfundseje af jorden bliver gennemført, så vil det være noget, der bliver besluttet på demokratisk vis, og hvis det kræver nogle ændringer af grundloven at gennemføre det, vil de også blive gennemført ud fra de regler, der er beskrevet i grundloven. Så det vil jo i givet fald være det fornødne folkeflertal, der afgør, om vi skal gå i den retning, som Enhedslisten foreslår.

Kl. 10:53

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:53

Ole Birk Olesen (LA):

Nu er der sådan set ikke nogen grænse for, hvad man kan vedtage på demokratisk vis, medmindre disse grænser sættes af det flertal, som er demokratiet. Så der er heller ingen grænser for, hvilke uhyrligheder man kan gennemføre på demokratisk vis, men det gør dem ikke mindre uhyrlige. Det er bare rart, synes jeg, at få at vide, at folk der-

ude, som bor i deres ejerlejlighed eller deres hus, som de selv har købt, skal vide, at hvis de stemmer på Enhedslisten, så er det et parti, der arbejder for, at deres lejlighed eller deres hus skal tages fra dem og gives til staten. Det er godt at få på plads.

Kl. 10:54

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:54

Finn Sørensen (EL):

Jeg tror, at det er godt for alle disse mennesker at få at vide, at hvis man gennemfører samfundseje af jorden, så vil det ske efter de fuldstændig demokratiske og normale spilleregler, som vi anvender her i Folketinget og i kongeriget Danmark, og så har alle jo mulighed for at påvirke den beslutningsproces.

Så tror jeg faktisk, at det langt hen ad vejen vil være muligt at overbevise et meget stort flertal af danskerne om, at det er en rigtig god idé for samfundsøkonomien og den enkelte borger. For med hensyn til hvordan man kan forhindre disse boligbobler, som vi har set – vanvittige stigninger i huspriser og ejendomspriser – så er der kun en eneste effektiv måde at gøre det på, og det er ved at fjerne det spekulative element fra boligen og fra spørgsmålet om den enkelte lille families hus. Den eneste måde, man effektivt kan løse det problem på, er at gøre jorden til samfundseje, så man udelukker spekulation.

Kl. 10:55

Formanden :

Tak til ordføreren. Så er det hr. Mike Legarth som konservativ ordfører.

Kl. 10:55

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, hr. formand. Det bør være klart for enhver, at Det Konservative Folkeparti er imod stigninger af grundskylden. Vi synes, at mange betaler for meget, og vi er i det hele taget imod alle former for unødige skatter og afgifter. Vi er også i den her sag på borgerens side, og vi har jo også tidligere fremsat vores eget beslutningsforslag, som skal begrænse betalingen af grundskyld. Så hvad angår den del af beslutningsforslaget, er det at løbe en åben dør ind. Det er klar konservativ politik.

Men den metode, man vælger til at balancere det, nemlig ved at inddrage udligningsordningen på den måde, der er beskrevet, synes vi ikke er hensigtsmæssig. Vi har jo selv været imod den her regerings nye udligningsordning. Vi ønskede en gennemgribende reform af udligningsordningen, fordi vi ikke synes, den er fair. Vi synes ikke, den er retfærdig; vi synes ikke, tingene bliver fordelt rigtigt; vi synes ikke, der er en passende sammenhæng mellem udgifter og leveomkostninger og mellem land og by. Det kunne vi ikke komme igennem med. Men her, hvor man går ind og piller et element ud af helheden, synes vi ikke, at det giver en ny og forbedret retfærdighed. Tværtimod synes vi faktisk, at det forværrer selve udligningssystemets retfærdighed og sociale hensyn og andre former for ordentlighed, der skal være i det. For man kommer ingen vegne med at tage et element ud og prøve at adressere noget, hvis helheden ikke er på plads. Vi er i den her sammenhæng nødt til at have en helhed, og det er derfor, vi ikke kan støtte forslaget.

Kl. 10:57

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen for en kort bemærkning.

Kl. 10:57

Ole Birk Olesen (LA):

Det er rigtigt, at Det Konservative Folkeparti tidligere har haft beslutningsforslag i salen om at fastfryse grundskyldsbetalingen. Men kan hr. Mike Legarth ikke lige fortælle, hvad der vil ske, hvis man pålægger kommunerne ikke at måtte opkræve flere kroner i grundskyld? Hvis udligningen fortsætter uhindret på baggrund af grundværdierne i kommunen, er det så ikke sådan, at de kommuner, som ikke hæver grundskyldsbetalingen, stadig væk skal sende en masse penge videre i udligningssystemet, således at de kommuner, der ikke får pengene ind, men sender dem videre alligevel, så får et kæmpe hul i kommunekassen, fordi De Konservative ikke tør røre ved udligningssystemet?

Kl. 10:58

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:58

Mike Legarth (KF):

Nu behandler vi jo det her forslag, der er fremsat af Liberal Alliance, og vi har jo kunnet se på svaret fra ministeren, hvad konsekvenserne så vil være, hvis man gennemførte den ordning, som der lægges op til fra hr. Ole Birk Olesen og Liberal Alliances side. Og der kan vi jo i den landsdel, jeg kommer fra, se, hvad den direkte påvirkning ville være for selve kommunen, og det er derfor, jeg siger, der er nødt til at være en balance i det. Vi ville gerne være på borgernes side, vi ville gerne minimere den udgift, borgerne urimeligt bliver pålagt, vi er helt på linje med den dagsorden, men det er bare nødt til at ske i en overgangsordning, sådan at vi kan følge med til det i forhold til helheden. Prisen at betale er jo for Esbjerg Kommune 125 mio. kr., og for Aabenraa Kommune er det 51 mio. kr., og det her er jo i én sammenhæng ikke relevant, for jeg taler jo om, at jeg er på borgernes side, og jeg synes ikke, det er rimeligt at pålægge borgerne den her stigning i grundskyld. Det er det vigtigste. Men vi er nødt til at gøre det på en måde, sådan at regnskabet stadig væk hænger sammen for kommunerne, og der er vi nødt til at finde en helhedsløsning, vil jeg sige til hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:59

Formanden :

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:59

Ole Birk Olesen (LA):

Det er jo fuldstændig rigtigt, at hvis ikke man opkræver hundredvis af millioner kroner ekstra hos husejere i hovedstadsområdet og i Aarhus og Skanderborg og mange andre steder, kan de penge ikke sendes til hr. Mike Legarths storkreds i Syd- og Sønderjylland. Det er korrekt, men det var mit indtryk, at Det Konservative Folkeparti var imod opkrævningen af disse penge. Man er jo imod den forhøjede grundskyld, men hvordan vil man så fortsat sende pengene til Syd- og Sønderjylland, hvor hr. Mike Legarth er valgt? Man kan da ikke både lade være med at opkræve pengene og så alligevel ville sende pengene videre til Syd- og Sønderjylland.

Kl. 11:00

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:00

Mike Legarth (KF):

Det, jeg synes er den helt store fejl i det her forslag, som Liberal Alliance fremsætter, er jo, at man ikke har finansieringen med. Man peger på gevinsten, man peger på det, man gerne vil gøre, og jeg er

enig i det, det vil jeg også gerne gøre, og jeg vil også gerne tage politisk ansvar for at få det gennemført, og der må Liberal Alliance og hr. Ole Birk Olesen jo gerne støtte mig, for jeg har jo været skattekriger, længe før hr. Ole Birk Olesen kom i Folketinget, og jeg er fyldt med ar og blå mærker fra den kamp, der har været. Meget er ikke lykkedes, men vi er dog kommet et stykke ad vejen, så vi kan da sammen gøre det. Men vi er bare nødt til at have betalt den regning, der følger med, og der er det, vi siger, at vi er nødt til at have en gennemgribende ændring af udligningssystemet, så der kommer en retfærdighed, en ordentlighed i det, også for dem, som har boliger, som har en vis størrelse. Der er lagt op til, at de skal betale en stigning, som vi er imod, for vi er på borgerens side, vi synes, der er mange, der betaler for meget, og vi går ikke ind for automatiske stigninger. Det håber jeg står klokkeklart, for det er Det Konservative Folkepartis holdning og politik.

Kl. 11:01

Formanden :

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance.

Kl. 11:01

(Ordfører for forslagsstillerne)

Ole Birk Olesen (LA):

Først vil jeg læse op af en liste. Det handler om helt almindelige familier i helt almindelige huse i helt almindelige kommuner i Danmark, og det handler om, hvor meget de kommer til at betale ekstra i grundskyld om måneden, hvis ikke Folketinget gør noget i denne sag. Her kommer den lange liste over 19 kommuner med 20 befolkningsgrupper, fordi den ene kommune er delt op i to.

På Frederiksberg vil en almindelig familie betale 5.070 kr. mere om måneden i grundskyld. I Rudersdal vil en almindelig familie betale 1.660 kr. mere om måneden i grundskyld. I København vil en almindelig familie betale 1.338 kr. mere om måneden i grundskyld. I Hørsholm vil en almindelig familie betale 1.203 kr. mere om måneden i grundskyld. I Lyngby-Taarbæk vil en almindelig familie betale 1.362 kr. mere om måneden i grundskyld. I Gentofte vil en almindelig familie betale 2.505 kr. mere om måneden i grundskyld. I Furesø Kommune, den del, der før var Farum, vil en almindelig familie betale 763 kr. mere om måneden i grundskyld. I Furesø, den del, der før var Værløse, vil en almindelig familie betale 576 kr. mere om måneden i grundskyld. I Helsingør vil en almindelig familie betale 823 kr. mere om måneden i grundskyld. I Ballerup vil en almindelig familie betale 672 kr. mere om måneden i grundskyld. I Hvidovre vil en almindelig familie betale 1.034 kr. mere om måneden i grundskyld. I Rødovre vil en almindelig familie betale 830 kr. mere om måneden i grundskyld. I Gladsaxe vil en almindelig familie betale 969 kr. mere om måneden i grundskyld. I Fredensborg vil en almindelig familie betale 516 kr. mere om måneden i grundskyld. I Albertslund vil en almindelig familie betale 657 kr. mere om måneden i grundskyld. I Tårnby vil en almindelig familie betale 605 kr. mere om måneden i grundskyld. I Herlev vil en almindelig familie betale 826 kr. mere om måneden i grundskyld. I Glostrup vil en almindelig familie betale 598 kr. mere om måneden i grundskyld. I Aarhus vil en almindelig familie betale 508 kr. mere om måneden i grundskyld. Og i Skanderborg vil en almindelig familie betale 507 kr. mere om måneden i grundskyld.

Og så har jeg kun læst dem op, der betaler mindst 500 kr. mere om måneden i grundskyld. Under disse kommuner ligger en lang række kommuner, hvor borgerne betaler 400 kr. mere om måneden i grundskyld, 300 kr. mere om måneden i grundskyld osv.

Liberal Alliances beslutningsforslag har til hensigt, at disse ekstra grundskyldskroner ikke skal opkræves hos familierne. Samtlige andre partier i Folketinget i dag har sagt nej til beslutningsforslaget, fordi de ønsker, at disse penge skal opkræves ekstra hos alle disse

familier i alle disse kommuner. Vi synes ikke, at det er rimeligt at opkræve disse penge. Vi synes ikke, det giver nogen mening, at man opkræver ekstra penge hos familier, der ikke har et højere indkomstgrundlag, men blot har fået ændret et tal på en vurdering. Vi synes, den kæmpe store skævvridning, der efterhånden er blevet mellem at bo i ejerlejlighed i Danmark og at bo i hus i Danmark, er helt urimelig. Det er sådan, at hvis man har behov for en have, og det har rigtig mange mennesker i Danmark, fordi de har børn, især fordi de har børn, så betaler man en strafskat, som andrager tusindvis, titusindvis af kroner, blot fordi man har brug for en have.

Ejeren af en lejlighed, som koster det samme som et hus, betaler en langt lavere ejendomsskat end dem, der bor i huset. Dette at have en have er noget, der skal straffes i Danmark, og det synes vi ikke vi skal fortsætte med, vi synes ikke, at den her udvikling skal køres længere ud på den måde, som man gør i dag.

Det her handler også om pensionister, det handler om pensionister, som har arbejdet hårdt hele deres liv og spinket og sparet, fordi de havde en plan om at sidde gældfrit i deres hus, når de blev gamle. Det handler om, at disse pensionister nu i dag må konstatere, at de for en stor dels vedkommende ikke længere har råd til at bo i det hus, de har sparet op til, fordi grundskylden kommer ind og øger beskatningen så vildt, som det er tilfældet, hvis ikke vi gør noget i Folketinget.

Kl. 11:06

Så siger man, at disse pensionister jo kan få lån hos kommunen til at betale deres grundskyld. Helt ærligt, jeg synes ikke, vi kan være det bekendt: at spise folk, der har sparet op, der har sørget for deres, der har planlagt deres alderdom, af med, at de jo bare kan låne nogle flere penge hos kommunen til at betale den ekstraskat, som et flertal i Folketinget insisterer på at opkræve, synes jeg ikke vi kan være bekendt.

Det er derfor, vi har fremsat det her forslag. Vi beklager, at en lang række partier i Folketinget ikke ønsker at være med, alle partier bortset fra os, fordi de har et ønske om, at der skal være en større udligning mellem kommunerne i fremtiden. De ønsker, at der skal betales mere i grundskyld i de her kommuner, jeg taler om, for at pengene i stedet kan sendes til andre kommuner, hvor husene er meget billigere. Logikken er mærkelig. Man siger til folk, at fordi det er så dyrt at bo, hvor de har arbejde, hvor de har venner, hvor de har familie, skal de betale ekstraskat, så det bliver endnu dyrere for dem at bo der, fordi pengene skal sendes til andre kommuner i landet, hvor det er ekstremt billigt at bo sammenlignet med, hvad det koster at bo i Aarhus, Skanderborg og en lang række kommuner i hovedstadsområdet.

Det virker, som om folk i dag har stillet sig op på talerstolen og bare påstået, at det da er det mest rimelige i verden, nemlig at man beskatter nogle, der i forvejen bor ekstra dyrt, endnu mere, for at pengene kan sendes over til kommuner, hvor borgerne har nogle meget lave udgifter til at bo i ejerbolig sammenlignet med de andre steder. Det har man bare påstået, men jeg synes ikke, man har argumenteret for, at det er rimeligt.

Vi synes ikke, det er rimeligt. I Liberal Alliance synes vi, at det er helt uforståeligt, at man er tilhænger af den logik. Derfor har vi fremsat dette forslag. Jeg må sige, at vi især er skuffede over Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti i den her sag. Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti har jævnligt været ude at sige, at de ikke går ind for øgede skatter i det her samfund. Venstre og Konservative har sagt, at det også gælder for grundskylden. De har sagt, at det er et problem, at grundskylden stiger. Alligevel kan vi konstatere, at de ikke bakker op om det her forslag. Vi kan konstatere, at Venstre ikke vil sige noget om, hvad man så vil gøre for at forhindre de her grundskyldstigninger. Og vi kan konstatere, at De Konservative har stillet med et amputeret forslag her i Folketingssalen, som

ikke vil nytte noget, og ikke ønsker at bakke op om det her forslag, som løser problemet.

Det er skuffende. Jeg havde troet på noget bedre. Jeg bemærkede, at da vi netop havde fremsat forslaget, skrev internetsiden Altin-get.dk om det og spurgte Venstre og Konservative om, hvad de syntes om forslaget, og begge steder blev det meddelt, at de så meget positivt på det og sådan set agtede at bakke op. Så kommer vi i salen i dag, og så vil de alligevel ikke. Jeg ved ikke, hvad man skal sige til det, andet end at vi er skuffede.

Men Liberal Alliance vil fortsat arbejde ihærdigt for, at husejerne i Danmark ikke plukkes i grundskyld. Vi giver ikke op, blot fordi der i dag ikke er flertal for det her. Vi ser frem til folketingsvalget og håber på de afgørende mandater for en kommende borgerlig regering. Hvis vi har de afgørende mandater, kan vi garantere, at der vil blive gjort noget ved de stigende grundskyldsoptørevninger til gavn for familier, til gavn for pensionister, til gavn for hele Danmark.

Kl. 11:10

Formanden :

Der er fire, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Nadeem Farooq.

Kl. 11:10

Nadeem Farooq (RV):

Tak, og tak for den udførlige tale. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Ole Birk Olesen om, hvordan Liberal Alliance vil finansiere det provenutab, der ligger, hvis forslaget bliver ført ud i livet.

Kl. 11:11

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:11

Ole Birk Olesen (LA):

Der er jo ikke noget provenutab ved ikke at opkræve ekstraskatter. Det er sådan, at hvis det her forslag gennemføres, vil der ikke komme 1,5 mia. kr. ekstra i de offentlige kasser, og det kan man finansiere ved ikke at bruge 1,5 mia. kr. ekstra. Der er jo ikke tale om, at vi med det her forslag vil sænke nogle skatter. Der er blot tale om, at vi ikke vil hæve skatter.

Kl. 11:11

Formanden :

Hr. Nadeem Farooq.

Kl. 11:11

Nadeem Farooq (RV):

Jo, jo, men nu er der jo forudsat et forbrug baseret på, at der er den grundskyld og det provenu. Så må ordføreren jo også pege på, hvordan man vil finansiere det provenutab. Jeg mener, at Liberal Alliance plejer at være meget konkret, med hensyn til hvordan man vil lempe skatten og hvor man vil hente pengene. Det er jo samme øvelse, man er ude i her. Så jeg kunne da godt tænke mig, at ordføreren er lidt mere præcis og konkret.

Kl. 11:12

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:12

Ole Birk Olesen (LA):

Det er rigtigt, at regeringen planlægger at øge det offentlige forbrug hvert år frem mod 2020 med 0,65 pct. eller 0,7 pct. om året. Men det ønsker Liberal Alliance jo ikke. Så derfor påhviler det ikke Liberal Alliance at finde finansiering til regeringens overforbrug i den offentlige sektor. Derfor påhviler det os ikke at sige, når der ikke kom-

mer disse ekstra 1,5 mia. kr. i kassen, hvordan regeringen dog så skal få råd til at øge det offentlige forbrug i de kommende år. Det må regeringen selv finde ud af. Vi vil ikke øge det offentlige forbrug, og vi vil ikke øge skatterne.

Kl. 11:12

Formanden :

Fru Anni Matthiesen for en kort bemærkning.

Kl. 11:12

Anni Matthiesen (V):

Selv om man ikke er ordfører på det her forslag, men udelukkende har læst det op fra talerstolen, så kan man jo godt vælge at tage ordet her i salen og stille spørgsmål, og det vælger jeg så at gøre.

Jeg vil gerne følge lidt op på det, som der lige er blevet spurgt ind til. Vil det sige, at Liberal Alliance faktisk ikke har gennemtænkt, hvordan det her beslutningsforslag skal finansieres?

Kl. 11:13

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:13

Ole Birk Olesen (LA):

Jo, det har vi dag. Og her er vi da heldigvis enige med Venstre i, at det offentlige forbrug ikke skal vokse i fremtiden. Venstre går jo til valg, når den tid kommer, på en nulvækst i det offentlige forbrug. Den offentlige sektor i Danmark, som i forvejen er verdens største, skal ikke være endnu større, lyder det fra Venstre, og vi er enige. Vi synes ikke, den offentlige sektor skal være større, og derfor er vi jo også enige om, hvordan man kan finansiere det her, hvis Venstre ellers ville tilslutte sig, nemlig ved at vi lader være med at bruge flere penge i det offentlige. For hvis vi ikke bruger flere penge i det offentlige, behøver vi heller ikke at opkræve flere skatter.

Kl. 11:13

Formanden :

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 11:14

Anni Matthiesen (V):

Tak. Så fik vi styr på, hvordan pengene skal findes. Det, jeg gerne vil spørge ind til her i mit andet spørgsmål, er så: Mener Liberal Alliance, at det er en fair måde? Jeg tror egentlig, at ordføreren her for lidt siden sagde, at ordføreren ikke synes, vi kan være bekendt ikke at tage hånd om de her ting. Men synes ordføreren godt, at vi kan være bekendt, at det vil resultere i, at det er de fattige kommuner, der kommer til at skulle betale til de rigere kommuner som resultat af at ændre på udligningsordningen?

Kl. 11:14

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:14

Ole Birk Olesen (LA):

Jamen det er jo sådan, som jeg har sagt flere gange fra min stol tidligere i dag, at man ikke kan sende nogle penge videre, som man ikke vil opkræve. Og vi vil ikke opkræve ekstra grundskyld hos danskerne, og derfor er vi forhindret i at sende penge, som vi ikke vil opkræve, videre til andre egne af landet.

Det er egentlig en ret simpel problemstilling, og Venstre burde jo også have tænkt over disse ting, når Venstre siger, at grundskylden ikke må stige, og at Venstre synes, det er et problem, at grundskylden stiger. For hvis Venstre heller ikke vil lade grundskylden stige, har Venstre heller ikke nogen penge at sende videre i systemet, og så

må Venstre finde finansiering et andet sted til at sende de penge videre, hvis de skal sendes videre. Men i bund og grund handler det her jo om, at der er nogle ekstra penge, som kommer i de offentlige kasser, og som Liberal Alliance ikke kan sende af sted.

Kl. 11:15

Formanden :

Hr. Finn Sørensen, en kort bemærkning.

Kl. 11:15

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg synes simpelt hen, det er forfriskende og dejligt med sådan en åben, klar liberalistisk tale. Ordføreren står og siger, at han ikke kan forstå det rimelige i, at dem med de højeste indtægter og de største formuer også skal betale noget mere i skat end dem med de laveste indtægter og de mindste formuer. Det kommer ikke bag på mig, men det er jo dejligt, det bliver sagt klart og tydeligt.

Så er der de her 1,5 mia. kr. Som jeg har forstået det, er det jo penge, der kommer til at mangle i 2013. Jeg mangler en beregning på, hvad der ville ske i 2014. Den kan vi jo så dyrke i det videre arbejde. Jeg tror, den vil vise noget af det samme, for der er jo allerede lagt en meget stram økonomisk ramme for kommunernes økonomi gennem den såkaldte vækstplan. Så det er jo 1,5 mia. kr., som ville mangle i år. Og så spørger jeg bare ordføreren: Hvor skal kommunerne finde de penge, da ordføreren jo samtidig siger – og det er også dejlig befriende – at man ikke vil være med til at øge skatterne? Så der er ikke andre indtægtsmuligheder for kommunerne end at skære på driften, altså skære i velfærden.

Kl. 11:16

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:16

Ole Birk Olesen (LA):

Først må jeg rette Enhedslistens ordfører, hr. Finn Sørensen. Jeg sagde ikke, at dem med de højeste indkomster ikke skal betale til dem med de laveste indkomster. Jeg sagde, at dem med de højeste boligudgifter ikke skal betale endnu mere i ejendomsskatter, for at penge bliver sendt til kommuner, hvor borgerne betaler meget mindre for at bo. Det er faktisk ikke det samme som det, hr. Finn Sørensen sagde.

Så spørger hr. Finn Sørensen ind til, hvordan det skal klares rent økonomisk i en periode, hvor budgetterne for 2013 er fastlagt, hvis man piller det her ud allerede for 2013. Det må der jo findes en løsning på. Men generelt opererer vi jo i det offentlige med en holdbarhedspolitik, som har lidt længere sigt, og det vil sige, at i princippet kan man godt finansiere skattelettelser her og nu med et forventet offentligt lavere forbrug i fremtiden. Altså, hvis man har fastlagt for sig selv, at man ikke vil bruge så mange penge i fremtiden, kan man også lette skatten i dag.

Kl. 11:18

Formanden :

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 11:18

Finn Sørensen (EL):

Tak. Hr. Ole Birk Olesen er vel enig i, at der er en sammenhæng mellem høje boligudgifter og høje indtægter. Det giver jo sig selv, for der, hvor der er meget høje boligudgifter samlet set, flytter de fattige ikke hen. Det var jo derfor, jeg tillod mig at konkludere, at i og med at hr. Ole Birk Olesen vil underminere udligningssystemet, er han helt grundlæggende uenig i den tankegang, som vel egentlig er grundlaget for hele det velfærdssamfund, vi har, nemlig – sagt

med en god, gammel og slidt, men rigtig formulering – at de bredeste skuldre skal bære de tungeste læs. Det er jo det, hr. Ole Birk Olesen er dybt uenig i, og det er derfor, man fremsætter sådan et forslag.

Så hørte jeg sådan set hr. Ole Birk Olesen sige, at man er tilhænger af en ufinansieret skattelettelse. Var det ikke rigtigt forstået?

Kl. 11:19

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:19

Ole Birk Olesen (LA):

Nej, det var ikke rigtigt forstået. Jeg sagde, at vi er tilhængere af skattelettelser, der er finansieret ved, at man holder igen på det offentlige forbrug.

Det andet, hr. Finn Sørensen siger, er, at der er en nødvendig sammenhæng mellem, hvor dyrt man bor, og hvor meget man tjener. Det er jeg uenig i. Det er ikke sådan, at en smed og en sygeplejerske, der bor i Herlev, nødvendigvis har en højere indkomst end en smed og en sygeplejerske, der bor i Thisted. Især sygeplejerskerne har formentlig ret præcist den samme løn, uanset om de bor det ene eller det andet sted. Smedenes løn er også forholdsvis ens, men det par, der bor i Herlev, må bare afsætte mange flere penge, en meget større andel af deres indkomst, til boligudgifter end det par, der bor i Thisted. Og det er det problem, som hr. Finn Sørensen vil gøre endnu større ved at lade grundskylden stige for parret i Herlev, således at pengene kan opkræves i skat og puttes ind i udligningssystemet og sendes til Thisted Kommune, så man der kan bruge nogle flere penge på et kulturhus eller lignende, selv om boligudgifterne er meget lavere.

Kl. 11:20

Formanden :
Hr. Simon Kollerup, kort bemærkning.

Kl. 11:20

Simon Kollerup (S):

Tak til ordføreren for at fremsætte forslaget og også for den debat, vi har haft her efterfølgende. Jeg synes, at de spørgsmål, der er kommet, jo så viser, at de penge, der ville have manglet i år som følge af det her forslag – det er 1,5 mia. kr., har man regnet sig frem til – ville man have fundet, altså hvis det havde været gældende i år, ved fyringer i det offentlige, altså ved en minusvækst i det offentlige. Det er sådan set fair nok, det er o.k., men jeg er bare uenig. Men det er ikke mit spørgsmål.

Mit spørgsmål til ordføreren er: Er der opbakning til det her lokal i Liberal Alliance? Jeg tænker f.eks. på, at den politiske leder i Liberal Alliance, hr. Anders Samuelsen, jo også sidder i byrådet i Horsens Kommune. Hvis man gennemfører Liberal Alliances forslag, skal Horsens Kommune ud at spare for 80 mio. kr. Jeg er ikke sikker på, at det kan gøres så nemt, uden at borgerne mærker det i Horsens Kommune. Så jeg skal egentlig bare spørge, om der er lokal opbakning til det her forslag, hr. Ole Birk Olesen er gået Folketingsalen med i dag. Er der opbakning konkret fra hr. Anders Samuelsen, også som byrådsmedlem i Horsens?

Kl. 11:21

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:21

Ole Birk Olesen (LA):

Nogle gange kan jeg godt blive lidt bekymret for enten venstrefløjens hørelse eller venstrefløjens ærlighed, for nu er det anden gang, jeg er blevet lagt ord i munden, som jeg ikke har sagt. Jeg har på in-

det tidspunkt sagt, at der skal fyres i det offentlige for at finansiere det her. Jeg har sagt, at man kan lade være med at bruge så mange flere penge i det offentlige, at man kan lade være med at ansætte så mange flere i det offentlige, og så er der finansiering til det her. Alligevel påstår hr. Simon Kollerup, at jeg skulle have sagt, at der skal fyres mennesker i det offentlige.

Det har jeg jo aldrig sagt, så hvad er der galt nede hos hr. Simon Kollerup? Er det hørelsen, den er gal med, eller er det hr. Simon Kollerup, som er villig til at lægge mig ord i munden, som han udmærket ved at jeg aldrig har sagt?

Kl. 11:22

Formanden :
Hr. Simon Kollerup.

Kl. 11:22

Simon Kollerup (S):

Jeg skal bare bede ordføreren om at huske at svare på det spørgsmål, han blev stillet, nemlig om der er lokal opbakning til det her forslag i Liberal Alliances kommunale bagland? Altså, bakker et byrådsmedlem i Horsens, som tilfældigvis også er politisk leder for Liberal Alliance, hr. Anders Samuelsen, op om, at der skal spares 80 mio. kr. i Horsens? Det er de penge, vi kan se der skal spares, altså ud fra økonomi- og indenrigsministerens svar til Folketingets Kommunaludvalg om det her. Bakker Troels Christensen i Slagelse op om, at der skal spares 47,5 mio. kr. i Slagelse? Bakker Trine Rasmussen fra Bornholms Regionskommune op om, at der skal spares 54,2 mio. kr. på Bornholm? Bakker Morten V. Nielsen fra Rebild Kommune op om, at der skal spares 42,9 mio. kr. på den offentlige service i Rebild?

Jeg spørger bare, fordi jeg synes, det er interessant at vide, om Liberal Alliance er enig med sit kommunale bagland i den her sag, al den stund at vi er i et kommunalt valgår og snart skal ud i kommunale valgkampe, både Socialdemokratiet og Liberal Alliance.

Kl. 11:23

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:23

Ole Birk Olesen (LA):

Nu er min taletid heroppe jo begrænset, så hvis hr. Simon Kollerup bliver ved med at lægge mig ord i munden, som jeg ikke har sagt, så bliver jeg jo nødt til at rette ham.

Når han så spørger, om der er opbakning til det her forslag fra hr. Anders Samuelsen, kan jeg jo sige, at hr. Anders Samuelsen står som medforlagsstiller på forslaget, så det er der. Jeg kan ikke tale for alle andre, jeg har ikke spurgt dem.

Men så vil jeg spørge hr. Simon Kollerup, om der er opbakning fra de socialdemokratiske borgmestre i følgende kommuner til, at hr. Simon Kollerup ikke vil gøre noget ved, at de følgende kommuners borgere skal betale mellem 500 og 1.000 kr. mere i grundskyld. Det er borgmestrene i: Ballerup, Hvidovre, Rødovre, Gladsaxe, Herlev, Glostrup. Er der opbakning fra disse socialdemokratiske borgmestre til, at Socialdemokraterne her i Folketinget vil beskutte disse kommuners borgere ekstra hårdt, fordi de har hus i disse kommuner?

Kl. 11:24

Formanden :
Hr. Morten Marinus for en kort bemærkning.

Kl. 11:24

Morten Marinus (DF):

Det er et spørgsmål til hr. Ole Birk Olesens kommentar om, at de almindelige familier jo tjente det samme i Københavnsområdet som i

Jylland. Kan hr. Ole Birk Olesen ikke bekræfte, at der findes en lang række overenskomster, hvor der netop er taget højde for det, og hvor man netop, når det gælder det, hr. Ole Birk Olesen kalder almindelige job, får et tillæg for at have de her ekstra udgifter ved at bo i f.eks. Københavnsområdet?

Kl. 11:25

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:25

Ole Birk Olesen (LA):

Jo, jeg kan godt bekræfte, at der eksisterer sådan nogle overenskomster på nogle områder, men de eksisterer ikke på andre områder. Jeg kan i hvert fald bekræfte, at det ikke er sådan, at man som smed eller sygeplejerske får dobbeltløn, når man bor i Herlev, fordi man har boligudgifter, der er mindst dobbelt så høje, som hvis man havde boet i Thisted.

Kl. 11:25

Formanden :
Hr. Morten Marinus.

Kl. 11:25

Morten Marinus (DF):

Ja, nu er det jo fredag. Sidst vi havde en debat her på indenrigsministerens område, i forbindelse med kommunalvalget, havde vi faktisk en mægtig munter debat, og det kunne jo være, at jeg skulle slutte af med et muntet spørgsmål. For nu nævner hr. Ole Birk Olesen, at smedene i hvert fald ikke tjener mere i Københavnsområdet, end de gør i Jylland. Kan hr. Ole Birk Olesen så ikke fortælle mig, hvor jeg kan finde en smed, der er lige så billig og lige så god, i Københavnsområdet, som jeg kan i Jylland?

Kl. 11:26

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:26

Ole Birk Olesen (LA):

Nej, jeg sagde nu ikke, at smedene i hvert fald ikke tjener mere. Da jeg først svarede hr. Finn Sørensen, sagde jeg, at jeg ikke tror, at de tjener betragteligt mere, eller noget i den stil, og nu svarede jeg hr. Morten Marinus, at de i hvert fald ikke tjener dobbelt så meget. Men jeg tør ikke udelukke, at det for smedenes vedkommende er sådan, at der er en lønforskel, og at smede i København tjener mere end smede i Thisted; det tør jeg ikke udelukke. Men som sagt: Det er virkelig dyrt at bo i København, og så mange flere penge tjener man i hvert fald ikke ved at bo herovre.

Så det er sådan – og det kan man også se, hvis man tjekker statistikkerne – at de folk, der bor i hovedstadsområdet, i Aarhus, i Skanderborg, og nogle af de andre steder, hvor det er dyrt at bo, og hvor de nu skal betale mere i grundskyld, bruger en større andel af deres indkomst på at bo der, end hvis de i stedet havde boet andre steder, hvor boligudgifterne er betydelig lavere.

Kl. 11:27

Formanden :
Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om et nationalt indeks for livskvalitet.

Af Per Clausen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 02.04.2013).

Kl. 11:27

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet. Social- og integrationsministeren.

Kl. 11:27

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det. Det er et spændende forslag, vi skal til at behandle nu, et forslag fra Enhedslisten, som drejer sig om at få lavet sådan et lykkeindeks, et indeks, som skal måle på, hvordan samfundsudviklingen er, og på, hvor lykkelige vi er.

Forslagsstillerne foreslår helt konkret, at der skal laves et nyt indikator sæt for samfundsudviklingen, som har livskvalitet og velfærd i centrum, og at det her sæt af indikatorer vægtes sammen til et indeks, som kan erstatte BNP som målestok for, hvordan udviklingen er i Danmark. I argumentationen skriver forslagsstillerne, at der ikke længere er en sammenhæng mellem vækst i BNP og øget velfærd, lykke og livskvalitet, og at det derfor ikke giver mening at anvende BNP som hovedindikator for samfundsudviklingen.

I bemærkningerne til forslaget står der også, at den største udfordring i den aktuelle situation ikke er at skabe økonomisk vækst. For regeringen – vil jeg gerne påpege – er det dog helt centralt og en rigtig vigtig udfordring, at vi bliver ved med at sikre økonomisk vækst i Danmark. Og hvorfor så det? Det er, fordi vækst jo er en vigtig katalysator for, at vi udvikler samfundet, så vi sikrer arbejdspladser og også indtægter til familierne. Vækst er en grundlæggende forudsætning for, at vi har det samfund, som vi har i dagens Danmark, og vækst er en forudsætning for, at vi kan beholde vores samfund i fremtiden.

De seneste 50-60 år har vi i Danmark skabt et samfund, hvor der bliver taget hånd om de svageste, hvor det er gratis at gå i skole og tage en uddannelse, og hvor man kan blive behandlet gratis på hospitalet. Det er et samfund, som vi er stolte af, og et samfund, hvor lighed og sammenhængskraft er i fokus, hvor tilliden mellem mennesker, der ikke engang kender hinanden, er med til at give tryghed. Det er et samfund, hvor hver generation er blevet lidt rigere end den tidligere generation, og hvor den velfærdsstigning, som vi har oplevet, er blevet delt ud til alle. Det er også et samfund, hvor vi tager ansvar for hinanden, og hvor vi systematisk arbejder på at få alle med, fordi vi går ind for, at alle skal have mulighed for at få et godt liv, for et liv med en høj livskvalitet og det indhold, som giver værdi og mening for den enkelte. Og det er et samfund, hvor vi er klar over, at vækst og udvikling har påvirket vores natur, og hvor vi sætter miljømæssig bæredygtighed højt på dagsordenen og ikke bare blindt følger et spor om større, mere, hurtigere på bekostning af miljøet.

Er BNP så et dækkende udtryk for alt det, der kendetegner Danmark, og den udvikling, vi har opnået? Nej, det er det sådan set ikke. Det har et væld af prominente økonomer været enige om længe, og det er i mange år blevet analyseret og vurderet, hvordan vi kan måle

alt det, som BNP ikke indeholder, f.eks. miljø og social bæredygtighed og spørgsmålet om ulighed.

BNP er et begreb, vi anvender, når vi taler om det økonomiske fokus, og når vi skal sikre en økonomisk vækst, der er forudsætnin-gen for beskæftigelse og jobskabelse, og til det må man sige, at BNP er et rigtig godt redskab. Men er BNP det eneste tal, vi kigger på, når vi vurderer tilstanden og udviklingen i vores samfund eller blandt befolkningen, også når vi sammenligner os med andre? Nej, det er det langt fra. Regeringen følger nøje udviklingen i en række opgørel-ser på andre områder. Vi følger antallet af hjemløse, vi følger antal-let af anbragte børn, vi følger indkomstfordelingen og gennemsnits-levetiden, antallet af selvmord, antallet af unge, der gennemfører en uddannelse, og en hel masse andre ting.

Regeringen sidder da heller ikke helt uforpligtende og følger ud-viklingen. Sidste år i november lancerede vi et integrationsbarome-ter. Barometeret skaber synlighed i forhold til regeringens målsæt-ninger for integrationsindsatsen samt et samlet overblik over udvik-lingen i forhold til ni konkrete mål for integrationen, som vurderes ved hjælp af en række indikatorer. Og vi har i kommuneaftalen for i år aftalt med KL, at der skal sættes et mål for forbedring af de udsat-te børns og unges folkeskoleuddannelse, fordi det er afgørende for, at de unge får en mulighed for at kunne få et bedre liv end det, de kommer fra.

Med udspillet på sundhedsområdet har vi i regeringen sat os det mål at reducere forskellen i middelelivetiden mellem de rigeste og de fattigste danskere, og derfor er vi også nødt til at sætte ekstra fokus på, hvordan vi får løftet helbredtilstanden hos den fattigste del af befolkningen, for et godt helbred er en forudsætning for et godt liv, og det hjælper målet os med.

På klimaområdet er der tradition for at opsætte konkrete mål som f.eks. en samlet reduktion af drivhusgasudledningen i 2020 på 20 pct. i forhold til 1990, som er vedtaget i EU-regi. De seneste års vil-dere og vådere vejr har vist alle, at vi er nødt til at sætte mål og følge udledningen af CO₂. Vi er nødt til at tænke i energireducerende initi-ativer og drive anvendelsen af vedvarende energikilder frem.

Regeringen skrev i regeringsgrundlaget, at vi lægger vægt på at begrænse uligheden, og at vi ønsker at mindske fattigdommen og sikre reelt lige muligheder, også for de mest sårbare og udsatte grup-per. Så regeringen har fokus på rette sted. Vi arbejder på at sikre en positiv udvikling i alle de forhold, som vi vist alle sammen godt kan blive enige om har betydning for livskvalitet. Vi er ikke uenige i, at det hele skal med, når vi skal tale om udviklingen i Danmark, og vi deltager aktivt i samarbejdet i f.eks. OECD og i EU i forhold til at udvikle nye indikatorer for udviklingen på alle felter.

Jeg kan godt forstå Enhedslistens ønske om at give alle disse blø-de faktorer større vægt i samfundsdebatten, men at de på sigt bør kunne vejes sammen til et indeks, der kan erstatte BNP, er jeg ikke enig i. I forhold til beskæftigelsen, eller når vi ser, at forureningen stiger i vandløbene og vi sætter ind med initiativer for at vende ud-viklingen, eller hvis vi kan se, at uddannelsesniveaue er lavt for en bestemt befolkningsgruppe, går vi i gang med at undersøge, hvad der kan afhjælpe den situation og får igangsat en indsats, som kan vende udviklingen.

BNP er ikke noget perfekt mål for udviklingen, men det måler den økonomiske vægt i samfundet, og den vækst er en forudsætning for, at vi kan videreføre det samfund, som vi har i dag, og gøre det endnu bedre i fremtiden. Derfor skal vi ikke erstatte BNP med noget andet, og regeringen kan således ikke støtte beslutningsforslaget om at udvikle et indikatorsæt for samfundsudviklingen, som kan erstatte BNP.

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:34

Per Clausen (EL):

Kernen i social- og integrationsministerens afvisning af Enhedsli-stens forslag er vel den simple, at når det kommer til stykket mener ministeren, at BNP – den økonomiske vækst – er det vigtigste og forudsætningen for alt andet. Men er det rigtigt? Der er rigtig mange forskningsresultater fra de senere år, som peger på, at når man når et vist niveau for rigdom i et samfund, er det ikke det, at samfundet bli-ver rigere, der skaber større tilfredshed og lykke og glæde i samfun-det blandt borgerne, så er det faktisk nogle andre elementer. Og hvis man nu inddrog disse andre elementer i en samlet afvejning, ville dommen over nogle af de politiske initiativer, der blev afsagt, jo og-så blive en anden.

Er ministeren ikke enig med mig i, at det faktisk er politikeres opgave at skabe et samfund, der giver de bedste forudsætninger for, at mennesker kan udfolde sig på den måde, de gerne vil, og at det derfor er interessant at måle, hvordan det går med det, og ikke, hvor-dan det går med et enkelt element, der kan hjælpe med til det?

Kl. 11:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 11:35

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jo, men jeg tror, at vi måske har en afgrundsdyb uenighed her, i for-hold til hvad vækst i det danske samfund betyder. Jeg er af den over-bevisning, at hvis vi skal blive ved med at udvikle vores velfærds-samfund, et velfærdssamfund, der hele tiden bliver sat under pres, fordi der kommer nye ønsker til, nye krav, nye muligheder, ting, vi kan indfri, og hvor vi har en lang tradition for, at vi har udvidet og udvidet og udvidet det, som vi hjælper hinanden med, og som vi i fællesskab tager ansvar for, hvis vi vil blive ved med at have et vel-færdssamfund, som folk synes er i udvikling, så skal der være vækst. Det betyder så ikke, at lykke ikke også er vigtigt, for hvad skal man dog med et rigt samfund, hvor folk går rundt og hænger med mulen?

Nu er det jo heldigvis ikke sådan, at det er det, det generelt er til-fældet i Danmark. Vi gør meget ud af at måle på alle andre ting, f.eks. at sætte mål for, hvordan vi rent faktisk giver folk mulighed for at flytte sig, for det er jo det, vores socialpolitik bl.a. drejer sig om. Hvis man er født i en dårlig situation, hvis man er havnet i en dårlig situation, så skal vores velfærdssamfund være et springbræt, der kan hjælpe folk videre til en ny situation. Det kræver tit indsat-ser, der koster penge, som finansieres med skattekroner, og så er vi tilbage ved væksten.

Kl. 11:36

Første næstformand (Bertel Haarder):

Per Clausen.

Kl. 11:36

Per Clausen (EL):

Det er bare et eksempel på, at der kan være en modsætning, som man jo nok bliver nødt til at tage stilling til. Man kan gennemføre nogle reformer, man kan sige, at disse reformer engang vil føre til en større vækst i BNP, end der ellers ville komme. Det, der så sker, er, at man ødelægger livsbetingelserne for en række af de fattige i Dan-mark, fordi man faktisk tager rigtig mange penge fra dem, de får et dårligere liv.

Hvis man nu inddrog det i et fælles indeks, ville vi have mulig-hed for at sammenligne og afveje disse ting i forhold til hinanden i stedet for bare at sige, at det er væksten i BNP, der er det afgørende, uanset om den skaber større eller mindre udfoldelsesmuligheder, fri-hed, glæde i befolkningen.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 11:37

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jamen i det spørgsmål er der jo en iboende forståelse af, at reformerne, vi laver i Danmark, er dårlige, at de skaber dårligere betingelser for de mennesker, vi laver dem for. Og det er jeg faktisk heller ikke enig i.

Jeg bliver nødt til at sige, at når vi laver reformer, gør vi det, fordi vi gerne vil gøre op med en masse års passivkultur, hvor man har ladet mennesker sidde og passe sig selv på førtidspension, på kontanthjælp, og hvor man ikke reelt har været inde og sørge for, at de mennesker, som var rigtig udsatte, fik den hjælp og støtte, de havde behov for, for at de kunne flytte sig, for der er ingen fremtid for en 20-årig i at skulle være på kontanthjælp. En 20-årig skal i uddannelse, en 20-årig skal videre til et godt arbejdsliv. Der er ingen fremtid for en helt ung i at være på førtidspension, hvis man med den rigtige støtte og hjælp kan opnå en arbejdssevne.

Så jeg er ikke enig i, at de reformer, som vi laver, er skabt for at forringe livsbetingelserne og give folk et dårligere liv, tværtimod skal vi gøre op med det dårlige, passive liv, som vi i dag synes vi har tilbudt alt for mange. Jeg vil gerne sige, at det ikke er sjældent, at jeg møder mennesker, som er meget, meget unge, som bliver tilbudt en førtidspension, og som i den grad føler, at de er blevet smidt ud af samfundets fællesskab. Det er det, som vores reformer gør op med.

Kl. 11:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til social- og integrationsministeren. Så går vi til ordførerrækken, og det er først fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 11:38

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak. Med beslutningsforslag 92, som er fremsat af Enhedslisten, og som vi behandler her i salen i dag, går det ud på at debattere lidt om livskvalitet og lykke. Enhedslisten foreslår i beslutningsforslaget, at der tages udgangspunkt i at få lavet en ny målestok i forhold til udviklingen i Danmark – en målestok, som med tiden så skal erstatte BNP.

Venstre kan ikke støtte dette beslutningsforslag, lige så vel som at vi tilbage i folketingsåret 2010-11, hvor der var et lignende beslutningsforslag fra Enhedslisten, også stemte nej. Vi mener i Venstre ikke, at man på den måde kan lave et indeks, som kan måle de her ting på samme måde, som BNP gør. Lykke er en følelse, og følelser mener vi ikke sådan kan sættes på formel. Det er ikke nødvendigvis det samme, der gør mig lykkelig, som gør andre lykkelige, og det er ikke nødvendigvis det samme, som gør Danmarks befolkning lykkelig, når vi f.eks. måler rundtomkring i de forskellige områder af landet.

Jeg mener simpelt hen, at lykke kan være vidt forskellig fra person til person. Jeg har f.eks. ikke lyst til at dømmе folk og sætte folk i bås, alt efter om de lever op til nogle bestemte mål. Jeg har heller ikke lyst til, at der er andre, der sætter mig i en bestemt bås, og at vi ovenfra, her fra Folketinget, skal bestemme, hvad det er, der skal gøre folk lykkelige. I stedet skal staten stå for rammerne, hvilket jeg egentlig også mener vi gør. Jeg mener, at vi jo faktisk har en forpligtelse til at skabe de her rammer, hvor de enkelte individer i vores samfund kan søge og arbejde med deres egen lykke.

Enhedslisten får det til at fremstå lidt, som om BNP er det eneste, vi ser på her i Folketinget, når der tages beslutninger, og det mener jeg faktisk ikke er rigtigt. Rent praktisk mener jeg faktisk heller ikke

ke, det kan lade sig gøre at lave det her indeks, for hvordan vil Enhedslisten helt konkret måle lykke, og hvordan vil man helt konkret måle livskvalitet? Hvem skal bestemme, hvad lykke og livskvalitet er? Og hvem skal bestemme, hvem der skal måles på?

Der er danskere, som ikke nødvendigvis falder inden for de rammer, som Enhedslisten foreslår, og ud fra det må jeg holde fast i, at vi fra Venstres side ikke kan støtte det her beslutningsforslag. Da Det Konservatives ordfører desværre ikke havde mulighed for at være til stede her i salen i dag, har jeg lovet at sige på De Konservatives vegne, at de heller ikke kan stemme for beslutningsforslaget.

Kl. 11:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:41

Per Clausen (EL):

Jeg er faktisk enig med fru Anni Matthiesen i, at vi ikke fra Folketingets side kan opstille et kriterium for lykke og så sige, at vi måler på, om folk nu lever på en måde, der lever op til det. Det er jeg fuldstændig enig med fru Anni Matthiesen i. Jeg tror, der er meget forskellige opfattelser af, hvad det er at have et lykkeligt liv.

Men det, vi jo godt kan måle, og som vi godt kan se, er, hvor stort antallet af selvmordsforsøg er i et samfund. Vi kan se på, hvor stor uligheden er. Vi kan se på, hvor mange mennesker der er arbejdsløse, og det kan vi jo sætte i forhold til væksten i BNP. Det, som Enhedslisten i virkeligheden vil, er at sige, at vi synes, vi bliver nødt til at se meget mere nuanceret på, hvad det er, der skaber et godt samfund, og der er en tilbøjelighed til i dag, fordi BNP har den her overordnede karakter, at det er det eneste, man rigtig for alvor lægger vægt på.

Så det, jeg gerne vil spørge fru Anni Matthiesen om, er, om Venstre er indstillet på at diskutere, hvordan vi kan få mere fokus på nogle af de andre ting, som er kvantitative mål, ikke sådan med, hvordan folk føler de har det, men hvordan de handler på baggrund af de vilkår, de har.

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:42

Anni Matthiesen (V):

Altså, jeg vil starte med at sige, at i Venstre er vi altid parat til at diskutere tingene, og jeg synes faktisk, det er vigtigt, at vi diskuterer tingene. Men jeg vil også holde fast i, at hvis man begynder at ændre på de her ting og man på en eller anden måde skal have lavet et nyt indeks, så man kan følge, hvordan det udvikler sig osv., så vil det jo både kræve penge og tid, og det kan også risikere at udløse måske en masse ekstra bureaukrati.

Så vil jeg sige igen, at det med at være lykkelig som menneske tror jeg måske mere handler om at sikre, at de rammer og for den sags skyld den politik, vi skaber her på Christiansborg, også giver en frihed til, at de enkelte mennesker selv kan tage en beslutning om, hvor de mener de kan blive lykkelige.

Kl. 11:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Per Clausen.

Kl. 11:43

Per Clausen (EL):

Jeg er faktisk fuldstændig enig med fru Anni Matthiesen i, at det i politik handler om at skabe de bedst mulige betingelser for, at mennesker kan udfolde sig på en måde, så de kan få det, som de betrag-

ter som et godt liv. Det er jeg fuldstændig enig i. Det, jeg taler om, og som det her indeks handler om, er jo spørgsmålet om, at vi har en udvikling i samfundet, hvor vi på den ene side har en vækst i BNP, men på den side ser en masse konkrete eksempler på, at mennesker tilsyneladende ikke har noget godt liv, altså at selvmordsstatistikken vokser, at der bliver flere hjemløse. Så kan man sige, at det er, fordi der er mange, der er psykisk syge, og derfor bliver de hjemløse, men hvorfor er det sådan, at folk bliver psykisk syge og bliver hjemløse? Altså, man kan inddrage alle de elementer i en diskussion på lige fod med det, der handler om den økonomiske vækst. Det er sådan set det, der er pointen her.

Jeg er enig med fru Anni Matthiesen i, at vi vil stå tilbage med en diskussion om, hvordan man kan tolke og læse dette indeks efterfølgende, helt enig. Men den måde at tænke andre elementer ind i vores politiske diskussion på langt mere centralt, også når vi diskuterer den økonomiske politik, synes jeg bare kunne være rigtig vigtig.

Kl. 11:44

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:44

Anni Matthiesen (V):

Men jeg er nødt til at spørge: Er der så ikke nogle ting, man i stedet for skal arbejde med, også her på Christiansborg? For så kan man sige, at så er der vel nogle steder, hvor man måske ikke har gjort det godt nok, eller man kan ændre på noget, som sikrer, at man får ændret på f.eks. antallet af selvmord.

Jeg tror ikke, at vi som mennesker bliver mere lykkelige, selv om vi laver et indeks, som måler på, hvordan befolkningen føler. Jeg tror også stadig væk, at det er vidt forskelligt fra person til person, og der tænker jeg: Hvem skal afgøre, hvad det er, der skal måles på? Hvem skal afgøre, hvilke personer vi spørger? Og vil vi ikke få et nuanceret billede, alt afhængigt af på hvilken årstid vi så lige spørger, og hvor gamle de mennesker, vi spørger, er? Så jeg må stadig væk holde fast i, at det mere er politikken, man skal arbejde med.

Kl. 11:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, fru Maja Panduro.

Kl. 11:45

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Tak, formand. For lidt tid siden læste jeg, at man har lavet en undersøgelse, der viste, at folk, der stemte højreorienteret, var lykkeligere end folk, der stemte venstreorienteret. Ud fra det parameter ville det jo gå rigtig godt i Danmark, hvis vi málte på opnået lykke, hvis alle bare var højreorienterede. Det er jeg selvfølgelig stærkt uenig i ville være tilfældet. Jeg er også godt klar over, at det ikke er det, Enhedslisten foreslår her, og jeg synes også, at Enhedslisten i bemærkningerne til beslutningsforslaget anerkender, at det er en relativt kompleks ting at måle på livskvalitet eller lykke, eller hvad vi nu kalder det i den her ombæring. Ligesom der i øvrigt er nogle svagheder ved at bruge bruttonationalproduktet som redskab til at måle, er der det søreme også i at forsøge at lave sådan et lykkeindeks.

Der er jo nogle, der har forsøgt sig. Bhutans tidligere konge introducerede f.eks. på et tidspunkt et begreb, som han kaldte for bruttonationallykke, fordi han sagde, at ligesom penge ikke kan købe lykke, kan bruttonationalproduktet heller ikke måle den. Den del er jeg sådan set enig i. Han forsøgte så at lave en mere holistisk tilgang ved at måle på forskellige andre ting og oplevede måske nok nogle vanskeligheder med det. De ting, som de i Bhutan nu måler den her bruttonationallykke på i deres femårsplaner, er på sådan noget som

fysisk, mental og åndelig sundhed, det er kulturel vitalitet, det er god regeringsførelse og sådan nogle ting – de måler også på tidsbalance.

Men der er flere, der har ladet sig inspirere af Bhutan. I Thailand har de efter militærkuppet i 2006 også besluttet at ville have et lykkeindeks, fordi den premierminister, de fik, angiveligt har lovet både at ville gøre det thailandske folk rigere og også lykkeligere. Så i Thailand har de nogle månedlige bruttonationallykkeopgørelser, som de baserer på meningsmålinger med forskellige tilfredshedsfaktorer. Igen altså nogle – må man sige – relativt subjektive indikatorer at måle på frem for bruttonationalproduktets meget objektive og på tværs af landegrænser sammenlignelige indikatorer.

Bruttonationalproduktet er jo, som jeg startede med at sige, ikke ufejlbarligt. Det er ikke et perfekt mål for alting, der foregår i et samfund, eller nødvendigvis for, hvor lykkelig befolkningen er, eller f.eks. for, hvor høj en livskvalitet befolkningen har. Derfor er det jo heldigvis heller ikke det eneste, vi måler, vurderer og træffer politiske beslutninger ud fra i dag.

Jeg vil også sige, at i modsætning til forslagsstillerne mener jeg faktisk, at vækst er vigtigt og nødvendigt. Og jeg mener ikke, at vi i Danmark i dag er i en så privilegeret situation, at vi kan tillade os at være ligeglade med økonomisk vækst eller med, hvordan det ser ud med bruttonationalproduktet. Egentlig synes jeg jo ikke, at man behøver at kigge ret langt syd for grænsen og på den temmelig voldsomme krise, der er i Europa nu og særlig i nogle bestemte lande i Europa, for også at blive mindet om, hvor hurtigt tingene kan ændre sig, og hvor vigtigt bruttonationalproduktet sådan set også pludselig kan blive for, hvordan det i det hele taget går i landet.

Vækst i samfundet giver arbejdspladser. Det er med til at forbedre livsvilkårene. Det giver skatteindtægter til at finansiere alle de ting, som vi jo, som er her i dag, hvor mange af os er socialordførere, så inderligt ønsker at rykke på socialområdet. Derfor mener jeg, at vækst stadig væk er vigtigt. Jeg mener, at bruttonationalproduktet er et vigtigt mål. Det skal suppleres med målinger af rigtig mange andre ting, ligesom vi i øvrigt gør, når vi træffer politiske beslutninger.

I Socialdemokratiet kan vi altså ikke støtte beslutningsforslaget om på sigt at erstatte bruttonationalproduktet med et indeks for livskvalitet.

Kl. 11:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:51

Per Clausen (EL):

Nu er der sådan set ikke nogen tvivl om, at der er mennesker i Danmark, for hvem en øget indtægt ville give rigtig gode muligheder for at hæve deres livskvalitet. Det er jeg helt enig med fru Maja Panduro i. Jeg er også sikker på, at vi er rigtig mange danskere, for hvem det ikke betyder noget som helst at øge indtægten.

Det interessante er jo så bare, hvordan vi får de andre ting i spil, når vi generelt diskuterer økonomisk politik, f.eks. når vi diskuterer store sociale og økonomiske reformer. Når meget forskning nu tyder på, at øget lighed faktisk er det, der skaber mere tilfredshed for mennesker i rige lande som vores, burde det så ikke indgå i en vurdering, når man gennemfører den økonomiske reform, at den måske fører til øget ulighed, altså, at øget lighed ikke bare er noget, vi går ind for sådan af ideologiske-politiske grunde, men fordi det sådan set kan måles og konstateres, at det skaber større tilfredshed hos mennesker, særlig i rige lande?

Hvis det er sådan, at de økonomiske reformer, vi gennemfører, risikerer at føre til mere hjemløshed og større udstødning af mennesker, bør det så ikke inddrages – altså, hvordan kan man gennemføre store økonomiske reformer, uden at de ting også undersøges og indgår i beslutningsgrundlaget?

Kl. 11:52

Kl. 11:55

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:52

Maja Panduro (S):

Jeg kan forvisse hr. Per Clausen om, at hver gang der sidder en socialdemokrat ved et forhandlingsbord og skal træffe beslutninger, skeles der til andet, end hvordan bruttonationalproduktet måtte se ud, og det indgår i allerhøjeste grad i en socialdemokratis overvejelser ved et forhandlingsbord, hvordan de beslutninger, man træffer, påvirker ligheden i samfundet, påvirker udviklingen i fattigdom.

Det synes jeg faktisk også at vi har påvist med nogle af de beslutninger, som vi allerede har taget – også nogle af de beslutninger, som vi har taget sammen med hr. Per Clausens parti, bl.a. beslutningen om at afskaffe de meget lave og fattigdomsskabende ydelser, som den tidligere regering havde fundet på.

Kl. 11:53

Første næstformand (Bertel Haarder):
Per Clausen.

Kl. 11:53

Per Clausen (EL):

Jeg er jo ikke uenig i, at vi godt kan diskutere de her emner med Socialdemokraterne og i øvrigt med de fleste andre politiske partier i Folketinget, det kan vi godt. Men det afgørende spørgsmål her er, om vi fortsat skal anerkende bruttonationalproduktet, den økonomiske vækst, som det afgørende parameter, eller om vi må erkende, at andre elementer spiller en mindst lige så stor rolle, og at det måske også skal indgå i den måde, vi gør ting op på, og at det faktisk betyder noget, når man laver forslag og planer i Folketinget, der handler om økonomi, at man så fokuserer ensidigt på konsekvenserne for den økonomiske vækst, og det andet inddrages, hvis der er nogen, der tager det op, i stedet for at det allerede indgår i beslutningsgrundlaget. Og det, at det indgår i beslutningsgrundlaget helt fra starten af, kunne sådan et indeks som det her jo faktisk medvirke til.

Kl. 11:54

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:54

Maja Panduro (S):

Jeg er bare ikke enig i, at det eneste, man har i hovedet, når man fra mit partis side eller fra regeringspartiernes side i det hele taget laver politiske aftaler, er bruttonationalproduktets tilstand og udvikling. Det er jeg overhovedet ikke enig i.

Vi er jo i Socialdemokratiet og i regeringen netop meget, meget optaget af, at vi f.eks. sikrer en fornuftig grøn balance, at vi passer på vores fælles miljø og klima. Det er jo derfor, vi for ganske nylig, bl.a. sammen med ordførerens parti, her i Folketinget har lavet en vanvittig ambitiøs energiplan og grøn reform i det hele taget.

Jeg er heller ikke enig i, at vi ikke er optaget af de sociale vilkår, af lighed, af fattigdom, det er vi da i allerhøjeste grad. Det er bare ikke ensbetydende med, at jeg er enig i, at man skal udskifte bruttonationalproduktmålingerne med et lykkeindeks. Det er jeg ikke enig i. Men det er altså ikke ensbetydende med, at jeg ikke er optaget af de her ting, og det er ikke ensbetydende med, at mine partifæller og regeringen ikke er optaget af de her ting.

Ligesom bruttonationalproduktet ikke viser alting, er det jo heller ikke den eneste indikator for, om der er noget, man synes er vigtigt, men det er en god indikator for at måle udviklingen af væksten i samfundet og økonomien.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 11:55

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Normalt plejer jeg jo at takke forslagsstillerne, næsten uanset hvad der foreslås her i Folketinget. Men jeg synes, at det her nærmest tangerer spild af tid for at sige det ligeud.

Altså, vi har tidligere set et lignende forslag fra Enhedslisten om et lykkeindeks, hvor jeg også havde fornøjelsen af at være ordfører. Enhedslisten mener at kunne gøre sig klog på, hvordan man kan måle lykke på en anden måde, end man gør i dag.

Vi måler ikke lykke i dag. Vi måler trivsel, og vi måler samfundssituationen, og det gør man bl.a. ved hjælp af bruttonationalproduktet og bruttonationalindkomsten og alle mulige andre økonomiske scenarier med oplysninger, som ligger inden for OECD-beregninger og alt muligt andet.

Så siger Enhedslisten i dag, at nu vil man have en ny form for indeks for livskvalitet, som skal indeholde kvantificerbare sociale indikatorer. Det er nogle flotte ord. Det kunne f.eks. være selvmordsrater, aborter, fødsler, skilsmisser, giftermål eller fedmeepidemier, det kunne være antallet af tvangsauktioner og det kunne være beskæftigelsessituationen.

Men alle de ting bliver jo målt og vejat i dag i Danmark. Det danske samfund er faktisk et af de mest gennemregulerede, gennemanalyserede samfund, der overhovedet findes i verden. Flere år i træk har OECD faktisk lavet beregninger for 40 forskellige lande, og i mange af årene – også de senere, lige indtil vi fik en ny regering – har Danmark faktisk været i toppen med hensyn til at være det lykkeligste folk her i verden. Dem, der var mindst lykkelige, var kineserne, og der er der mange, som måske sympatiserer med Enhedslistens politik.

Hvis man så kigger på Danmark – det Danmark, som jo så har verdens lykkeligste befolkning – ser man, at der har været andre analyser, som viser, at de allerlykkeligste danskere bor i Ringkøbing. Nu er det jo statistik, vi snakker om, og nu kommer jeg også med noget statistik, og så må man tage det til sig eller lade være. Men hvad angår Ringkøbing, kan man så se på det seneste folketingsvalg, og der kan man i en statistik se, at et flertal på 55,5 pct. valgte at stemme på Venstre og Dansk Folkeparti, og der var så 2,3 ulykkelige pct., som valgte at stemme på Enhedslisten. Jeg siger det for at gøre grin med det, det indrømmer jeg blankt. Men det er statistik, og de, man egentlig foreslår fra Enhedslistens side, er jo bare endnu mere statistik.

Der findes tre former for løgne her i verden. Der findes den lille nødløgn, man bruger over for konen, når man kommer for sent hjem. Så findes der den grimme, beskide løgn, man måske bruger i forbindelse med en kriminel handling eller et eller andet. Og så findes der den tredje, og det er statistik. Sådan er det, og sådan har det sådan set altid været. Vi kan tæppebombe hinanden med statistik her i Folketinget, og det har vi sådan set også gjort i mange, mange årtier efterhånden, for der findes ufattelig store datamængder, og den teknologiske udvikling har jo også gjort, at det er blevet endnu nemmere at finde på nye informationer og nye statistikker.

Det, der er brug for i Danmark, er altså ikke, at vi godkender et beslutningsforslag om at indføre et lykkeindeks i Danmark, som skal måle andre ting end dem, der bliver målt i dag. For vi bliver målt og vejat i Danmark, og det synes jeg også vi skal. Men et lykkeindeks, som det også blev foreslået af Enhedslistens politikere i den foregående folketingssamling, mener vi altså i Dansk Folkeparti ikke har nogen som helst gang på jorden.

Vi har stor tiltro til OECD-rapporter, vi har stor tiltro til BNP, BNI og alle mulige andre indeks, som vi regulerer og vurderer samfundsudviklingen ud fra, og det er sådan set bare det, vi skal holde fast i. På den baggrund kan Dansk Folkeparti ikke støtte Enhedslistens beslutningsforslag.

Kl. 11:59

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:59

Per Clausen (EL):

Jeg har ingen grund til at betvivle hr. Hans Kristian Skibbys og Dansk Folkepartis ekspertise ud i løgne – det ville ligge mig fjært. Jeg vil heller ikke betvivle uviljen mod at blive klogere, om jeg så må sige – der er jeg også helt med på, at Dansk Folkeparti indtager et særstandpunkt og er i særklasse.

Men jeg vil godt spørge hr. Hans Kristian Skibby, om ikke han faktisk synes, det kunne være rigtig godt indimellem at få et samlet overblik over, hvad konsekvenserne er af de politiske beslutninger, vi tager, for de mennesker, det rammer, og at vi der kunne have brug for en mere samlet vurdering af, hvad konsekvenser det har, end vi har i dag. For hr. Hans Kristian Skibby må vel indrømme, at når vi snakker om store økonomiske reformplaner, snakker vi altid om effekten på bruttonationalproduktet og meget sjældent om effekten på andre ting. Og hvis det nu har effekt på andre ting, hvorfor så ikke inddrage dem i den politiske diskussion?

Kl. 12:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:00

Hans Kristian Skibby (DF):

Som jeg sagde i min ordførertale, bliver der allerede i dag målt og vejlet i forhold til alle de her forskellige kriterier, som Enhedslisten nævner – kvantificerbare sociale indikatorer. Danmark bliver målt og vejlet, danskerne bliver målt og vejlet, samfundet bliver målt og vejlet, både økonomisk og socialt. Vi har statistikker over både selvmord, aborter, fødsler, skilsmisser, bryllupper, fedme, tvangsauktioner, beskæftigelsessituation og alt muligt andet. Vi er et gennemreguleret samfund, og derfor giver det ingen mening at støtte det her beslutningsforslag, for vi har allerede de tilgængelige informationer, som vi skal bruge.

Vi synes faktisk også, at de tal, vi får, er valide. Vi får nøgletal fra ministerierne årligt – nogle gange får vi dem i kvartalet, andre gange månedligt. Vi stoler på dem. Vi stoler også på OECD-rapporter, og vi stoler også på, at de tal, man kører igennem deres systemer, selvfølgelig er valide. Og jeg tror altså ikke på, at det her lykkeindeks skulle have noget som helst yderligere at tilføje til det.

Kl. 12:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Per Clausen.

Kl. 12:01

Per Clausen (EL):

Hr. Hans Kristian Skibbys synspunkt om, at vi skal fastholde, at bruttonationalproduktet er det vigtigste og det dominerende, får jo konsekvenser, når hr. Hans Kristian Skibby og hans parti medvirker til at lave SU-reformer, for der bliver det et spørgsmål om arbejdsstyrke og effekter på bruttonationalproduktet, som bliver afgørende, og ingen – *ingen* – kunne drømme om i de diskussioner at sige, at der er noget andet, som skal vægtes lige så højt, nemlig spørgsmålet

om, hvor mange depressioner man ser blandt unge, hvor mange selvmord man ser blandt unge, hvordan udviklingen er på det område.

Men efter Enhedslistens opfattelse er det faktisk mindst lige så vigtigt, for vi er politikere, fordi vi ønsker at give mennesker muligheder for at leve et godt liv. Vi kan ikke tvinge dem til det, vi kan ikke definere, hvad et godt liv er, men vi skal give muligheder for at føre et godt liv.

Det ønsker hr. Hans Kristian Skibby ikke at inddrage i de store økonomiske politiske beslutninger, og det er jo hans valg.

Kl. 12:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:02

Hans Kristian Skibby (DF):

Altså, sådan som jeg hørte det, var det, der kom fra Enhedslistens ordfører, en påstand om, hvad Dansk Folkeparti mener og tror. Og så vil jeg bare sige, at det tror jeg ikke at Enhedslistens ordfører er i stand til på noget som helst konkret, faktisk grundlag at fremføre her i Folketinget. Jeg synes, det er bedre, at jeg fremfører Dansk Folkepartis holdning, og så kan hr. Per Clausen henholde sig til sit eget partis holdning efterfølgende.

Med hensyn til alle de ting, som der er her, skal vi ikke tages som gidsler i forhold til at sige, at vi ikke kerer os om dem. Det vil jeg gerne have mig frabedt. Vi kigger på nøgletal i Danmark for brandulykker, hvor der er dødelig udgang, vi kigger på nøgletal for aborter og selvmord, vi kigger på nøgletal for trafikdrab. Vi kigger på nøgletal for alt. Det bliver målt og vejlet i Danmark, og det ved hr. Per Clausen også udmærket. Det er der ikke noget nyt i. Det bliver målt og vejlet, og politikerne på tværs af alle partier har stor respekt for det analysearbejde, der foregår.

Men det er altså at stikke folk blå i øjnene at påstå, at man kan lave et lykkeindeks, for der vil også bagefter komme nogle og kritisere lykkeindekset. Det vil ikke bidrage med noget nyt, det vil kun være papirusseri, og derfor stemmer vi imod.

Kl. 12:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det den radikale ordfører, fru Lone Loklindt.

Kl. 12:03

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Enhedslisten har fremsat et beslutningsforslag, som sætter fokus på, at BNP ikke er dækkende for hele udviklingen i samfundet. Det er jeg sådan set enig i. BNP er et mål for økonomisk vækst, og BNP er indtil videre det mindst ringe, fordi det gør det muligt at måle den økonomiske udvikling og at sammenligne udviklingen i Danmark med andre lande, hvor man måler på samme måde.

Der er i flere år blevet arbejdet seriøst med at finde et bredere indeks, et BNP plus, som kan vise flere elementer, f.eks. forvaltningen af ressourcer og naturgrundlag og forvaltningen af social kapital, uddannelsesniveau, sundhed, levetid, beskæftigelse, indkomstfordeling osv., men det er svært. Derfor læner vi os op ad mange andre indikatorbaserede undersøgelser på forskellige områder, f.eks. SFI's indeks over børns velfærd og trivsel, UNICEF's sammenlignende rapporter, og internationalt er jo nok det mest anerkendte FN's Human Development Index, HDI.

Internationalt støtter Danmark et arbejde i Verdensbanken, som indeholder pilotprojekter inden for et grønt BNP, og i regi af EU og OECD har der siden 2009 været et arbejde i gang med det, som kaldes Beyond GDP, som bl.a. arbejder med at udvikle nye begreber og opgørelser af udvikling, velfærd og rigdom. Heri indgår også arbej-

det med et sæt indikatorer for livskvalitet, som også omfatter natur- og miljøområdet.

Jeg kan også sige, at vi her i Folketinget i Miljøudvalget, Klima-, Energi- og Bygningsudvalget og Udenrigsudvalget planlægger at holde en konference om grøn økonomi for netop at blive klogere på nogle af de øvrige sider af udviklingen i vores samfund.

Fra radikal side ser vi frem til, at det internationale arbejde munder ud i et bredere BNP-indeks, som er internationalt anerkendt, men indtil da må vi klare os med de mange supplerende indeks, som faktisk allerede findes for bestemte områder. Så når Enhedslisten nu med det her beslutningsforslag opfordrer regeringen til at udvikle et indikatorsæt for udviklingen, kan vi fra radikal side ikke støtte forslaget.

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 12:06

Per Clausen (EL):

Jeg er glad for, at fru Lone Loklindt påpeger, at Danmark i internationale fora arbejder på nogle af de ting, Enhedslisten foreslår her. Det kunne man godt få indtryk af at der var stor politisk modvilje mod, både i regeringen og de store partier, men det er godt at få det bekræftet, altså at det arbejder vi faktisk for og med.

Jeg vil bare spørge fru Lone Loklindt, om det ikke godt kunne være et bidrag til det arbejde, at vi i et velstående, rigt land som Danmark faktisk prøvede at udvikle sådan nogle metoder, at vi altså også bød ind i forbindelse med det internationale samarbejde med nogle bud på, hvordan man kunne gøre det, og nogle bud, som vi måske forsøgte at afprøve i Danmark.

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:06

Lone Loklindt (RV):

Det er faktisk sådan, som jeg vist også nævnte, at vi allerede bidrager med et millionbeløb til Verdensbanken, som arbejder med nogle pilotprojekter om netop at kigge på et grønt BNP. Der er ingen tvivl om, at nogle af de indeks, der allerede bliver brugt i Danmark, også indgår i det arbejde, som OECD og Europa-Kommissionen osv. arbejder med. Derfor mener jeg sådan set ikke, der er grund til, at vi skal tage nye initiativer. For et af problemerne er måske netop, at det arbejde lige nu er så vidt forgrenet, at det egentlig er bedre, at det ligger i Europa-Kommissionen og OECD – det samarbejde, der er der – og det støtter vi jo også med vores medlemskab begge steder under alle omstændigheder.

Kl. 12:07

Første næstformand (Bertel Haarder):

Per Clausen.

Kl. 12:07

Per Clausen (EL):

Det forstår jeg godt, og jeg tror, at meget af det arbejde, der laves der, er godt og udmærket. Jeg har læst nogle af de rapporter, der er kommet, og det ser spændende og fornuftigt ud, men det, man måske i virkeligheden mangler, er at afprøve det i virkeligheden i et land.

Jeg tror – al respekt for Bhutan og Thailand – at det kunne være rigtig godt at afprøve, hvordan man laver sådan nogle indeks konkret i et udviklet, vestligt, industrialiseret land som Danmark. Derfor er Enhedslistens forslag jo et forslag til, at vi også på det område kan være et foregangsland og gå i spidsen.

Man kan da nogle steder i regeringsgrundlaget og andre steder også høre Radikale tale om, hvor vigtigt det er, at Danmark er et godt eksempel, f.eks. på det energipolitiske område. Jeg synes, det ville være rigtig godt, hvis vi også på det her område kunne være et godt eksempel ved i Danmark konkret at afprøve, hvordan man kunne indrette sådan et indeks, og hvilke vanskeligheder og muligheder det giver.

Kl. 12:08

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:08

Lone Loklindt (RV):

Jeg tror, man skal lade initiativet være op til Europa-Kommissionen og OECD, og hvis der ligefrem bliver udbudt – havde jeg nær sagt – ønske om pilotprojekter, kan man jo overveje det til den tid. Det er jo altid et spørgsmål om, hvad vi vil lægge af kroner og øre, også i et specifikt arbejde her, men der er ingen tvivl om, at det arbejde, der gøres i Europa-Kommissionen og OECD, også har forgreninger til Danmarks Statistik og andre steder. Vi er jo involveret i det arbejde allerede, så hvis der bliver noget med, at der bliver brug for pilotprojekter, er jeg sikker på, at regeringen vil kigge på det ud fra det, der er baseret på regeringsgrundlaget.

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, hr. Eigil Andersen.

Kl. 12:09

(Ordfører)

Eigil Andersen (SF):

Vi står her med et beslutningsforslag, som SF egentlig synes er ganske sympatisk. Det er jo rigtigt, som der står i forslaget, at der ikke er en entydig sammenhæng mellem vækst i bruttonationalproduktet og øget velfærd, lykke og livskvalitet. Det er så sandt, som det er sagt – og det taler absolut til forslagets fordel. Men der er også nogle problematiske sider af forslaget, som jeg vil vende tilbage til om lidt.

Da jeg skulle forberede mig til i dag, læste jeg op på den debat, der var, da Enhedslisten for nogle år siden fremsatte et lignende beslutningsforslag om et lykkeindeks. Dengang sagde SF's ordfører, at undersøgelser har vist, at uanset hvilken kultur eller hvilken religion eller hvilken økonomi der gør sig gældende i de enkelte samfund, er der én ting, der går igen – nemlig at det, som gør folk allermost lykkelige, er livsvarige, nære relationer til andre mennesker. Og det er der jo noget særdeles livsbekræftende i.

Nære relationer til andre mennesker forudsætter, at der er en hel, lang række af andre forhold, som er på plads. SF's og regeringens projekt er da også at skabe rammerne for, at relationer kan opstå. Hvad skal der til, for at det sker? Jo, bl.a. skal man kunne få mest mulig ud af det potentiale, som den enkelte person har. Og så skal man også have et netværk til at have de menneskelige relationer i. Derfor arbejder vi for, at der bliver skabt flere nye arbejdspladser; vi arbejder for en fagligt stærkere og mere rummelig folkeskole; vi arbejder for, at alle boligområder føles trygge for dem, der bor der, osv. osv. – listen kan fortsætte med mange andre punkter.

Det er lige så klart – som Enhedslisten også nævner i forslaget – at en grøn omstilling til bæredygtigt miljø og bæredygtig omgang med vores ressourcer er et andet uhyre vigtigt punkt for at nå frem til et lykkeligere velfærdssamfund. Det er også de overvejelser, der ligger bag beslutningen i Klima-, Energi- og Bygningsudvalget, Miljøudvalget og Udenrigsudvalget i Folketinget om at lave en internationalt orienteret høring om opfølgning på Rio+20-beslutningen om at

ændre økonomien til en grøn økonomi. Her kommer supplerende og ændring af bruttonationalproduktet ind i billedet.

Jeg nævnte før, at vi nok har sympati for det at se på et samfund på andre måder end blot den økonomiske måde. Jeg sagde også, at der er noget, vi finder problematisk. Vi kan ikke støtte, at dette indeks skal erstatte måling af bruttonationalproduktet, som forslagsstillerne ønsker.

BNP er en målestok for den økonomiske aktivitet i et samfund. At lave et nyt indeks til erstatning for BNP giver derfor ingen mening. Som den radikale ordfører var inde på, kan BNP også bruges til sammenligning med den økonomiske aktivitet i andre lande. Så på den måde er BNP et anvendeligt redskab til måling af værditilvæksten i produktionen i et land og størrelsen af et lands økonomi. Derfor er der god grund til at bruge BNP til det, som BNP nu kan bruges til, og altså ikke fjerne det som redskab. Samtidig er det en virkelig god idé at kigge på, hvad vi som samfund skal styrke og øge og fremme for at skabe den størst mulige trivsel og lykke for vores befolkning. Det er en utrolig vigtig politisk dagsorden.

Jeg synes altså, at forslagsstillerne blander æbler og pærer sammen med det her forslag, og derfor kan SF ikke støtte det.

Kl. 12:13

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 12:13

Per Clausen (EL):

Jeg vil sige til hr. Eigil Andersen, at jeg jo er glad for endnu en gang at kunne konstatere, at der er mere, der forener SF og Enhedslisten, end der er, der skiller. Jeg vil bare sige til hr. Eigil Andersen, at jeg godt tror, at vi i det videre arbejde i de udvalg, som arbejder med det her, nemlig Miljøudvalget, Energiudvalget og Udenrigsudvalget, med hensyn til hvad vi kan gøre for at udvikle nogle andre måder at gøre ting op på end via BNP, kan indgå en aftale om, at vi godt kan beholde BNP som noget, vi også gør op. Jeg må faktisk sige, at her er jeg måske kommet til at udtrykke mig rigelig firkantet i det forslag, jeg har fremsat. Så der er håb om, at vi også kan blive fuldstændig enige i den her sag.

Kl. 12:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:14

Eigil Andersen (SF):

Det synes jeg lyder spændende og godt.

Kl. 12:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Per Clausen? Nej. Så går vi til Liberal Alliances ordfører, hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 12:14

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Enhedslisten foreslår, at der skal udvikles et nyt indicatorsæt for samfundsudviklingen, hvor livskvalitet og velfærd sættes i centrum, og som på sigt kan erstatte BNP som en reel målestok for, hvordan udviklingen er i Danmark. I bemærkningerne til beslutningsforslaget skrives der om lykke, livskvalitet, grøn omstilling og befolkningens psykiske velbefindende. I Liberal Alliance mener vi ikke, at man kan sætte lykke på en formel. Lykken er lunefuld, og livskvalitet er individuel. Derfor handler det om at sikre frihed i et samfund. Friheden gør, at enhver kan forfølge sine egne forestillinger om lykke og livs-

kvalitet. Vi overlader trykt lykken til befolkningen og koncentrerer os om at skabe de bedste rammer for økonomisk vækst i stedet.

Derfor støtter vi ikke beslutningsforslaget fra Enhedslisten.

Kl. 12:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 12:15

Per Clausen (EL):

Det ville måske også have været lidt overraskende, hvis hr. Ole Birk Olesen havde støttet et forslag fra Enhedslisten. Men jeg vil da godt spørge hr. Ole Birk Olesen, om han ikke er enig i, at man faktisk godt kan måle noget af det, som kunne tyde på, at befolkningen har det skidt, altså psykisk sygdom, selvmord osv. Altså, man kunne godt måle noget. Og er hr. Ole Birk Olesen ikke enig med mig i, at det ville være rigtig godt, hvis vi baserede vores politik på viden om, hvordan vores politik påvirker menneskers muligheder for at udfolde sig, i stedet for på ideologi? For når hr. Ole Birk Olesen er overbevist om, at frie markeds kræfter og uhemmet økonomisk vækst skaber størst mulig lykke, så er det jo bare ren ideologi, der ikke er baseret på nogen som helst konkret viden.

Kl. 12:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:16

Ole Birk Olesen (LA):

Jo, man kan godt måle elendigheden i samfundet på en række faktorer, og det gør vi jo også hele tiden. Vi tilrettelægger en politik i Folketinget for at minimere elendigheden, og det er, som det skal være. Men vi har alligevel lidt problemer med at se, hvordan man skulle gøre det her i praksis. Hr. Per Clausen har i dag f.eks. talt om selvmord og aborter. Er det hr. Per Clausens opfattelse, at vi ved vedtagelsen af en ny skattereform skal gøre os forhåbninger om at finde ud af, hvordan lavere topskat vil påvirke antallet af selvmord og aborter i det danske samfund, og at det så, hvis vi kunne finde ud af det, skal indgå i overvejelserne om, hvorvidt vi skal have lavere skat?

Kl. 12:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Per Clausen.

Kl. 12:17

Per Clausen (EL):

Jeg troede faktisk, at Liberal Alliance havde den opfattelse, at afskaffelse af topskatten – og her tidligere i dag har vi hørt om en reduktion af grundskylden – var det, der kunne skabe virkelig lykke i de små hjem. Derfor forstår jeg slet ikke, at hr. Ole Birk Olesen ikke interesserer sig for, om konsekvenserne af den politik, han står for, overhovedet har de effekter, som han siger det har. Altså, hvorfor er Liberal Alliance så fuldstændig uinteresset i videnskabelige undersøgelser, statistikker osv., som kan bekræfte eller afkræfte vores ideologiske vildfarelser?

Kl. 12:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:17

Ole Birk Olesen (LA):

Jamen vi mener bestemt, som jeg også sagde i talen, at frihed skaber lykke i et samfund. Det, at folk i højere grad kan forfølge deres egne livsmål, skaber et mere lykkeligt folk. Det, vi bare har problemer

med at finde ud af, er, hvordan det her skal kunne lade sig gøre i en eller anden meningsfuld forstand. Altså, hvis man havde det ønske, at det kunne se sjovt ud, hvis månen var rød juleaften, så ville det dog stadig kræve af en, at man, hvis man gerne ville have det som en politik, på en eller anden måde skulle sandsynliggøre, at man kunne male månen rød, at man kunne finde ud af det. Det er jo ikke nok bare at ønske.

Man skal også på en eller anden måde operationalisere sine visioner, og der synes jeg ofte og også i dag at det kniber for Enhedslisten med at omsætte visioner, utopi og ideologi til konkret virkelighed igennem praktiske forslag, som kan lade sig gøre i en verden, hvor der er tyngdekraft og begrænsede økonomiske ressourcer og mange andre ting. Det lider det her forslag også under.

Kl. 12:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så giver jeg ordet til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen.

Kl. 12:19

(Ordfører for forslagsstillerne)

Per Clausen (EL):

At den debat, der foregår om samfundsforhold, om politikens betydning for menneskers liv i Danmark, er, i forhold til hvad der foregår i mange andre lande i verden, underligt indskrænket til at være sådan en snæver økonomisk diskussion, bekræfter den her debat jo tydeligt. Mens Danmark faktisk internationalt, formentlig presset til det af andre, godt kan indgå i arbejdet i EU, i FN, i OECD om at udvikle lige præcis de elementer, som er indholdet i Enhedslistens beslutningsforslag, er man afvisende over for at tage nogen tiltag i den retning i Danmark. Og det kan jeg faktisk ikke forstå, for netop fordi vi har så udførlig statistik på så mange andre områder, netop fordi vi ved så meget, har vi et helt andet og langt bedre udgangspunkt for at afprøve, hvordan man indretter et indeks, der på det her område kan sige noget langt mere præcist om, hvad udviklingen, hvad vores politiske initiativer betyder for menneskers muligheder for at have det, som de så definerer som et godt liv.

Det er jo sådan, at BNP i mange år har været brugt som den mest afgørende indeksform, altså om det går godt eller skidt i et land, og hvis man lytter til afslutningsdebatter og åbningsdebatter her i Folketingssalen – jeg har efterhånden deltaget i en del af dem, så jeg ved nogenlunde, hvad folk vil sige – vil man jo få det bekræftet. Så er der bare det bemærkelsesværdige, at dem, der forsker i at se sammenhænge mellem stigende vækst og højere livskvalitet, må konstatere, at når vi kommer til de rige lande, kan man ikke længere konstatere en sådan sammenhæng. Der er faktisk ikke noget som helst, der tyder på, at danskerne har fået større livskvalitet i løbet af de sidste 40 år, i hvert fald slet ikke i sammenhæng med væksten i bruttonationalproduktet.

Måske er det faktisk sådan, og det strider muligvis mod nogle af de sådan lidt mere primitive behovsteorier, at økonomisk vækst og indkomst kun betyder noget for livskvaliteten op til et eller andet punkt, hvorefter det er nogle andre punkter, der betyder noget for livskvalitet, bl.a. tryghed, lighed og tillidsfulde relationer til andre mennesker. Det er faktisk bemærkelsesværdigt, at tilfredsheden og oplevelsen af, at man har mulighed for at udfolde sig frit, stiger i samfund, når ligheden stiger, og når der er tillidsfulde relationer mellem mennesker. Det, at mere lighed skaber større tilfredshed, hænger måske sammen med, at større lighed også skaber større frihed, fordi det at have et rimelig fornuftigt økonomisk sikkerhedsnet sådan set også giver langt større frihed for mennesker.

Derfor er det jo også paradoksalt, at nogle af de initiativer, der igangsættes for at få vækst i bruttonationalproduktet, er forslag, som helt åbenlyst, erkendt af dem, der gennemfører dem, øger uligheden, helt åbenlyst, erkendt af dem, der gennemfører dem, øger forurenin-

gen, også selv om i hvert fald moderne forskning, nyere forskning, tyder på, at det skaber dårligere livsbetingelser for mennesker, så man altså opnår præcis det modsatte af det, man gerne ville. Det vil le et indeks, der forsøgte at afveje forskellige faktorer i forhold til hinanden, jo sætte meget mere fokus på, end det er muligt nu, hvor det nærmest beskrives som latterligt, hvis man skulle beskæftige sig med, hvad en SU-reform eller en skattereform betyder for menneskers udfoldelsesmuligheder, og hvad det faktisk kan betyde for, om mennesker overhovedet synes, det er værd at leve. Jeg synes, det er en mærkelig tilgang til politik, at det skulle være sådan nærmest lidt smålatterligt at beskæftige sig med skattepolitik på det grundlag.

Det betyder så, at bruttonationalproduktet ikke er så relevant en faktor, hvis vi som politikere fokuserede på at skabe bedre samfund for mennesker, og det er derfor, det er tid til, at vi skal til at fokusere på at få samfundet til at udvikle sig frem for udelukkende at få det til at vokse. Derfor er der brug for en grundlæggende værdidebat, som man kan undre sig over kan være så svær at få taget i et land, som netop befinder sig i den fase, hvor sammenhængen mellem øget bruttonationalprodukt, sammenhængen mellem økonomisk vækst og menneskers oplevelse af at få større udfoldelsesfrihed faktisk er ret begrænset.

Kl. 12:24

Det kan selvfølgelig hænge sammen med, at det der med at føre fortidens krige er meget nemmere, og det var jo sådan i rigtig, rigtig mange år, at man kunne se, at væksten i bruttonationalproduktet, den økonomiske vækst, var det, som var med til at skabe bedre vilkår for mennesker, en oplevelse af større udfoldelsesmulighed, en oplevelse af større lykke. Det er der overhovedet ingen tvivl om. Så for politiske partier, der henter deres grundsynspunkter og grundprincipper fra 1970'erne og tilbage, er det jo indlysende, at selvfølgelig er bruttonationalproduktet stadig væk det vigtigste og det, man skal fokusere på, for sådan var det, dengang lærebøgerne blev skrevet. Jeg appellerer bare til, at der i hvert fald er nogle i regeringen og nogle i Folketinget, der interesserer sig lidt for de forskningsresultater, som vi er med til at finansiere bliver lavet i FN, som vi er med til at finansiere bliver lavet i EU, og der prøver at inddrage det.

Det er sådan, at det er særlig vigtigt at tage det op, fordi den her ensidige fokusering på økonomisk vækst i vores del af verden tilsyneladende ikke skaber større tilfredshed og lykke, og vi ved, at den ensidige fokusering på økonomisk vækst skaber yderligere overbelastning af kloden, i form af at vi overudnytter jordens ressourcer, har gjort det i et par hundrede år, at vi forurener jordkloden, sådan at de balancer, som eksisterer, grundlæggende, naturlige balancer, trues. Vi er derfor på det område, der handler om udnyttelse af jordens ressourcer, og som handler om forurening, godt på vej til at efterlade en jordklode til vores børn og børnebørn, som giver dem væsentlig dårligere betingelser for at have et godt liv, end vi har haft. Det vil sige, at vi, hvis vi ikke snart gennemfører nogle radikale forandringer, med sikkerhed vil blive husket som den generation, der begik det, som nogle moralister med religiøse tilbøjeligheder nok vil kalde en dødssynd, nemlig at ødelægge livsbetingelserne for vores egne børn og børnebørn. Det synes jeg er katastrofalt, når man så oven i købet kan konstatere, at det, vi gør, ikke nødvendigvis er med til at skabe større tilfredshed og lykke i befolkningen.

Vi har tidligere foreslået, at man skulle lave en bæredygtighedskommission for at udvikle brugbare indikatorer, som kan anvendes for at følge den grønne omstilling, så man kan holde et vågent øje med, hvor mange ressourcer der bruges, og hvad konsekvenserne er for miljøet. Det er efter vores opfattelse nødvendigt for at få en langtidsholdbar og bæredygtig økonomi. Også det forslag blev afvist fra regeringens side.

Man må sige, at ønsket om at udvikle viden, så man kan handle i overensstemmelse med det, man siger man gerne vil, ikke er så udbredt. Og indimellem kan man jo næsten komme til at holde af Dan-

marks deltagelse i forskellige internationale fora, for dér er der faktisk nogle lande, hvor det er lykkedes at komme til den erkendelse, at både påvirkning af natur og miljø, påvirkning af menneskers muligheder og måde at leve og udfolde sig altså bør være et afgørende parameter, afgørende elementer, når der formuleres en politik, også når der formuleres en økonomisk politik.

Det, vi vil gøre med det her beslutningsforslag, er at sikre, at vi i Danmark udvikler et nyt indikatorsæt for samfundsudviklingen, hvor livskvalitet og velfærd sættes i centrum. Det er nødt til at være omfattende og skal selvfølgelig indeholde målbare, kvantificerbare – det betyder bare, at det skal være noget, som konkret kan påvises og ikke et spørgsmål om, hvad folk føler eller mener – indikatorer for, hvordan befolkningen trives, f.eks. i forhold til psykisk velbefindende, børneliv, fysisk helbred og lighed i samfundet. Vi kan sådan set tage udgangspunkt i meget omfattende forskningsresultater inden for det, som lidt hippieagtigt hedder lykkeforskning, det er et arbejde, der foregår i FN. Det er vores opfattelse, at de her indikatorer skal være vejledende for den danske politikudvikling på akkurat samme måde, som BNP har været hidtil. Med dem ved hånden kan vi holde et vågent øje ikke med bare aktiers, men selve samfundets kurs i forhold til, hvordan befolkningen faktisk har det.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til hr. Per Clausen.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 118:

Beslutningsforslag om nedsættelse af en socialkommission.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 10.04.2013).

Kl. 12:29

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver ordet til social- og integrationsministeren.

Kl. 12:29

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det. Forslaget, vi skal til at behandle nu, kan jeg faktisk på en eller anden måde godt lide, for det er et forslag fra Enhedslisten, som handler om at nedsætte en socialkommission, som skal kigge på, hvordan socialpolitikken kan forandre sig, forstået på den måde, at man tilbyder mennesker nogle mere helhedsorienterede, sammenhængende indsatser, der flytter folk. På den måde kan man sige, at min politik er fuldstændig i tråd med det, der er hensigten med det, Enhedslisten gerne vil, for det er også det, der er det grundlæggende både i min egen politik og i regeringens holdning til, hvordan vi bedriver socialpolitik.

Når jeg så alligevel vil nøjes med at tale pænt om forslaget, men ikke vil støtte, at vi nedsætter en kommission, så er det, fordi vi faktisk er midt i en socialreform. Vi har i regeringen lagt det an på, at vi

skulle forandre vores socialpolitik. Vi er i gang med at kigge det hele efter hjørne for hjørne. Noget af det gør vi med brede flertal, og vi gør det faktisk i rigtig stor stil i fuldstændig enighed i Folketinget.

Vi har gennemgået det ene kapitel efter det andet i vores sociallovgivning for at vælge at satse på nogle andre initiativer, nogle andre indsatser; satse på metoder, der virker; satse på at give mennesker en koordineret, sammenhængende indsats; satse på, at den hjælp, vi tilbyder mennesker, flytter dem, forstået på den måde, at deres livssituation forandres, og at det ikke er en passiv omsorg, man giver folk, hvor man tager hånd om deres problemer og udfordringer, men at man rent faktisk gør dem så stærke, at de måske endda kan blive i stand til at klare sig selv og komme ud af den socialt dårlige situation, som de er i.

Derfor vil jeg ikke bakke op om Enhedslistens forslag. Jeg vil fremhæve nogle af de ting, vi har lavet i fællesskab. Det kan være overgrebspakken, det kan være tilsynsreformen. Vi har også, efter stærkt pres fra bl.a. Enhedslisten, i fællesskab nedsat en kommission, som kigger på ældreområdet. Vi har en masse resultater på områder, som vi kan være stolte af at vi i fællesskab har gjort noget ved. Derfor vil jeg være ked af at skulle nedsætte en socialkommission, fordi den på en eller anden måde vil være lidt af en bremse for alle de mange initiativer og udviklinger, der er i gang.

For mig at se er kursen meget, meget tydelig, den er sat. Vi har et helt tydeligt fundament for socialpolitikken, nemlig at den skal rykke noget, at den skal flytte folk, at vi skal væk fra kun at tage hånd om folks små problemer og udfordringer og i stedet for gøre dem stærke, så man kan give dem en fremtid med nogle andre muligheder. Derfor er socialreformen i gang, og derfor afviser regeringen beslutningsforslaget.

Kl. 12:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 12:32

Finn Sørensen (EL):

Tak til ministeren, og tak for de pæne ord om vores forslag. Nu er det jo svært sådan at leve af pæne ord alene, så jeg vil da gerne prøve, om jeg kan udfordre ministeren lidt, for jeg vil jo, det ved ministeren også, anerkende fra Enhedslistens side, at ministeren har sat de initiativer i gang, som bliver beskrevet.

Men hvis man læser vores beslutningsforslag og det, som det har sin rod i, nemlig en opfordring fra seks forhenværende socialministre, så er der jo, kan man sige, en meget principiel diskussion i det, som skal belyses og løftes. Og det er jo det synspunkt, som de seks forhenværende socialministre beskriver i deres henvendelse og deres opfordring til nedsættelse af sådan en socialkommission. De skriver:

»Dertil har socialpolitikken gennem en årrække været behandlet og erstattet af beskæftigelsespolitikken.«

Det er jo ligesom kernetankegangen i den opfordring, der kommer. Derfor siger de her tidligere socialministre:

»En gennemtænkt socialpolitik kan være en produktiv faktor i vort samfund til gavn for hele samfundet. Det er derfor vigtigt, at socialpolitikken igen ligestilles med øvrige politikområder. Indsatser omkring sociale problemer skal derfor være præget af forebyggelse, helhedssyn og sammenhæng, som inddrager de berørte og deres egne vurderinger og ideer.«

Se, nu kan jeg høre på ministeren, at ministeren egentlig er enig i, så vidt jeg hørte det i hvert fald, at det gerne skulle være målsætningen, men er ministeren enig i, at der er rigtig lang vej igen, før vi kan sige, at socialpolitikken har fået den retmæssige plads i det samlede politikbillede, som tilkommer den? Og vil det ikke være fornuftigt at nedsætte en kommission med eksperter og fagfolk, der kunne kaste lys over det politiske arbejde, som regeringen laver, og som vi laver

her i Folketinget? Det kunne jo være, at de havde en masse gode ideer til, hvordan vi kunne realisere den målsætning.

Kl. 12:37

Kl. 12:34

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 12:37

Kl. 12:34

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg synes, at målsætningen er rigtig, men jeg bliver nødt til at sige, at jeg også synes, vi er i gang med at indfri den. Et helt konkret eksempel kan jo være den finanslovsaftale, som vi bl.a. har lavet i fællesskab, Enhedslisten og regeringen, med en aftale, hvor vi kiggede på, hvordan vi modtog nye flygtninge. Der har tidligere været et meget beskæftigelsesrettet fokus, hvor man har kigget på, hvordan man fik de voksne i familien zoomet ind på noget beskæftigelse. Nu kigger vi i stedet for på, hvordan vi ser på familiens samlede situation, hvordan vi afdækker, om der har været nogle sundhedsmæssige traumer, som vi ved kan udvikle sig sådan, hvis de ikke bliver behandlet, at hele familien ender med at gå ned, fordi man ikke kan støtte op om en familie, som står i en meget svær situation.

Så vi tager ikke kun initiativer, der er rettet mod folks beskæftigelse, men initiativer, som er rettet mod den samlede familie, mod den sociale sammenhæng, der er, mod at lave en plan og skabe en udvikling for, hvordan vi kan flytte den her familie og få den til at fungere.

På samme måde har vi jo gjort det med de reformer, som vi har lavet, med førtidspension og kontanthjælp. Det er reformer, hvor vi satser på at lave ressourceforløb, og det vil netop sige, at i stedet for kun at have fokus på den beskæftigelsesorienterede del har man erkendt, at man bliver nødt til at snakke om: Er der misbrugsproblemer? Er der en børnesag, der skal håndteres? Er der gældsproblemer? Hvordan ser boligsituationen ud? Hvordan er det menneskes samlede situation?

Så det fokus, som jeg hører at Enhedslisten er optaget af, er jeg enig i findes. Regeringen deler det, men jeg mener også, at vi leverer på den dagsorden.

Kl. 12:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 12:35

Finn Sørensen (EL):

Tak. Nu skal ministeren jo ikke opfatte det her forslag som et, der absolut skal bruges til at måle, om regeringen leverer. Jeg mener, at regeringen har leveret langt mere end den tidligere regering på det her område, og det meste af det er jo sket i et samarbejde med Enhedslisten. Så der er måske en lidt for negativ tilgang til forslaget, og jeg kan ikke forstå, at ministeren siger, at det skulle bremse nogle af de aktiviteter, for de fortsætter jo uændret. Det er jo politiske beslutninger og initiativer fra ministerens side, og de skal bare køre videre.

Det her handler jo om, at vi – ligesom vi har gjort på hjemmehjælpsområdet, ligesom vi har gjort på plejehjemsområdet og på andre områder, hvor vi gerne vil have nogle til at kaste lys over det, og ligesom det arbejde, der er i gang i forbindelse med spørgsmålet om fattigdom og en fattigdomsgrænse osv. – skulle bede nogle mennesker, eksperter og fagfolk bredt sammensat, der sådan set er uafhængige af det politiske system, om at kaste lys over og lave en grundig vurdering af, hvordan socialpolitikken faktisk fungerer, og så komme med nogle anbefalinger, som vi så kan tage imod eller lade være.

Jeg synes, at netop på sådan et område som det her er det da helt oplagt. Så jeg forstår simpelt hen ikke modstanden mod det her forslag, når vi egentlig er enige om, hvad der skal være hovedlinjen i socialpolitikken.

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg tror, sådan som jeg ser på det, at jeg er fuldstændig enig med Enhedslisten i, at vi skal inddrage interessenter, at vi skal inddrage eksperter, at vi skal inddrage viden om, hvilke metoder der virker, og at vi skal sørge for, at vi giver den bedste hjælp. Og det synes jeg også at vi har gjort. Nu nævner Enhedslistens ordfører selv Hjemmehjælpskommissionen og Plejehjemskommissionen. Vi er også i gang med at lave en handicappolitisk handlingsplan. Vi laver nationale retningslinjer for snart det ene og snart det andet.

Kendetegnende for det alt sammen er, at vi taler med dem, det handler om. Vi taler med dem, der ved noget om det. Vi laver en plan for at flytte mennesker. Og derfor inddrager vi både uafhængige eksperter og folk, som har viden, og vi drøfter tingene med de borgere, som det drejer sig om.

Så i stedet for at lave en kommission, som skal kigge på den samlede socialpolitik, er vi altså, hvis vi skal bruge billedet med lagkagen, gået i gang, skive for skive. Nogle af skiverne er allerede færdige, nogle er undervejs, men jeg vil utrolig nødig have, at vi skal til at lave et eller andet kommissionsarbejde, hvor nogen i virkeligheden begynder at fortælle os, hvordan opskriften skal være, når halvdelen af kagen allerede er lagt sammen.

Kl. 12:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren. Så går vi til ordførerrækken, først til fru Anne-Mette Winther Christiansen fra Venstre.

Kl. 12:38

(Ordfører)

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Med Enhedslistens beslutningsforslag er det nu til debat, hvorvidt der skal nedsættes en kommission, som inden den 1. juni 2014, altså om et år, skal komme med anbefalinger på socialområdet. Kommissionen skal så forholde sig til udfordringer og muligheder i socialpolitikken og levere nogle svar på, hvordan området fremmes og forskningen styrkes. Ifølge beslutningsforslaget skal kommissionen også nedsættes inden åbningen af Folketingets møde i oktober 2013, og den skal have til opgave at komme anbefalinger til en socialpolitik, der dels skal være præget af helhedssyn, dels af forebyggende og sammenhængende indsatser, som inddrager og inkluderer borgerne.

På overfladen kan det jo alt sammen lyde godt og fornuftigt, men hos Venstre er der altså nogle alarmknapper, der blinker rødt. I Venstre går vi fuldt og helt ind for, at de svageste i samfundet skal inkluderes i fællesskabet. Det handler om, at den enkelte skal have mulighed for at deltage i foreningsliv, i lokalsamfund og på arbejdsmarkedet. Socialpolitikken skal sikre, at alle kan udnytte deres ressourcer, deres evner, i videst muligt omfang. Derfor mener vi også, at socialpolitikken skal være inkluderende og helhedsorienteret. Fine, gode ord, rigtigt ramt!

Men i Venstre mener vi dog, at kommissionens opgaveportefølje er blevet formuleret alt for bredt og uklart. Målene er upræcise, og opgaverne er for omfattende. I Venstre frygter vi, at resultaterne vil blive derefter, og hvorfor nedsætte en socialkommission, der skal forholde sig til: »Hvad har konsekvenserne været af de sidste 20 års beskæftigelses- og socialpolitik?« Det virker lidt formålsløst, at vi skal nedsætte kommissioner, som skal i gang med historieskrivning.

For Venstre er kommissioner noget, man bruger i sager, hvor man har noget, der skal undersøges meget konkret. Det kan være et rigtig hjælpsomt redskab, og vi har allerede haft et par stykker i So-

cialministeriets regi. Det har været nyttigt, hvad der er blevet lavet, og hvad vi har fået ud af det. Vi har kunnet trække på kompetencer udefra. Vi har fået relevant viden, der kunne inddrages, og vi har fået et bredt udsnit af befolkningen ind, der som eksperter vidste noget. Jeg ved godt, vi er dygtige til at udnævne folk til at være eksperter, men det her *var* eksperter. Nogleordet for Venstre er konkret. Så hvis vi skulle nedsætte en kommission med et andet og bredere islæt, ville den komme til at miste sin relevans fuldstændig, når undersøgelserne bliver så brede og overordnede, som det ser ud til med dette beslutningsforslag.

Så på den baggrund konkluderer Venstre altså, at vi er uenige i Enhedslistens forslag om at nedsætte en socialkommission, og vi kan ikke bakke op om beslutningsforslaget.

Kl. 12:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører. Nej, hr. Finn Sørensen har ikke trykket sig ind, men han vil gerne tale. Hr. Finn Sørensen.

Kl. 12:41

Finn Sørensen (EL):

Undskyld, jeg glemte at trykke mig ind, formand, men tak, fordi jeg fik lov alligevel.

Nu bygger vores forslag jo – det ikke noget, vi selv har fundet på, men vi er i stand til at lytte til, hvad der sker uden for disse tykke mure – og det fremgår jo også meget klart af forslaget, på en opfordring, der kom fra seks forhenværende socialministre, heriblandt en af ordførerens partifæller, nemlig Karen Jespersen, også en af mine forhenværende partifæller, da hun var socialminister, var hun da i hvert fald fra samme parti. Gør det slet ikke indtryk på ordføreren, at seks forhenværende socialministre af vidt forskellig politisk observans – en meget bred sammensætning, må man sige – mener, at der er grund til at råbe vagt i gevær, fordi beskæftigelsespolitikken så at sige har overtaget socialpolitikken, og fordi socialpolitikken efter disses, og de er vel en slags eksperter, vurdering ikke lever op til målsætningen om forebyggelse, helhedssyn og sammenhæng, ikke lever op til en inkluderende politik?

Jeg vil gerne citere en anden sætning fra deres opfordring:

»Der er behov for at etablere indsatser, som medfører, at man inkluderer mennesker som værdige samfundsborgere uanset økonomisk nytteværdi.«

Det er altså fra seks forhenværende socialministre, og heraf er langt de fleste borgerlige, og hvis sådanne mennesker kan se ...

Kl. 12:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jeg beklager, at strømmen gik, men hr. Finn Sørensen får jo en anden chance. Ordføreren.

Kl. 12:43

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Måske kunne det være tidsrammen, der betød, at mikrofonen ligesom slukkede. Men jeg forstod udmærket spørgsmålet, og jeg forstod også godt, hvor det var, hr. Finn Sørensen ønskede, at vi skulle henad.

Jeg synes, at det er i orden, at man har en holdning til, hvordan ens samfund skal udvikle sig, og jeg respekterer, at man vælger at sætte sig sammen og skrive et brev. Men nu er det altså også sådan, hvis jeg skal være helt ærlig, at jeg jo er familiært ramt af en tidligere socialminister, og jeg er faktisk ret stolt af det, som fru Else Winther Andersen lavede, lige efter hun trådte til, fordi det jo vitterlig var hende, der nedsatte den tidligere socialkommission. Den blev nedsat i 1991, og hun gjorde netop fru Aase Olesen, som var tidligere so-

cialminister, til formand for den. Men den arbejdsopgave, de blev sat til at lave, var meget konkret, og så er vi tilbage til konkret.

Derfor mener jeg, at vi er nødt til at få lavet et arbejde, der giver mening, og som gør, at vi kan tage fat i det, men en kommission nedsat af Folketinget med historieskrivning bagud er simpelt hen for passivt. Det giver ikke mening. Vi skal jo fremad, og det mener jeg også at hr. Finn Sørensen ønsker. Så det ville altså slet ikke give mening at gå ind og sige til Socialministeriets medarbejdere: Vi ses næste år, for nu skal I grave jer ned i kælderens, og der skal I gå i gang i historiearkivet.

Kl. 12:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 12:45

Finn Sørensen (EL):

Nu er det jo ikke tanken, at det skal være Socialministeriets medarbejdere, der skal sidde i den kommission. Jeg har udtrykkeligt gjort rede for, og det tror jeg også fremgår af forslaget, at vi skal finde eksperter og fagfolk uden for Folketinget. Det skal netop ikke være en ministeriel opgave.

Så må jeg jo – og det bliver så en kommentar – rette ordføreren. Der er ikke tale om historieskrivning. Der står jo klart, og det citerede ordføreren også, at det handler om at få kortlagt, hvad konsekvenserne er af de sidste 20 års beskæftigelses- og socialpolitik. Det er jo nødvendigt at kigge på dem, hvis vi skal finde nøglen til at komme fremad. Det hænger meget snævert sammen med det hovedsynspunkt, der er fra de seks forhenværende socialministre, at beskæftigelsespolitikken har taget fuldstændig over og socialpolitikken er blevet sat i skammekrogen. Det er så mine ord, lidt mere farverige, men det er jo det, der er grundtanken i den her henvendelse.

Det synes jeg er kerneproblemet, og der må man jo undersøge, hvilke fakta der er, hvilke konsekvenser den førte politik har haft.

Så er der jo bare lige det at sige, at ja, det er mere end 20 år siden, vi har haft en socialkommission sidst, så det var måske en rigtig god idé at få nedsat en nu.

Kl. 12:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:46

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg er jo nødt til så at sende et spørgsmål den anden vej. Jeg mangler finansieringsmodellen. Jeg mangler at få at vide, hvordan hr. Finn Sørensen så havde tænkt sig at aflønne disse mennesker, der skal sætte sig i historiearkivet og grave frem, hvordan man synes det er jo gået. I betragtning af at vi jo inden for de sidste 10 år haft en ledighedsprocent, der kun er gået nedad, indtil krisen ramte Danmark, kunne vi jo dermed for de første 10 år bagud få at vide, at vores socialpolitik har virket og vores beskæftigelsespolitik har virket, folk er kommet i beskæftigelse. Men det behøver vi jo ikke sætte en kommission til at grave frem. Det har vi jo kunnet konstatere ud fra Danmarks Statistiks tal.

Nej, vil jeg sige til hr. Finn Sørensen, det bliver sammen med regeringen i finanslovsforhandlingerne, at man må ind her. Det bliver ikke Venstre, der kommer til at hjælpe med at få lavet det her.

Kl. 12:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, fru Maja Panduro.

Kl. 12:47

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Til den forrige ordførers afsluttende bemærkninger skal jeg måske starte med at sige, at det i hvert fald heller ikke her i dag bliver Socialdemokratiet, som kommer til at støtte det her beslutningsforslag. Det betyder ikke, at vi ikke kan finde det sympatisk, og at vi ikke – som den socialdemokratiske minister også redegjorde meget grundigt for – jo heldigvis også på tværs her i Folketinget er meget, meget enige i målsætningerne om, at selvfølgelig skal socialpolitikken være helhedsorienteret. Selvfølgelig skal vi blive bedre til at gøre det, der virker, og selvfølgelig – havde jeg nær sagt – er vi, der er her som socialordførere, men jo heldigvis rigtig mange andre, også i regeringen, enige om, at socialpolitikken skal højere op på dagsordenen.

Det, vi er i færd med, er jo netop at kickstarte socialpolitikken. Vi har lavet en økonomisk kickstart, og den bliver der talt meget om. Men vi er jo også i færd med en kickstart af hele socialpolitikken, og vi er jo sådan set midt i den socialreform, som socialministeren har sat i værk med alle de ganske mange forskellige tiltag, som ministeren redegjorde for, og hvor vi område for område løfter de ting, der ligger i Socialministeriets ressort op og ser på, hvordan vi kan gøre det bedre. Og der laves jo for flere af områdernes vedkommende ganske, ganske omfattende ændringer.

Vi har revolutioneret det sociale tilsyn på en måde, som jeg tror kommer til at gøre en helt voldsom stor forskel for de mennesker, som er i berøring med det. Vi er på vej med en handicaphandlingsplan. Ministeren er i færd med igen – genoplive eller revitalisere er lige lidt meget sagt – at sætte på dagsordenen, hvordan vi samarbejder med frivillige i samfundet. Hvilken rolle skal de spille? Det synes jeg egentlig også er ganske vigtigt. Vi har en Hjemmehjælpskommission, som ordføreren selv har været meget aktiv i at få nedsat, så vi også får set på det område osv. osv.

Men det er jo også fuldkommen rigtigt, at socialpolitik er så utrolig meget mere end de ting, som ligger på socialministerens ressortområde. Det er i hvert fald noget, som jeg er ret optaget af, for hvis vi rigtig vil rykke med socialpolitikken, handler det jo om at få sikret ungerne en ordentlig skolegang f.eks., så vi kan få brudt med det grundvilkår, der stadig væk findes i dag, nemlig at det vigtigste valg, et barn kan træffe i dag, er valget er forældre, og der har barnet ikke så mange valgmuligheder selv.

Socialpolitik er også sundhedspolitik, og derfor er vores sundhedsminister i gang med noget, som jeg synes er meget socialpolitisk, nemlig med fuldstændig grundlæggende at få gjort op med den kæmpestore ulighed i sundhed, vi har i dag, hvor vi oplever, at der er 10 års forskel på, hvor lang tid man kan regne med at leve, afhængig af om man tilhører den vellønnede, veluddannede del af samfundet, eller om man tilhører den del, som ikke har nogen særlig høj indkomst og ikke særlig meget uddannelse f.eks.

Socialpolitik er jo i den grad også beskæftigelsespolitik, når det handler om at få flyttet folk, og det handler om, at vi har en grundholdning, der siger, at det værste, man kan gøre mod et menneske, er slet ikke at have nogen forventninger til det. Det er jo den kæmpestore ændring, vi er i færd med at foretage ovre på beskæftigelsesområdet, hvor vi siger, at vi rent faktisk har en tro på og en forventning om, at alle kan bidrage med noget.

Det kan godt være, at alle ikke kan bidrage med en fuld arbejdsuge og opfylde de krav, som bliver stillet på det ordinære arbejdsmarked. Men hvis vi f.eks. laver fleksjobordningen om på en måde, så man også kan have et fleksjob, selv om man måske ikke kan arbejde mere end 2 timer om ugen, og hvis vi laver vores kontanthjælpssystem om på en måde, så vi i stedet for at bruge flest penge og flest kræfter på at genere dem, som egentlig godt kan og bare mangler et arbejde, flytter pengene over i en indsats for dem, der har

nogle andre vanskeligheder, end at de mangler et arbejde, og som har længere vej ind på arbejdsmarkedet, så er det jo også socialpolitik.

Det er ikke noget, der ligger under ministerens ressortområde, men det er i den grad socialpolitik. Jeg tror ikke, jeg kan tillade mig at sige, at det går ind under det, ministeren har kaldt socialreformen, men for mig er det i hvert fald et eksempel på den socialpolitiske kickstart, som vi er i færd med, og som for mig er en af grundene til, at jeg synes, det ville være mærkeligt at nedsætte en socialkommission lige nu ud fra den opgavebeskrivelse, som forslagsstillerne har med i bemærkningerne til beslutningsforslaget, for det vil være meget omfattende. Jeg tror også, må jeg sige, at det vil være ganske dyrt.

Det er en rapport, som jeg smaddergerne vil læse, men det skyldes mere, at jeg er en lille smule nørdet og synes, den kunne være spændende at se, end det skyldes, at jeg synes, der er ret meget tvivl om, hvor socialpolitikken bør bevæge sig hen. Det synes jeg faktisk er meget klart, og derfor er vi også i gang med det. Så vi kan altså ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 12:53

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ordføreren. Det var jo så lidt mindre pæne ord end dem, ministeren kom med, og det kan jeg egentlig meget godt lide, fordi jeg tror, at det måske afslører en politisk uenighed.

Jeg vil gerne spørge ordføreren: Er ordføreren enig i den grundtanke, som ligger i opfordringen fra de seks forhenværende socialministre, og som vi i Enhedslisten har sat af fra, nemlig den grundtanke, at socialpolitikken er blevet undertrykt – nu bruger jeg det ord – af beskæftigelsespolitikken? Den er blevet erstattet af beskæftigelsespolitikken. Det er jo det – nu citerede jeg mere korrekt, hvad de forhenværende socialministre skriver – som er deres synspunkt.

Det synspunkt deler Enhedslisten, det har vi ikke lagt skjul på, og det fremgår også af begrundelserne. Og formålet med kommissionen er at få kastet lys over, hvad konsekvenserne af det har været, og hvordan vi kan gøre op med det, sådan at socialpolitikken får den retmæssige plads i det samlede politikbillede, som den burde have.

Kl. 12:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:54

Maja Panduro (S):

Jeg er på en del af banen enig i, at der har været et for stort fokus på beskæftigelsesdelen, på jobcentrene, for nogle af vores arbejdsløse i de seneste år. Det ved jeg er noget, som vores beskæftigelsesminister også er optaget af, og derfor er vi jo sådan set i gang med at lave om på det på en måde, så jeg synes, at man måske næsten kunne tillade sig at sige, at vi er i gang med også socialpolitisk at påvirke den beskæftigelsesindsats, der foregår.

Et enkelt eksempel på det er jo den reform, vi har lavet, af førtidspensionssystemet, hvor vi i stedet for bare at sidde og slå folk oven i hovedet og sige, at det også er ærgerligt, at folk ikke kan få et arbejde, for nu skal vi tæske dem rundt i alle mulige forskellige aktiviteter, eller hvad ved jeg, så siger vi: Nej, du skal have et ressourceforløb, hvor vi fra alle sider og med alle de værktøjer, vi overhovedet har til rådighed, ikke kun oppe på jobcentret, men også henne i socialforvaltningen og faktisk også fra uddannelsesfolkenes side og fra sundhedssystemets side sætter os sammen rundt om bordet, hælder alle disse værktøjer ud på bordet og tager lige præcis dem, der

virker, i stedet for at vi sidder i hver vores rum og kun har vores egne værktøjer til rådighed, f.eks. de beskæftigelsespolitiske værktøjer. De værktøjer har vi jo i jobcenteret. Det synes jeg faktisk er god socialpolitik. Det er også god beskæftigelsespolitik.

Kl. 12:56

Første næstformand (Bertel Haarder):
Finn Sørensen.

Kl. 12:56

Finn Sørensen (EL):

Ja, når ordføreren bliver så konkret, er jeg jo nødt til at kommentere og sige, at jeg aldeles ikke synes, det er god socialpolitik, for mekanikken i det er jo, at folk risikerer i mange, mange år i det ene ressourceforløb efter det andet at leve på kontanthjælpsniveau. Det er der jo ikke nogen der hverken bliver lykkeligere eller mere raske af. Så måske er vi inde ved benet her, at der i virkeligheden er en politisk årsag til, at ordføreren og måske også regeringen afviser vores forslag, og den er, at man faktisk ikke ønsker at få kastet lys over, hvad konsekvenserne er af den tankegang, som ligger i reformerne af førtidspension og fleksjob og kontanthjælp.

Kl. 12:56

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:56

Maja Panduro (S):

Jeg vil rigtig gerne have kastet lys over, hvad der historisk er sket de sidste 20 år. Det bliver der jo også på forskellig vis, kan man sige, men jeg er faktisk mere optaget af at lave om på de ting, som jeg synes har været forfejlet i den indsats, man har lavet de seneste år, og det er vi i gang med. Det vil jeg hellere bruge mine kræfter på. Jeg vil også hellere bruge ministeriets kræfter og økonomiske ressourcer på det end på at sidde og nørde i, hvad der er foregået de sidste 20 år – men jeg anerkender, at det kunne være rigtig interessant.

Så bliver jeg bare nødt til at sige, at jeg altså ikke tror, at folk bliver lykkeligere af, at man bare lader dem være, og at den besked, man har til dem, er: Dig har vi ikke brug for, dig har vi ingen forventninger til. Derfor er jeg som Socialdemokrat meget stor tilhænger af, at vi laver en aktiv indsats. Det skal være en aktiv indsats, der giver mening, det skal være en indsats, hvor folk kan honorere de krav, man stiller, men jeg mener ikke, at der kommer noget godt ud af ikke at have forventninger og stille krav til folk. Jeg mener faktisk, at det er at tale ned til folk ikke at have nogen som helst forventninger til dem.

Kl. 12:58

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Benedikte Kiær for en kort bemærkning.

Kl. 12:58

Benedikte Kiær (KF):

Ordføreren får mig lidt op af stolen, når hun bruger ordene: Vi skal kickstarte den sociale indsats. For så lyder det, som om der ikke er sket en dyt førhen. Jeg kan godt forstå, at ordføreren taler om, at det kunne være spændende at finde ud af, hvad der er sket gennem de seneste 20 år, og jeg kan også høre på ordførerens tale og det, ordføreren siger efterfølgende, at det er der behov for. Og jeg kan da bare nævne hjemløsestrategien – det var jo under VK-regeringen – og jeg kan nævne den første frivillighedsstrategi, civilsamfundsstrategien, og det var altså også under den forrige regering. Så der er et hav af ting, man kan gå i gang med. Jeg kan også nævne anbringelsesreformen og Barnets Reform, som blev sat i gang under den forrige regering.

Så hvad mener ordføreren egentlig med at sige, at vi skal kickstarte den sociale indsats?

Kl. 12:59

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 12:59

Maja Panduro (S):

Det er rigtigt, at vi har lavet rigtig mange glimrende ting under den tidligere regering og heldigvis også sammen, ligesom vi gør det nu. Og den tidligere socialminister kommer med nogle glimrende eksempler på det.

Når jeg alligevel bruger ordet kickstart, er det, fordi jeg har den grundlæggende holdning, at man i de 10 fede år, hvor man – som en tidligere finansminister sagde det – kunne købe hele verden, og hvor folk kunne købe udekøkkener og velværebadeværelser, og hvor der var en meget, meget lav arbejdsløshed i Danmark, og hvor økonomien red derudaf på højkonjunktoren, jo alligevel ikke formåede at rykke nok ved socialpolitikken. Hvor meget kunne man i de tider, hvor vi havde så fede år, have rykket socialpolitikken, uden at få det gjort?

Et enkelt eksempel er jo antallet af udsættelser, som steg hvert eneste år – hvert eneste år steg antallet af udsættelser. Man lykkedes ikke med at få knækket den kurve. Det er endelig lykkedes nu. En god del af det skyldes en fælles indsats, ikke bare fra vores side, hvor vi har sat penge af til det i satspuljen, men jo også fra folk i kommunerne og alle mulige andre steder, boligforeningerne osv. Det kan jeg sikkert få lejlighed til at uddybe senere.

Kl. 13:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak. Fru Benedikte Kiær.

Kl. 13:00

Benedikte Kiær (KF):

Jeg kan virkelig høre, at ordføreren har brug for at kigge lidt tilbage i historien og se, hvad der egentlig er sket i de 10 år, VK-regeringen var ved magten.

Ordføreren nævner det med antallet af udsættelser. Der blev virkelig også sat ind under den forrige regering, hvilket heldigvis er noget, man bringer videre i den nuværende regering i den fremskudte indsats, og det kan man altså bare se virkelig har en kæmpestor betydning.

Der er blevet sat rigtig mange ting i gang under den forrige regering, og man har faktisk aldrig nogen sinde brugt så mange penge på det sociale område som under den forrige regering. Nu nævner ordføreren det her med, at det først er nu, hvor man kickstarter, at man gør det rigtige. Men kan ordføreren så forklare, hvordan det kan være, at siden VK-regeringen stoppede og det var den her regering, der kom til, er antallet af hjemløse steget? Under VK-regeringen var der omkring 5.000 hjemløse, og man satte strategien i gang, men i de snart 2 år, som den her regering har virket, er antallet af hjemløse steget med omkring 1.000 personer. Er det så det, man kan kalde for en kickstart?

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 13:01

Maja Panduro (S):

Det kan jeg udmærket forklare, og det tror jeg egentlig også at den konservative ordfører selv kan. Det er jo alt andet lige nemmere at få antallet af hjemløse til at falde i tider, hvor det buldrer derudad, hvor

arbejdsløsheden er meget, meget lav, og hvor økonomien går godt. Det er jo klart, at når vi oplever en økonomisk krise, og når rigtig mange mennesker mister deres arbejde, så er der også flere, som er i risiko for at blive hjemløse, og derfor ser vi jo nu en stigning i antallet af hjemløse.

Det handler især om unge mennesker, og det handler om unge mennesker, hvor man ikke er skredet ind tidligt nok, og hvor man ikke tidligt nok har fået lavet en indsats i psykiatrien og i forhold til de misbrugsproblemer, som de eventuelt måtte have. Det, vi kan se i forhold til de unge, som er hjemløse i dag, er jo, at de har meget massive problemer, og at de har mange flere problemer end hjemløshed. Og derfor er det jo et temmelig komplekst problem, som vi heldigvis har sat gang i løsningen af. Det har vi bl.a. gjort ved at videreføre hjemløsestrategien, og vi går nu i gang med at få bredt den ud i alle landets kommuner.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er yderligere to medlemmer, der ønsker korte bemærkninger. Den første er fru Eva Kjer Hansen, Venstre.

Kl. 13:02

Eva Kjer Hansen (V):

Tak. Jeg vil gerne starte med at kvittere for, at man f.eks. viderefører hjemløsestrategien, for jeg blev ærlig talt lidt forundret over brugen af udtrykket kickstart på det sociale område. Jeg vil gerne bede ordføreren om at uddybe, præcis hvor det er, ordføreren mener at man kickstarter i forhold til det, der også blev debatteret med den tidligere spørger, altså den indsats, der er sket over de senere år. Så hvad er det, der er kickstarten, og hvad er det ordføreren mener der skal prioriteres her i den kommende tid?

Kl. 13:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:03

Maja Panduro (S):

Jeg synes egentlig, at ministeren meget udmærket har redegjort for de initiativer, som vi har i gang. Vi er jo nemlig midt i en socialreform, hvor vi område for område løfter socialområdet op og gør det bedre. Meget af det gør vi jo heldigvis sammen.

Jeg mener, at tilsynsreformen i sig selv er en mindre socialpolitisk revolution. Jeg mener, at overgrebspakken, hvor vi endelig får taget fat i at værne bedre om de børn, som er udsat for overgreb, faktisk er en kickstart af indsatsen for de børn. Det gælder også stofmisbrugs pakken, som skal gøre op med de alt for ringe resultater, som vi har haft i ganske mange år i forhold til vores stofmisbrugere.

Så mener jeg faktisk også, at de ting, som jeg nævnte før, i forhold til hele den måde hvorpå man ser på et menneske, som er arbejdsløs, eller et menneske, som er i vanskeligheder, er noget, som vi er i gang med fuldkommen at ændre på og revolutionere.

I stedet for at tro at man ved at slå hårdt og længe nok på folk får dem til at tage sig sammen til at få et arbejde, tror vi, at hvis man stiller nogle krav og har nogle forventninger, som folk kan honorere, så er det faktisk også det, som er det bedste for det enkelte menneske. Vi skal altså have en socialpolitik, en beskæftigelsespolitik og en uddannelsespolitik, som flytter folk.

Kl. 13:04

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Fru Eva Kjer Hansen.

Eva Kjer Hansen (V):

Tak. Og tak for svaret. Sådan for en god ordens skyld vil jeg gøre opmærksom på, at det jo er meget fint at komme ind på, hvad ministeren siger, og hvad regeringen gør, og den diskussion, vi måtte have med ministeren om det. Det, der interesserer mig, er, hvad ordføreren synes er vigtigt at prioritere.

Jeg spørger igen, fordi jeg synes, det er lidt stort at tale om at kickstarte. Svaret her viser jo også, at det i virkeligheden kun handler om at videreudvikle de initiativer, der er taget tidligere. Altså, når man nævner hele området for de udsatte børn, anbringelsesområdet, må jeg sige, at jeg i sin tid stod bag anbringelsesreformen, og fru Benedikte Kiær stod bag Barnets Reform. Så de eksempler, jeg har hørt indtil nu, er jo netop en videreudvikling af nogle ret store reformer, der blev iværksat under den tidligere regering.

Så kan ordføreren blive mere præcis med hensyn til, hvad det er for nogle initiativer, der skal tages nu, og som ligesom kan begrunde, at man taler om at kickstarte noget på det sociale område?

Kl. 13:05

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:06

Maja Panduro (S):

Jeg synes jo, at både anbringelsesreformen og Barnets Reform er rigtig glimrende reformer. Vi har selv været meget involveret i netop de ændringer, som man lavede. Tilsynsreformen synes jeg man må anerkende, og alle på området siger: Det her kommer til at revolutionere måden, vi laver det på. Det kommer fuldstændig til at revolutionere de her tilbud til nogle af vores allermost udsatte børn og borgere, for det omfatter jo også voksne med f.eks. handicap. Det synes jeg egentlig man må anerkende.

Men det er jo ikke det eneste. Altså, jeg mener faktisk, at næsten alt, hvad regeringen laver – og på rigtig mange forskellige politikområder, ikke kun på socialministerens område – er gennemsyret af netop en anden tilgang. Det er tilfældet, når socialministeren tager opgøret med ulighed i sundhed efter år med ulighedsskabende forøgelse af privathospitalerne og med skattefordele for private sundhedsforsikringer; når vi på børneområdet netop sætter ind for endelig at få brudt den sociale arv osv. osv. Jeg ved, der er en spørger mere, så måske får jeg lov til at sige lidt mere.

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Det er godt at tale i salen, men også at overholde tiden. Det næste medlem, der har bedt om ordet, er fru Anne-Mette Winther Christiansen, Venstre.

Kl. 13:07

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg blev noget pikeret over at høre ordføreren bruge formuleringen vi revolutionerer det hele. Når man slår ordet revolution op på Wikipedia, kan man læse, at det er defineret som en pludselig, omfattende ændring af et lands regime forårsaget af en folkelig opstand. Jeg bliver som det ene er nødt til at spørge, hvor den folkelige opstand er. Der kommer den, der kommer den! (*Ordføreren peger mod døren*).

Undskyld, det var spontant.

Som det andet bliver jeg nødt til at spørge ordføreren: Er det ikke rigtigt, at de reformer, der bliver talt om, og som der bliver henvist til, er nogle, der er blevet startet af den tidligere regering?

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 13:08

faktisk at vi er enige om. Det har vi taget et vigtigt skridt i retning af med tilsynsreformen. Vi har stadig væk flere skridt til gode. Dem ser jeg frem til at vi tager.

Kl. 13:11

Maja Panduro (S):

Nej, det er jo bestemt ikke rigtigt, hvad angår alt det, vi har gang i nu. Enhedslistens ordfører står og vinker ovre i hjørnet; han er revolutionen, mener han.

Det, jeg sagde, var vist, at jeg mente, at det var en mindre social-politisk revolution, at vi nu heldigvis sammen – hvert eneste parti i Folketinget, også Enhedslisten – har fået gennemført tilsynsreformen.

Det ændrer til gengæld ikke på det, som jeg allerede nævnte tidligere – nu kan det være, at jeg faktisk kan nå sådan at komme en lille smule omkring det: Vi er i færd med at ændre helt grundlæggende på den måde, man behandler folk i skolen på. Vi gør faktisk en indsats for, at børns chancer ikke skal være afhængige af, hvad for et hjem de kommer fra, og hvor de er født og vokset op; vi ændrer sundhedsvæsenet, sådan at det, der er bestemmende for, hvor lang tid man lever, ikke skal være, hvilken uddannelse man har, eller hvor høj en indtægt man har; vi ændrer beskæftigelsesindsatsen, sådan at vi bevæger os væk fra den tro, at hvis man tager nok penge fra folk eller sender dem i tilstrækkelig mange latterlige aktiveringskurser, hvor de skal bygge spaghettitårne, bliver de sikkert på et tidspunkt trætte nok af det til, at de tager sig sammen. I stedet siger vi, at hvis de har andre problemer end arbejdsløshed, må vi da sætte ind og få hjulpet dem med det.

Så jeg synes faktisk, at der er tale om, at det er en markant social-politisk indsats, en rigtig god socialreform og socialpolitisk kick-start, som er sat i værk.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 13:09

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Hvad er det, der er revolutionerende ved tilsynsreformen?

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 13:09

Maja Panduro (S):

Det håber jeg faktisk næsten at ordføreren ved, men ellers vil jeg gerne forklare det. Det er jo ganske revolutionerende, når de mennesker, der arbejder med det her område til daglig, siger, at det faktisk kommer til at gøre den forskel, der er politisk ønske om, nemlig at få gjort op med de historier, vi desværre har hørt alt for mange af, om, at hvis man bare købte en speedbåd og en bus, kunne man slå sig ned med et socialpædagogisk tilbud. Det var noget med, at vi ikke havde ordentlig styr på, hvad der foregik på vores opholdssteder, og det var noget med, at vi igen og igen måtte høre historier om, at der var nogle rigtig brodne kar i branchen. Langt de fleste gør det jo heldigvis rigtig godt, men der var for mange, som ikke gjorde det godt nok, og som stillede alle de andre i et rigtig dårligt lys.

Så tror og håber jeg også, at vi er enige om, at det jo også er sådan, at vi stadig væk ikke lykkes godt nok med at få rykket de børn, som vi så rent faktisk fjerner fra deres hjem, og får givet dem nogle bedre livschancer, end de ville have haft, hvis de var blevet i deres hjem. Det er jo vores opgave, når vi som samfund går ind og fjerner dem. Det skal vi blive så meget bedre til, og det tror og håber jeg

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Karin Nødgaard som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:11

(Ordfører)

Karin Nødgaard (DF):

Vi har i Folketinget igennem de seneste år lavet en del på det sociale område, som skal være med til at forbedre forholdene for udsatte grupper i Danmark. Udsat kan man være på mange måder, og det er vigtigt, at et velfærdssamfund som det danske har mulighed for at hjælpe mennesker, som af forskellige årsager i kortere eller længere tid er i en livsfase, hvor der er brug for hjælp fra det omgivende samfund. Nogle gange skal der lovgives, andre gange er det tilstrækkeligt, at der forhandles og laves aftaler, eller også skal der kigges på et givent område med særlige øjne, som ikke kun er politiske, men som ud fra en ekstern vurdering vil give et godt udgangspunkt for senere politiske drøftelser.

Når vi i dag drøfter, om der skal nedsættes en socialkommission, er det, fordi det fra forslagsstillernes side gerne ses, at der fremover laves en ændret praksis på det sociale område. Der kan være områder, der skal ændres og justeres. Om en socialkommission er det rette på nuværende tidspunkt i forhold til det, kan der være noget, der taler for, og noget, der taler imod. Man må aldrig undervurdere vigtigheden af at se på det sociale område, og jeg mener, at så snart der opdages noget, der skønnes uhensigtsmæssigt i forhold til at støtte og hjælpe udsatte borgere, må der skrides til handling. I et sådant tilfælde er der ikke grund til at afvente en kommissions arbejde.

Et eksempel kan være den tilsynsreform, der nu bliver vedtaget af samtlige partier i Folketinget. Her var der synlige mangler på området, og derfor var det bedre, at vi fra politisk side handlede hurtigt og lavede et intenst forhandlingsforløb, i stedet for at en kommission skulle arbejde med det i flere måneder efterfulgt af politiske forhandlinger og dernæst udmøntet i lovgivning, der så skulle implementeres. Det er en proces, som ville have taget meget længere tid.

Jeg mener, at kommissioner skal nedsættes, når det skønnes at være det optimale både indholdsmæssigt og tidsmæssigt. Et eksempel herpå er, at Dansk Folkeparti fremsatte et beslutningsforslag om at nedsætte Hjemmehjælpskommissionen. Her var der igennem længere tid observeret uensartethed og tvivlsspørgsmål, som gjorde det relevant at få endevendt området. Det kommissionsarbejde vil vi inden længe blive præsenteret for, og det ser jeg selvfølgelig meget frem til.

Behovet for en kommission lige nu til at se på det sociale område som et stort hele er jeg lidt tvivlende over for. Der er ikke tvivl om, at vi skal være varsomme og lytte til, hvad der bliver sagt, og vi skal i Socialudvalget selvfølgelig altid lytte til interessenterne og se på, om der er noget, der kan forbedres. Det er vi også i Dansk Folkeparti meget interesserede i. Der mener jeg måske, at det ville være interessant, hvis vi kunne starte med at lave en høring og så senere tage stilling til, om det er nødvendigt at tage skridtet videre. Derfor vil jeg selvfølgelig gerne foreslå, at vi i Socialudvalget arbejder videre med at få lavet en høring, hvor vi får flere interessenter på området ind, som sammen med os endevender området.

Siden jeg blev socialordfører, synes jeg, at vi alle – selvfølgelig med hvert vores udgangspunkt og politiske holdninger – har haft et ønske om at forbedre området. Noget er kommet på initiativ af ministeren, andet som følge af oppositionspartiernes ønske om at foretage ændringer. Det ser jeg som positivt, og jeg synes, at den forrige

debat, vi havde om, hvem der kan tage æren for hvad, måske ikke er særlig klædelig for nogen af parterne.

At socialpolitik også skal være forebyggende og være præget af helhedssyn og sammenhæng, er jeg helt enig i. Der er klart udfordringer, som vi alle skal tage hånd om. Jeg mener, at vi bredt politisk har taget initiativer, der både bærer præg af at være forebyggende og helbredende på samme tid. Sådan er det nok på det socialpolitiske område, og sådan vil det nok altid være. Vi må hele tiden huske på, at vi har et ansvar for de udsatte grupper og også i en tid præget af krise, hvor det tit går ud over de måske mere såkaldt bløde områder.

Derfor er det glædeligt, at Enhedslisten anerkender de reformer, der er lavet, og anerkender, at der bliver lavet forbedringer. Jeg mener, at tilsynsreformen, som vi lige har snakket om, er et skridt i den rigtige retning, og der er det jo så, at vi nu kan se, at den måske ville have overhalet en socialkommissions arbejde. Vi kan nu se, at vi allerede får sat noget i værk fra nytår, og så kan vi så evaluere det i løbet af et års tid og se, om der er ting, der skal justeres.

Men vi er i Dansk Folkeparti enig med Enhedslisten i, at man skal have råd til at hjælpe de udsatte medborgere i vores samfund. Vi arbejder selvfølgelig gerne sammen med Enhedslisten om at styrke det her område, men vi bakker på nuværende tidspunkt ikke op om at nedsætte en socialkommission.

Kl. 13:15

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:16

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ordføreren, og specielt tak for en – hvordan skal jeg sige det uden at fornærme de andre ordførere? – noget mere nuanceret tilgang til vores forslag, end jeg hørte fra de tidligere. Man skal passe på med at fornærme nogen i dag, kan jeg høre; det kan hurtigt komme op at køre.

Jeg vil også kvittere – jeg synes, det er fornuftigt, da jeg jo allerede kan se, hvordan flertallet stiller sig til det her – og tage imod ordførerens forslag om, at vi drøfter det i Socialudvalget og ser, om vi kan få flertal for, at vi arrangerer en høring. Det, der er magtpåliggende for Enhedslisten – jeg vil gerne høre, om ordføreren har den samme tilgang – med det her forslag, er at få et helhedssyn, ikke kun i sagsbehandlingen ude i kommunerne, men et helhedssyn i Folketingets syn på socialpolitikken, hvor vi er meget enige med de her seks forhenværende socialministre om, at socialpolitikken er blevet sat i skammekrogen, hvis jeg må sige det kort; det kan jeg se på formanden at jeg skal. Jeg vil gerne høre, om ordføreren kan følge Enhedslisten i den tankegang.

Kl. 13:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:17

Karin Nødgaard (DF):

Sådan kan det jo være at være i kvindeselskab en gang imellem, vil jeg sige til hr. Finn Sørensen, men det må også være dejligt.

Tilbage til spørgsmålet: Jeg vil sige, at det altid er godt at have et helhedssyn på mange områder, som man arbejder med, også på det sociale område, men som jeg også nævnte i min ordførertale, er det sociale område jo meget specielt, og det er meget omfattende. Derfor kan det være tvivlsomt, om det kan rumme det hele, men jeg vil sige, at det godt kan rumme meget. Det er faktisk derfor, jeg siger – også fordi jeg ved, at Enhedslisten har noteret sig, hvad tidligere socialministre har udtalt – at vi kan tage en høring, hvor vi måske får, ikke *de* personer, men nogle andre personer ind, som kan give et nuanceret

billede og komme med nogle input til os folketingsmedlemmer, og så ser vi, om vi i fællesskab kan tage en drøftelse efterfølgende for at se, om der er noget, vi kan rette på på området.

Det der med om socialpolitikken er sat i en skammekrog, stiller jeg mig lidt tvivlende over for, for jeg synes faktisk, vi har ageret meget. Vi har været ret offensive, vil jeg sige, i forhold til at få ændret noget. Så jeg føler faktisk ikke, at den har været placeret helt i skammekrogen.

Kl. 13:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen

Kl. 13:18

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Det, jeg mente med skammekrogen, var jo den pointe, jeg har læst op et par gange, fra de her seks forhenværende socialministre, som jeg synes er bemærkelsesværdig, i betragtning af at flertallet af dem faktisk kommer fra borgerlige regeringer. Deres hovedpointe er, at socialpolitikken gennem en årrække har været behandlet og erstattet af beskæftigelsespolitikken. Jeg mener faktisk, at mange af de problemer, vi har i socialpolitikken i dag – der er også noget med ressourcer, finanslov, hvor mange penge der bliver sat af og alt det der – er direkte affødt af det problem, at beskæftigelsespolitikken har taget over. Det var det, jeg gerne ville have ordførerens syn på.

Så kvitterer jeg endnu en gang og ser frem til, at vi får nogle drøftelser i Socialudvalget, hvor vi så i fællesskab må prøve at overbevise de andre ordførere om, at vi skal lave sådan en høring.

Kl. 13:19

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:19

Karin Nødgaard (DF):

Jeg er sådan set enig med hr. Finn Sørensen i, at det har været meget præget af beskæftigelsespolitik. Nu har jeg været socialordfører i halvandet år, og jeg synes, det er et spændende og meget omfangsrigt område, og jeg synes, at jeg i min hverdag ligesom hr. Finn Sørensen også prøver at få hevet det hele lidt mere ind på netop det socialpolitiske spor, og at vi gør en god gerning; vi skal bare fortsætte. Dansk Folkeparti foreslår f.eks., at vi skal kigge på satspuljens fremtidige finansiering. Vi synes, den er forkert. Vi vil gerne satse på, at der skal være noget til de udsatte grupper, også fremadrettet. Det er jo det, der er tvivlsomt om der er, i og med at vi har en finansminister, der har meldt ud, at indtil 2017 kommer der ikke nye penge. Jeg synes faktisk, at der er meget socialpolitik at tage op til debat.

Jeg kan også nævne Hjemmehjælpskommissionen igen, som jeg havde med i min ordførertale. Den er jeg rigtig glad for blev nedsat, og det gjorde den jo højst sandsynligt, fordi Dansk Folkeparti fremsatte et beslutningsforslag om det, og samme dag som det skulle behandles i Folketingssalen, meldte ministeren ud, at nu ville man nedsætte kommissionen. Fint nok for mig. For mig er det primære, at den blev nedsat, at den nu kigger på området og snart barsler med noget, som vi så skal tage hånd om. Det mener jeg også er socialpolitik frem for beskæftigelsespolitik. Så vi er et skridt i den rigtige retning, men jeg er helt enig med ordføreren i, at der er lang vej endnu.

Kl. 13:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, fru Anne Baastrup.

Kl. 13:20

Kl. 13:23

(Ordfører)

Anne Baastrup (SF):

Med beslutningsforslaget ønsker Enhedslisten, at der nedsættes en socialkommission med det formål at komme med anbefalinger til en socialpolitik præget af et helhedssyn og forebyggende og sammenhængende indsatser. Jeg er enig med Enhedslisten i, at vi skal skabe en inddragende og inkluderende socialpolitik og er meget enig i tankerne bag en helhedsorienteret indsats. Dog mener jeg ikke, at nedsættelsen af en socialkommission er svaret. Vi har et fælles mål, nemlig at tilbyde borgerne en sammenhængende og opbyggende hjælp, men løsningen er ikke en kommission. På en lang række punkter er regeringen i gang med at lave tiltag, der skal fremme netop de værdier og mål, vi deler med Enhedslisten. Men ved at nedsætte en socialkommission risikerer vi, at virkeligheden rykker hurtigere end kommissionens arbejde, og i stedet for at vente på en kommissions anbefalinger mener vi, at man skal fortsætte den fokuserede indsats inden for socialpolitikken og udvikle den løbende.

I Enhedslistens forslag lægges vægt på, at kommissionen skal bestå af en række relevante aktører, og at interessenter og relevante parter skal inddrages i udarbejdelsen af socialpolitikken. Vi kan ikke være mere enige, det er jo dem, der er tætte på virkeligheden og kan bidrage med både erfaringer og faglighed. Derfor bør disse involveres, hver eneste gang ny socialpolitik bliver udarbejdet. Det har vi jo også allerede gjort på en lang række områder, og det ønsker SF fortsat at vi skal gøre.

Vi er allerede nået langt i udviklingen af socialpolitikken, og mens socialreformen er i gang, mener jeg, vi bør fokusere på denne. Evaluering og arbejde med reformen kan blive bremsset eller hæmmet af en kommission. Modsat betyder dette selvfølgelig ikke, at vi ikke løbende skal forholde os konstruktivt til data, erfaringer og ny information. Grundlæggende er jeg altså helt enig i formålet bag beslutningsforslaget, nemlig at socialpolitikken skal være sammenhængende og inddragende, og at den skal virke forebyggende og ligheds-skabende.

Jeg er meget optaget af, at borgeren gøres til herre i eget liv, og at den tilbudte hjælp skal udvikles i samarbejde med borgeren med udgangspunkt i dennes situation og ressourcer. Men som sagt mener jeg, at vi netop nu arbejder med dette udgangspunkt og menneskesyn i regeringens socialpolitik. Fokus bør derfor bevares på en socialpolitik, der løbende udvikles i retning af disse værdier, som vi netop ser med socialreformen.

Jeg skal hilse at sige fra fru Liv Holm Andersen, at hun er enig med SF. Radikale afviser også beslutningsforslaget.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har meldt sig. Det er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:23

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak til ordføreren. Hvoraf fremgår det i Enhedslistens forslag, at hvis man nedsætter en kommission, betyder det, at alt muligt andet skal sættes i stå; at man bare skal vente, til den er færdig; og at man ikke skal foretage nødvendige tiltag på akutte områder som dem, man jo allerede er i gang med? Hvor står det? For det hørte jeg som en meget vigtig begrundelse for at afvise det: at det betyder, at alting går i stå.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Anne Baastrup (SF):

Erfaringen viser det jo. Vi fik nedsat Hjemmehjælpskommissionen, og hver gang man skulle snakke om hjemmehjælp, blev der henvist til, at kommissionen snart kom med noget. Vi fik nedsat Ældrekommissionen, og hver gang vi skulle snakke om ældrepolitik, sagde man: Kommissionen kommer snart med sit forslag. Dengang man lavede en socialkommission tilbage i begyndelsen af 1990'erne, henvistes der jo også hele tiden i de der par år, det tog, til, at nu kommer det snart. Så det er simpelt hen ren erfaring.

Kl. 13:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:24

Finn Sørensen (EL):

Kan ordføreren bekræfte, at hvis det kommer til at gå sådan, at en kommission bliver brugt som en syltekrukke, så skyldes det to ting. Den ene er, at den på det tidspunkt siddende regering ønsker at bruge kommissionen til det. Den anden er, at den siddende regering kan skaffe sig et flertal i Folketinget for at bruge kommissionen som en syltekrukke. Kan ordføreren bekræfte, at det jo er en forudsætning for, at kommissioner får den virkning? Sagt positivt: Hvis man har en regering, der virkelig ønsker, at der skal ske noget på de akutte områder, hvor man gerne vil sætte ind, så fortsætter den vel med det, uanset om der er nedsat en kommission eller ej, altså hvis den kan skaffe sig et flertal i Folketinget.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Anne Baastrup (SF):

Men så er det, jeg spørger: Hvad er det så, kommissionen skal undersøge, hvis virkeligheden hele tiden flytter sig? For så kommer kommissionen jo hele tiden bagud, med hensyn til hvad der skal arbejdes med.

Altså, vi er enige i, at man skal udvikle socialpolitikken. Vi er enige i, at man skal inddrage borgerne. Vi er enige i, at borgere skal være herrer i eget liv. Men vi er ikke enige i, at det løses ved at nedsætte en socialkommission.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har meldt sig. Så er det ordføreren for Liberal Alliance, Ole Birk Olesen.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg står her i stedet for fru Thyra Frank, som er vores socialordfører, men som ikke kunne være her i dag, og jeg vil oplæse en tale for hende. Men det skal ikke forhindre medlemmer af Folketinget i at stille spørgsmål til mig. Så vil jeg bare svare efter bedste evne.

Enhedslisten opfordrer med dette beslutningsforslag regeringen til at nedsætte endnu en kommission, denne gang en socialkommission. Kommissionen skal se på konsekvenserne af de sidste 20 års beskæftigelses- og socialpolitik, undersøge, hvordan udviklingen af en socialpolitik fremmes, og endelig se på, hvordan forskningen styrkes, så der udvikles tidssvarende redskaber til at måle og evaluere virkningerne af den førte politik, som det hedder i bemærkningerne.

Liberal Alliance mener, at endnu en kommission blot vil forstærke den tendens, der forvandler den offentlige sektor til et aktive-

ringstilbud for konsulenter og djøfere, som beskæftiger sig med en hel masse, der faktisk intet har med den egentlige opgave at gøre. Det er endnu flere målinger og dokumentationskrav, hvor akademikere og konsulenter regner ud, hvad frontpersonalet skal beskæftige sig med, det er endnu et udvalg, der kan beskæftige nogle eksperter en rum tid, hvorefter det nedkommer med en rapport, der lægges i skuffen og kun hives frem ved festlige lejligheder.

Liberal Alliance mener, at den offentlige sektor skal slankes, og at kuren er færre kolde hænder. Derfor kan vi ikke støtte nedsættelsen af endnu en kommission.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig et enkelt medlem, der har meldt sig. Det er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:27

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det er ikke noget spørgsmål, det er en hilsen og en opfordring, som ordføreren bedes viderebringe til fru Thyra Frank, og den er, at fru Thyra Frank sætter sig ned og læser Enhedslistens forslag. For så vil fru Thyra Frank kunne se, at den beskrivelse, som hun har givet af det i sin ordførertale, intet har med indholdet i Enhedslistens forslag at gøre. Så hils.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Ole Birk Olesen (LA):

Den hilsen vil jeg give videre til fru Thyra Frank, og så er det jo op til hende selv at vurdere sandhedsværdien af det sagte.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen? Nej. Tak. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om ordet. Så er vi nået til den konservative ordfører, fru Benedikte Kiær.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Tak til Enhedslisten for at bringe den her debat op i Folketingssalen, for det er et relevant emne. Virker vores socialpolitik? Gør den gavn for dem, som den egentlig er møntet på? Det har egentlig været en ret interessant debat i dag, men hvis vi går tilbage til det, der er formålet med det her beslutningsforslag, kan vi se, at det er at få nedsat en socialkommission. Udgangspunktet for Enhedslisten er det brev, som seks tidligere socialministre har skrevet under på, og med udgangspunkt i det, de fremhæver i deres brev, så har Enhedslisten udviklet videre på de tanker, der har været, og kommer så med et forslag om en socialkommission.

Der synes jeg at Enhedslisten nok går noget længere end det, de seks socialministre peger på. Jeg synes, at Enhedslisten går lidt i en fælde, selv om det bliver fremhævet, at de tidligere socialministre siger, at det ikke kun er fordelingspolitikken, det drejer sig om. For jeg synes egentlig, at nogle af de ting, som Enhedslistens opremser, kommer til at handle ret meget om fordelingspolitik, ligesom jeg synes, at udgangspunktet med, at sparekrav skal forbindes med f.eks. anbringelsesreformen og kommunalreformen, er forkert. For det var jo ikke derfor, man lavede anbringelsesreformen, og det var heller ikke derfor, man lavede kommunalreformen. Man lavede jo også kommunalreformen ud fra et stort ønske om f.eks. at styrket hele sundhedsområdet.

Så jeg synes, at Enhedslisten bevæger sig for langt ud ad en tangent i forhold til det, som de seks socialministre egentlig har peget på. For de seks socialministre peger på, at der er kommet rigtig meget bureaukrati inden for socialområdet, at der er brug for, at vi kommer tilbage til essensen, at der er brug for, at vi tager mere udgangspunkt i en helhedsorienteret indsats, hvor vi sørger for, at vi ser mere på mennesket end på at opbygge alt det bureaukrati, vi nogle gange drukner vores socialarbejdere i. Det er baggrunden for, at vi ikke kan støtte det forslag, der ligger her fra Enhedslisten.

Så kom Dansk Folkeparti i deres ordførertale med et ganske glimrende forslag. Jeg synes faktisk, at det er dagens bedste tilbud. Det går ud på, at vi laver en høring på socialområdet, at vi sætter os ned i udvalget og taler om, om det ikke kunne være en rigtig god idé med en heldagshøring, hvor vi ligesom får nogle kloge hoveder på banen og ligesom får et indblik i, hvordan det egentlig står til med vores socialpolitik. For der er sket rigtig mange ting gennem de seneste år. Der er sket rigtig mange ting med anbringelsesreformen, Barnets Reform, og vi kan blive ved med at nævne alle de tiltag, der er blevet sat i gang, som netop skal forbedre socialområdet, og som netop skal gøre det bedre for dem, det hele drejer sig om, nemlig nogle af vores mest udsatte borgere. Så det her med en høring er et tilbud, som jeg synes vi skal tage imod i Socialudvalget, og som jeg synes vi skal sætte på skinner, så vi med udgangspunkt i den høring kan tage en videre drøftelse af, hvordan det står til på socialområdet.

Men det, der ligger fra Enhedslisten, kan vi ikke støtte.

Kl. 13:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om ordet, og det er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:31

Finn Sørensen (EL):

Tak. Og tak til ordføreren, også for den positive tilgang til dagens ikke bedste, men næstbedste tilbud om, at vi laver en høring i udvalget. Men jeg forstod simpelt hen ikke, hvad der var i vejen med vores forslag, og hvor det var for vidtgående i forhold til det, som de her forhenværende socialministre siger. Og det var ikke nogen polemisk bemærkning; jeg forstod bare ikke kritikken. Så kan ordføreren ikke lige prøve igen?

Kl. 13:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:31

Benedikte Kiær (KF):

Det kan jeg sagtens, for de seks socialministre peger bl.a. på, at socialpolitik ikke kun er fordelingspolitik eller servicepolitik, og jeg er fuldstændig enig. Men jeg synes simpelt hen, at Enhedslisten med sit beslutningsforslag kommer til at pege på rigtig mange ting, der har med fordelingspolitiske spørgsmål at gøre. Og så synes jeg egentlig, det er et skævt udgangspunkt at sige det her med de stadig større sparekrav, hvorefter der i den remse så bl.a. bliver fremhævet anbringelsesreformen og kommunalreformen som nogle eksempler på de meget større sparekrav. Det kan jeg simpelt hen ikke forstå, for det var ikke det, der var udgangspunktet for anbringelsesreformen, og det var heller ikke det, der var udgangspunktet for kommunalreformen, hvor man i høj grad ønskede, særlig på sundhedsområdet, at skabe en bedre kvalitet og skabe en større specialisering inden for en lang række behandlinger, hvilket i den grad er til gavn for patienterne.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:32

Finn Sørensen (EL):

Jamen hvis ordføreren har læst det på den måde, vil jeg da sige, at jeg er enig i kritikken. Der kan jeg bare ikke finde ud af, at det er det, vi har skrevet i vores beslutningsforslag. For jeg er da fuldstændig enig i, at formålet med anbringelsesreformen, tilsynsreformen og de andre eksempler, som ordføreren nævnte, selvfølgelig ikke har været at spare. Så den forstår jeg ikke.

Ordføreren må bagefter forklare mig, nøjagtig hvor den formulering står, der har ført ordføreren på vildspor i forhold til det.

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 13:33

Benedikte Kiær (KF):

Det er ikke så meget et vildspor, for hvis man tager det afsnit i anden spalte, der starter med ordet men, vil man se, at der står:

»Men den førte politik bærer også sit store ansvar. Det gælder de stadig større sparekrav på velfærdsområderne. Det gælder de mange reformer: anbringelsesreformen (2006) og kommunalreformen (2007)... «.

Så det fremstår for mig at se helt klart, som om man mener, at nogle af de reformer, som netop skulle gå ind og hjælpe nogle af dem, som virkelig har behov for hjælp, kommer ind under den hat, hvor der er de her stadig større sparekrav, og det kan jeg ikke forstå.

Men nu synes jeg, at vi skal sætte os sammen i Socialudvalget og få en god drøftelse af, hvordan vi kan få sådan en høring op at stå, for det kunne være meget spændende.

Kl. 13:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:34

(Ordfører for forslagsstillerne)

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak for debatten. Jeg skal jo starte med at berolige de damer, for her er jo desværre ikke flere mandlige socialordførere end undertegnede, hvilket man måske nok kunne beklage. Og det er ikke, fordi det skal opfattes som en kritik. (*Kommentar fra medlem i salen:* Det var dejligt at høre!) Nej, det var tænkt på en anden måde, nemlig at der måske er en tendens til, at man mest har kvindelige ordførere på det her område.

Jeg vil gerne takke for debatten. Jeg synes egentlig, at den har været udmærket, fordi vi, selv om man selvfølgelig ikke kan slutte op om det her forslag, så alligevel er kommet et lille stykke af vejen i forhold til det, som Enhedslisten gerne vil med forslaget, nemlig at man får mere helhedssyn inden for socialpolitikken, ikke kun på sagsbehandlingen ude i kommunerne.

Så beklager jeg selvfølgelig, at man ikke kan følge vores forslag om at få nedsat den socialkommission. Jeg kan forstå på regeringspartierne ordførere – sådan lyder det, hvis jeg skal være lidt polemisk – at man mener, at regeringen flytter sig så hurtigt på det her område, at selv den hurtigste kommission i verden ikke ville kunne følge med. Det må jeg bare sige at jeg ikke er enig i, hvilket jo vil fremgå af resten af mit oplæg her.

Jeg opfatter det som en modvilje imod, at man får nogle eksperter og nogle fagfolk til at kaste lys over, hvad konsekvenserne er af det, som er hovedproblemet, og som vi også fremhæver i vores forslag, og som de forhenværende socialministre også fremhæver, nemlig det, at beskæftigelsespolitikken har taget mere og mere over på det socialpolitiske område. Der tror vi det ville være en rigtig god idé, hvis man kunne få et mere helhedsbetonet syn på det, hvis man kunne blive udfordret på sine socialpolitiske visioner, hvis man kunne blive udfordret på sammenhængen – eller måske på den manglende sammenhæng – mellem de forskellige politikområder. For tingene hænger jo sammen. Det nytter jo ikke noget, at vi er lappeskræddere med den ene hånd, hvis vi samtidig klipper alt tøjet i stykker med den anden hånd. Og det er jo her, hvor der, tror jeg, ligger en grundlæggende politisk forskel, for der er jo nogle konsekvenser af den beskæftigelsespolitiske linje, som har været ført.

Der vil jeg gerne nævne de centrale arbejdsmarkedspolitiske reformer, som alle sammen er blevet gennemført, ikke med det hovedformål at styrke inklusionen af borgere på arbejdsmarkedet, borgere, som befinder sig i en udsat situation, men for at styrke arbejdsudbuddet, som jo ikke handler om, at folk skal have noget mere arbejde, men som handler om at øge udbuddet af arbejdskraft. Der er efterlønsreformen; der er dagpengereformen; der er reformen af førtidspension og fleksjob; der er den seneste reform af kontanthjælpen og i et vist omfang også SU-reformen.

Det, der er det fælles billede af konsekvenserne af de reformer, er, at mange flere tusind mennesker skal leve i årevis på væsentlig lavere ydelser, end de har gjort indtil nu. Det fælles billede er, at mange flere tusinde flyttes fra en indtægt på dagpengeniveau til kontanthjælpsniveau og nu til en endnu lavere såkaldt uddannelsesydelser, som svarer til den nuværende SU-sats på 5.700 kr. pr. måned for en enlig.

Jeg kan ikke forstå, at man ikke vil forholde sig til det faktum, at man med den strategi på det ydelsesmæssige område er i gang med at forøge de sociale problemer, at man er i gang med at øge uligheden, at man er i gang med at sætte de udsatte mennesker på arbejdsmarkedet i en endnu sværere situation.

Det er nok lidt urealistisk og det er nok noget naivt at forestille sig, at man med den tilgang til socialpolitikken, og at man med de nuværende tiltag, som man fra regeringens side har gang i – og som Enhedslisten i det store og hele ikke har nogen kritik af; vi har jo tværtimod medvirket i forhold til flere af dem, og vi er glade for det samarbejde – så skulle være i stand til at dæmme op for de sociale problemer, som er under udvikling i kraft af det faktum, at beskæftigelsespolitikken har fået overtaget over socialpolitikken.

Kl. 13:39

(Ordfører for forslagsstillerne)

Finn Sørensen (EL):

Der er jo også andre forhold, som trækker i den forkerte retning. Der er indgået skatteaftaler, som øger uligheden dramatisk, ikke mindst fordi de i høj grad betales af mennesker på overførselsindkomster. Der foregår nedskæringer – store nedskæringer – i kommuner og regioner, med færre pædagoger, færre social- og sundhedsassistenter, skolelærere, sygeplejersker, alle de grupper, som enten skal tage sig af den forebyggende indsats for at forebygge, at vi får flere sociale problemer, eller som skal hjælpe til med lappeskrædderiet bagefter, når folk er kommet i ulykke. Der er også besparelser på sagsbehandlingsdelen; man kan bare spørge Dansk Socialrådgiverforening om, hvordan sagsbunkerne vokser for deres medlemmer. Der er en strategi om at modernisere den offentlige sektor for 12 mia. kr., som skal betales af de offentligt ansattes løn- og ansættelsesvilkår.

Der er også et begyndende opgør med silotænkning, bureaukrati og overflødig kontrol af de ansatte. Det kvitterer vi for, det er de dele af de reformer, som vi ellers er meget modstandere af, som der er noget positivt i, hvilket vi ikke har undladt at gøre opmærksom på.

Men når man kigger på de reelle problemer, der er i den offentlige sektor på det her område, så burde man nok være lidt mere beskednen og erkende, at der er meget lang vej igen, førend man har fået brudt op i forhold til de problemer. Og så er der jo sidst, men ikke mindst, en alt for svag indsats, når det gælder om at skabe nye job her og nu, ikke luftige job i et regneark over øget arbejdsudbud og konsekvenserne af det, men rigtige, levende arbejdspladser, fordi det i sig selv gør, at der bliver mere plads på arbejdsmarkedet, også til mennesker med nedsat arbejdsevne.

Hovedsigtet med vores forslag på det her område er netop at få det helhedssyn på socialpolitikken, at man er nødt til at diskutere, hvordan den hænger sammen med al den anden politik, der bliver ført, og hvilke ideer man har til en socialpolitik, der kan leve op til de målsætninger, som de tidligere socialministre har formuleret så godt, og som alle i dag siger er det de gerne vil arbejde efter, forebyggelse, helhedssyn og sammenhæng og det, at man vil have et inkluderende samfund.

Når det er sagt, vil jeg endnu en gang sige tak for debatten og sige tak til Dansk Folkeparti for at komme med et konstruktivt forslag om, hvordan vi kan komme videre. Jeg kan jo tælle og se, at der er et stykke vej endnu til et flertal, men som de optimister, vi er i Enhedslisten, vil vi selvfølgelig tage imod dagens næstbedste tilbud og håbe, at vi kan overbevise resten af udvalget om, at man skal se at komme i gang med det. Og hvis det lykkes, er vi da kommet et lille skridt videre.

Kl. 13:42

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke nogen medlemmer, der ønsker korte bemærkninger.

Dermed er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 128:

Forslag til folketingsbeslutning om vielser foretaget af borgmestre og byrådsmedlemmer.

Af Eva Kjer Hansen (V) m.fl.

(Fremsættelse 23.04.2013).

Kl. 13:42

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen er åbnet, og det er social- og integrationsministeren.

Kl. 13:42

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det. Jeg har selv en fortid som kommunalbestyrelsesmedlem. Jeg har været medlem af Borgerrepræsentationen i næsten 8 år, og nogle af de mest fantastiske stunder, jeg husker tilbage på i den forbindelse, er faktisk nogle af de vielser, jeg har foretaget. Det har været utroligt at få lov at komme tæt på mennesker, der har ønsket at få lov at blive gift på en lidt anderledes måde, som har ønsket at blive gift under nogle andre former, i en have, på et museum, rundtomkring i byen, hvor man kan få en anden og en mere intim og personlig oplevelse, end man måske får på rådhuset.

Jeg har også nogle gange været i den situation, at folk gerne vil vies i deres kolonihave, men at den ligger på den anden side af kommunegrænsen, og så havner man i det der dilemma om, hvad man så gør, for man har kun bemyndigelse til at foretage vielser i den kommune, man selv er valgt i. Det har jeg så fundet praktiske løsninger, på forstået på den måde at jeg har viet ganske mange par rundtomkring, ved deres køkkenbord i lejligheder på Vesterbro og andre steder, og så har vi senere på dagen gentaget vielsen med tøj på, hvor vi har holdt talen – altså ikke mig, jeg har haft tøj på hele tiden, men bruden har haft brudekjole på – der har været blomster og gæster og taler, men vielsespapirerne var lavet og underskrevet.

De her historier – ud over det med tøjet, som får en til at tænke på noget andet – viser jo, at der er grund til at få moderniseret vores ægteskabslov. Det er vi også i gang med, og regeringen, økonomi- og indenrigsministeren og jeg, har meldt ud for ganske kort tid siden, at vi er i gang med at se på en regelforenkling af ægteskabsloven. Vi har sat den til at komme på vores lovprogram til februar 2014. Når jeg nævner det, er det, fordi det sådan set er de ting, der ligger i Venstres beslutningsforslag, der også er indeholdt i det, vi kommer med. Der er også nogle andre ting, men det her er et af elementerne.

Når jeg alligevel vil afvise Venstres beslutningsforslag, handler det til dels om, at der er noget praktik, vi skal have afklaret. Jeg kunne godt tænke mig, at vi finder ud af, hvordan vi laver en model, der er så lidt bureaukratisk som muligt. Den model, Venstre lægger op til, er, at man skal have lov til at foretage vielsen i en anden kommune. Det skal vi have undersøgt, og vi skal indgå i en dialog med Kommunernes Landsforening om, om det er den rigtige måde at gøre det på.

Så er der selve tidsaspektet, som i Venstres forslag er, at det her skal kunne være på plads den 1. januar, og eftersom regeringen jo er på vej med en regelforenkling og alligevel skal til at behandle ægteskabsloven den 1. februar, hvor vi vil fremsætte lovforslaget, kan vi ikke have det på plads, og derfor finder jeg anledning til at afvise beslutningsforslaget.

På trods af at jeg sådan set er enig i intentionerne, skal vi lige have afdækket nogle af de der praktiske teknikaliteter, og så vil jeg glæde mig over, at det ser ud til, at den ændring, regeringen vil fremlægge, vil få let ved at finde et flertal, for jeg er enig i, som Venstre også peger på, at det er vigtigt at få en modernisering, og det er helt på sin plads, og derfor er jeg sådan set også fuldstændig enig i Venstres intention.

Kl. 13:46

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Fru Eva Kjer Hansen, Venstre.

Kl. 13:46

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for den positive tilgang og for tilslutningen til indholdet i beslutningsforslaget. Der er jo tale om en ændring, for da jeg for 2 måneder siden spurgte ministeren om, hvorvidt ministeren ville lave det her om, var der ikke umiddelbart opbakning til det. Jeg forstår jo så, at beslutningsforslaget har haft sin effekt og har fået regeringen på bedre tanker.

Det, jeg så bare ikke forstår, er, hvorfor ministeren ikke vil stemme for beslutningsforslaget. Det der med den 1. februar eller den 1. januar kan vi jo nemt ændre. Så jeg bliver nødt til at spørge ministeren om, hvad det helt konkret er i beslutningsforslaget, som man vil stemme imod, altså som forårsager, at man vil stemme imod. Eller er det bare den der ærekærlighed med, at man ikke kan holde til at stemme for oppositionens forslag, selv om man har taget forslaget til sig?

Kl. 13:46

Kl. 13:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren, værsgo.

Kl. 13:46

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg har ikke noget imod at anerkende, at Venstre har bragt det her på bane, men vi har også arbejdet med det hos os selv. Men jeg svarer sjældent på, hvilken lov jeg går rundt og planlægger, hvis den ikke er færdig, hvis ikke den er godkendt i regeringen, for jeg vil ikke stille noget i udsigt, jeg ikke kan være hundrede procent sikker på at kunne levere. Så det er den måde, man også svarer på.

Når jeg ikke vil støtte Venstres forslag, er det, fordi der også er nogle økonomiske konsekvenser, som skal afklares. Eksempelvis er der spørgsmålet om, hvad vi gør med økonomiske administrative konsekvenser med hensyn til merudgifter. Hvordan får vi dækket dem? Skal det være gennem brugerbetaling? Hvordan sørger vi for også at få kigget på ægteskabslovgivningen for Grønland og Færøerne? Hvordan kan man få implementeret reglerne? Hvordan skal vi kigge på, at der kan være behov for at få lavet en afklaring af nogle af de her problemstillinger i forbindelse med vielsesreglerne? Vi bliver nødt til at inddrage Kommunernes Landsforening også til en drøftelse af, hvordan vi gør det her mest praktisk, så landets borgmestre vil synes, at det er en fornuftig model, vi lægger frem.

Så anerkendelse, ros og respekt for at Venstre har sat det her på dagsordenen. Jeg har selv med min kommunale baggrund, som jeg også fortalte om, syntes, at der her er noget, der skal laves om, og vi er i gang med at lave det om, og jeg håber, at vi i fællesskab kan finde en løsning, som både Venstre og regeringspartierne kan bakke op om.

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Eva Kjer Hansen.

Kl. 13:48

Eva Kjer Hansen (V):

Tak for anerkendelsen. Det er en positiv melding fra ministerens side, men ministeren svarer ikke på mit spørgsmål om, hvorfor man ikke vil stemme for beslutningsforslaget. Det her er jo ikke et lovforslag. Det er et beslutningsforslag, i hvilket regeringen opfordres til at gennemføre et lovforslag. Derfor er det jo så tilpas åbent og generelt. Med hensyn til om der skulle være økonomiske konsekvenser, må jeg sige, at jeg er et stort spørgsmålstejn. Det skal ministeren senere behandle i et lovforslag, så ministeren skylder stadig væk at svare på, hvorfor man ikke vil stemme for det her beslutningsforslag.

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 13:48

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Fordi Venstres beslutningsforslag skal have virkning fra 1. januar. Regeringens ændring og modernisering af ægteskabslovgivningen, som kommer til at indeholde også andet end det, Venstre her peger på, regner vi med at kunne fremsætte den 1. februar. Dermed er betingelserne for beslutningsforslaget sådan set opfyldt, og så er der ikke nogen grund til at stemme for. Men jeg takker for det gode initiativ.

Kl. 13:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er yderligere et medlem, der har bedt om ordet. Det er hr. Christian Langballe, Dansk Folkeparti.

Christian Langballe (DF):

Tak for ordet. Jeg vil godt tilkendegive en form for undren, som ikke kun gælder ministeren, men som egentlig har gjaldt alle ministre og nok i virkeligheden gælder i forhold til det politiske liv, og det er det, at når nogen fremsætter et beslutningsforslag, at man så ikke, hvis man er enig i det, viser storsind og siger, at det var dog et enormt godt forslag, det stemmer vi for. Jeg undrer mig bare over, at det er sådan, og jeg så tror, at det er generelt, at det altid har været sådan, men jeg synes bare, at det er mangel på storsind. Det må jeg sige.

Kl. 13:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 13:49

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg er jo ked af, hvis hr. Langballe synes, at jeg udviser mangel på storsind. Jeg synes, at jeg gjorde meget ud af at sige, at jeg anerkender, at Venstre kommer med forslaget, men at jeg forklarer, at regeringen er på vej med en regelforenkling, en modernisering af ægteskabslovgivningen, som også indeholder det her, men som også indeholder andet. Derfor er der ikke nogen grund til at stemme for beslutningsforslaget, som jo i øvrigt vil pålægge regeringen at sørge for, at det her kan være gennemført inden 1. januar. Når nu jeg ved, at det ikke kan lade sig gøre, for der kan jeg ikke nå at være færdig, så giver det ingen mening at stemme for, og derfor er det ikke et udtryk for at være arrogant eller udvise manglende storsind, men simpelt hen af rent lavpraktiske årsager, at jeg anbefaler, at man ikke vedtager beslutningsforslaget.

Kl. 13:50

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Christian Langballe.

Kl. 13:50

Christian Langballe (DF):

Altså det med datoen kunne man vel ændre. Det ville ikke være et særlig stort problem. Det går jeg ud fra at man kan klare rimelig hurtigt. Jeg kan bare ikke forstå, at man ikke stemmer for beslutningsforslaget, men jeg indrømmer helt blankt, at det jo ikke kun gælder socialministeren. Det er sådan en almindelig regel om, at hvis oppositionen får en god idé, stemmer man imod den, og så indarbejder man den bagefter i sin egen lovgivning. Jeg synes bare, at det kunne være rart, hvis der var lidt højere til loftet i Folketinget, sådan at man anerkendte, at selv en opposition kan få en god idé.

Kl. 13:51

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 13:51

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Som medlem af oppositionen under den tidligere regering kan jeg bekræfte, at jeg ganske ofte så sådan på sagerne. Når jeg alligevel vil påpege, at det her er noget lidt andet, er det, fordi der altså er forskel også i substansindholdet i det, som jeg gerne vil, og det, som Venstre vil.

Vi er enige om, at det skal være lettere, at det skal være mere let for den enkelte borger at finde en løsning. Jeg har peget på, at der er nogle problemer, vi lige skal have afklaret både med KL og i forhold til lovgivningen, men så er der også den anden ting, som Venstre gerne vil med det her, og det er at sørge for, at der skal være en anden kommune, som skal godkende, at der nu er en, der rejser ind og fore-

tager en vielse. Jeg synes, at det ville være lettest, hvis man kunne undgå det, men da det ikke er afklaret, kan jeg ikke stemme for beslutningsforslaget, når jeg ikke kender den konkrete model, for den konkrete model skal vi først have afklaret i regeringen og også med KL.

Intentionen er jeg enig i, men hvis vi kunne lave en model, der ikke behøvede at betyde, at vi skulle lave godkendelse af den kommune, som vielsen så kommer til at skulle foregå i, ville jeg synes, det var en endnu bedre model. Så ja, det her minder om hinanden, men jeg synes, at regeringens ideer er en lillebitte smule bedre.

Kl. 13:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Så er det ordføreren for Socialdemokraterne, fru Maja Panduro.

Kl. 13:52

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Jeg beklager, at jeg ikke lige var klar. Jeg sad jo og tænkte, at nu skulle Venstre på næste gang, sådan som den normale ordførerrække er. Men da Venstre er stiller af beslutningsforslaget, er rækkefølgen selvfølgelig pludselig en anden.

Jeg skal gøre det relativt kort: Forslaget her løber jo en åben dør ind, eftersom det er noget, som regeringen allerede har taget initiativ til at få ændret på, og det skulle også være kendt i offentligheden. Jeg tror i hvert fald, der i weekenden var en pressemeddelelse fra både socialministeren og økonomi- og indenrigsministeren. Derfor kan jeg heller ikke lade være med at bemærke nu, at jeg synes, det måske virker lidt mere som sådan ærekærhed, at forslagsstillerne fastholder, at vi skal stå her og nu og behandle det i salen, når nu man mener, at man er enig i det, som socialministeren har skitseret at hun vil gøre.

Det er jo ikke, fordi det ikke er et godt forslag. Det er lige præcis derfor, vi sådan set er i gang med at sørge for, at det kan lade sig gøre, at reglerne ikke skal være så rigide. Men som tidligere regeringsparti – ordføreren er oven i købet tidligere minister – ved man udmærket godt, antager jeg, at det ikke er alting, vi bare sådan lige kan lave med et fingerknips uden at skele til, hvad f.eks. Kommunernes Landsforening måtte have at sige her, og at der er nogle ting, som vi bliver nødt til have at klarhed over, og nogle spørgsmål, som vi skal have styr på. Vi skal have styr på juraen, når vi laver et lovforslag, og det tager jo nogle gange en lille smule tid.

Men derfor synes jeg som sagt også, at utålmodigheden fra forslagsstillerne, i forhold til at vi skal stemme for forslaget i dag, frem for at man i virkeligheden glæder sig over, at ministeren sådan set har taget initiativ til netop at få lavet om på den måde, som det fungerer i dag, er sådan lidt ærgerlig. Men fair nok, nu har vi behandlingen her, og bagefter kan vi så fortsætte med rent faktisk at få det til at ske. Det er forhåbentlig det, som vi alle sammen er mest optaget af. Så kan vi jo glæde os, antager jeg, til den tid, hvor jeg kunne forstå at Venstre så vil stemme for regeringens lovforslag.

Kl. 13:55

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har meldt sig for en kort bemærkning, og det er fru Eva Kjer Hansen, Venstre.

Kl. 13:55

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal sige til ordføreren, at som ministeren jo selv gjorde rede for, har ministeren kun taget det initiativ, fordi det her beslutningsforslag blev fremsat. Det var også derfor, der var et henholdende svar for 2 måneder siden. Og jeg skal med det samme lige bebude, at jeg selvfølgelig vil stille ændringsforslag til beslutningsforslaget om, at det

først er pr. 1. februar, at regeringen skal have fulgt op på det, ingen problemer med den dato.

Det, jeg gerne vil spørge til præcis, er det, som ministeren også var inde på – og jeg bemærkede jo i en tidligere debat, at ordføreren gerne læner sig op ad ministeren – nemlig spørgsmålet om, hvorvidt en anden kommune også skal godkende, at vielsen foregår der. Kan ordføreren forestille sig, at der bare skulle være fri adgang til at foretage vielser i andre kommuner uden skelen til de regler, der gør sig gældende dér? Altså, hvis nu en kommunalbestyrelse har besluttet, at i deres kommune foretager man kun borgerlige vielser på rådhuset, så mener jeg ikke, at man skal kunne gå uden om den lokale bestemmelse ved at give den her mulighed, og det vil jeg gerne høre ordførerens synspunkt om.

Kl. 13:56

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Maja Panduro (S):

Det synes jeg ville være en smaddergod idé hvis vi havde tid til faktisk at spørge kommunerne om. Altså, det er jo sådan set en af grundene til, at jeg synes, det ville være ærgerligt at vedtage beslutningsforslaget, som fru Eva Kjer Hansen har fremsat, som det ligger her, for det kunne da være, at Kommunernes Landsforening havde en holdning til det. Det kunne være, at man faktisk kunne løse det i mindelighed, at de kunne sige: Det vil ikke være noget problem, vi gør det på den måde. Eller det kunne være, de havde nogle gode forslag til, hvordan vi udformede det.

Hvis man udformer det, som fru Eva Kjer Hansen har foreslået i sit beslutningsforslag, nemlig at der altid skal være tilladelse af stedkommunen, så tænker jeg bare, at vi skal have afklaret, hvad det betyder i forhold til forskelsbehandling af borgere. Vi skal hvert fald også have afklaret, hvad det så ligesom ville kunne have af juridiske konsekvenser for de borgere, der så måske måtte rejse over og gifte sig: Er vielsen så ikke gyldig alligevel? Og hvad vil det betyde?

Jeg synes bare, at det egentlig ville være fair nok lige at sige: Godt, vi er alle sammen optaget af det her, og det har vi i øvrigt været i nogen tid. Det er jo decideret forkert, at fru Eva Kjer Hansen siger, at nu har ministeren lige stået her og indrømmet, at det kun er på grund af beslutningsforslaget fra Venstre. Det er jo ikke rigtigt. Ministeren redegjorde tværtimod for, at hun har været optaget af det her ganske længe, helt tilbage fra sin tid med nogle ganske personlige erfaringer – med tøj på heldigvis.

Kl. 13:57

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Fru Eva Kjer Hansen.

Kl. 13:57

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg spurgte ikke til kommunernes mening. Jeg spurgte til den socialdemokratiske ordførers mening om, hvorvidt man på den her måde skal kunne omgøre en lokal beslutning om, hvor borgerlige vielser må finde sted. Det er helt afgørende for Venstre i den her sag, at det, en kommunalbestyrelse beslutter, i forhold til hvor vielser kan foregå, skal vi udvise respekt for. Skal jeg forstå ordførerens svar derhen, at det ønsker ordføreren ikke, og at ordføreren ikke mener, at man altid skal udvise respekt for det, kommunalbestyrelsen beslutter? For så bliver det her en rigtig interessant diskussion ved første behandling.

Så mit spørgsmål er klart: Vil ordføreren respektere kommunalbestyrelsens ret til at beslutte, hvor vielser må finde sted i en kommune, eller vil man ikke?

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 13:58

søterritoriet er også Grønland og Færøerne. Hvordan er det med ægteskabslovgivningen der?

Kl. 13:58

Maja Panduro (S):

Mit svar er lige så klart: Jeg har faktisk så meget respekt for vores kommunale kolleger og for kommunerne, at jeg har tænkt mig også at tage meget alvorligt, hvad de måtte have af holdninger til det her, hvad deres input måtte være til det, og lige præcis derfor synes jeg, det er rigtig godt, at ministeren nu rent faktisk seriøst arbejder med det her frem for at stå og lave paradedforslag nede i Folketingssalen.

Kl. 13:59

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om ordet for en kort bemærkning. Så er det ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Christian Langballe.

Kl. 13:59

(Ordfører)

Christian Langballe (DF):

Jeg mener ikke, at der er nogen af de beslutningsforslag, der kommer herved i Folketingssalen, der er paradenumre – det ville jeg godt nok tage afstand fra. Men jeg kan så sige, at jeg da ærligt skal indrømme, at jeg har været imod forslaget, men så er blevet overbevist om, at det nok er godt nok.

Mine egne indvendinger har været, at jeg ikke mener, at en borgmester fra Maribo skal drage til Thyborøn for at vie et brudepar i vandkanten. Jeg anerkender fuldstændig, at borgmestre selvfølgelig skal stå til rådighed for borgerne, selvfølgelig skal de det, men jeg ser i ånden, at borgmesteren bliver sådan en eventmager og forlystelsesfunktionær, der hopper i elastik sammen med brudeparret eller noget andet.

På den anden side bliver det jo borgmesterens eget valg, om han eller hun vil deltage. Så derfor siger vi ja til forslaget.

Kl. 14:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, fru Anne Baastrup.

Kl. 14:00

(Ordfører)

Anne Baastrup (SF):

Det her forslag er jo at sparke en åben dør ind. Men desværre er der hår i suppen. Det er jo sådan, at når man træffer en beslutning i Folketinget – jeg ved ikke, om ordføreren vil høre med? – så skal den overholdes. Og hvis det er sådan, at social- og integrationsministeren ikke efterfølgende kan dokumentere, at det her beslutningsforslag, hvis det måtte blive vedtaget, er overholdt, så kan man i virkeligheden trække social- og integrationsministeren for Rigsretten. Det er jo i yderste fald det, man kan gøre. Så derfor er det ikke bare for sjov, at man vedtager et beslutningsforslag – det er faktisk rigtig, rigtig alvorligt.

Jeg synes, det er lidt besynderligt, at man fra Venstres side ikke bare siger: Vi laver en beretning, og så kan vi tage alle de der forskellige elementer ind. Der er jo tilsyneladende ikke enighed om, hvorvidt borgmesteren selv må beslutte sig for det, eller om den opholds-kommune, man så vier folk i, skal give tilladelse. Hvordan skal den der tilladelse kunne dokumenteres? Jeg ved ikke helt med Christiansø; mig bekendt er det ikke en kommune, den hører under Forsvarsministeriet. Må man så ikke blive gift på Christiansø? Land- og

altså, jeg synes, der er en lang række enkeltelementer i det her, som vi frygtelig gerne vil have lejlighed til at gøre på den gode måde. Derfor er jeg virkelig ked af, at vi med et rigtig godt forslag fra Venstre skal, som hr. Christian Langballe sagde, skændes om, hvem det er, der har æren. Jeg er fuldstændig ligeglad med, hvem der har æren. Men det, der bare er det vigtige, er, at vi ikke kommer i et slagsmål, hvor de mennesker, der måtte kigge på det her, undrer sig. Men hvorfor vil fru Eva Kjer Hansen ikke være med til at få afdækket: Kan man blive gift efter dansk ægteskabslovgivning i Grønland? Kan man blive gift på Christiansø? Er det fuldstændig firkantet, hvordan en borgmester i givet fald skal få tilladelse til at vie andre i en anden kommune? Det er alle de der småelementer, som jeg synes vi i fællesskab burde sætte os ned og finde ud af hvad vi gør med i stedet for at fare til en betænkningssag og så en afstemning mandag eller tirsdag, hvor alle har alt muligt andet i hovedet.

Så jeg oplever virkelig, at fru Eva Kjer Hansen har rigtig, rigtig mange gode intentioner, men at det bliver sådan noget partifnidder i stedet for. Fru Eva Kjer Hansen vil kunne få alle roserne, hvis det var, at vi stille og roligt kunne lave en beretning og så afgive den i august eller september, hvor vi kunne få afdækket alle de her små spørgsmål, som er helt afgørende for fortolkningen af beslutningsforslaget. Jeg forstår det simpelt hen ikke. Jeg synes, at fru Eva Kjer Hansen skal være rigtig, rigtig glad for, at der er en åben dør at sparke ind her. Og så skal vi afdække, om det er sådan, at man som borgmester må vie i en kommune, hvor kommunen ikke plejer at vie folk i vandkanten, men hvor parret gerne vil, og at den pågældende borgmester fra den anden kommune i øvrigt gerne vil. Hvem træffer beslutningen der? Det er alle de der småting. Hvor går skillelinjen mellem de forskellige kommuner midt på Storebælt? Altså, de der overvejelser synes jeg vi skal give hinanden mulighed for at gøre i fællesskab, i stedet for at det her bliver et skænderi.

Jeg anerkender til fulde, at hr. Christian Langballe synes, det her er nemt – men det er bare ikke så nemt. For der er altså en retlig konsekvens af det her beslutningsforslag, som ministeren kan blive hængt op på. Jeg kan huske, at vi tilbage i 1980'erne rent faktisk havde en voldsom diskussion om et beslutningsforslag, der blev vedtaget, i forhold til om det nu var blevet gennemført rigtigt. Så det er ikke bare for sjov at vedtage et beslutningsforslag, når der er de her diskussioner om indholdet af beslutningsforslaget, som jo også hænger sammen med bemærkningerne.

Så det er en afvisning fra SF's side, men en opfordring til at afgive en beretning i god ro og orden.

Kl. 14:04

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kommentar. Fru Eva Kjer Hansen, Venstre.

Kl. 14:05

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg bliver nødt til at kommentere ordføreren indlæg, fordi mange af de problemstillinger, som ordføreren overhovedet rejste som spørgsmål, er noget, der naturligt ville blive behandlet i forbindelse med ministerens arbejde med at fremlægge et lovforslag, og som overhovedet ikke ville blive begrænset af det, der står i beslutningsforslaget her.

Her til sidst kom fru Anne Baastrup også ind på, hvad reglerne er i de enkelte kommuner. Derfor vil jeg gerne spørge – jeg kunne slet ikke få noget svar fra Socialdemokratiets ordfører – om det er fru Anne Baastrups opfattelse, at man skal kunne overrule den beslutning, en kommunalbestyrelse har taget i kommunen om, hvordan reglerne for vielser skal være der. For så vil jeg bare sige, at vi har en meget klar substantiel uenighed, som jeg synes er vigtig allerede

nu at rådgive ministeren om. Jeg mener, det fortsat skal være kommunalbestyrelsen, der beslutter, hvordan borgerlige vielser kan finde sted i den pågældende kommune, og det skal der vises respekt for, uanset hvilken kommune man kommer fra.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:06

Anne Baastrup (SF):

Det synes jeg er et rigtig, rigtig godt eksempel på noget uafklaret i det her beslutningsforslag, fordi der står ikke et ord i beslutningsforslaget om, at det er opholdskommunen, der fuldstændig har kompetencen, medmindre man lægger det ind i det, at det er en del af den godkendelse, de får. Men det står der bare ikke.

Det er et meget kortfattet beslutningsforslag, som giver anledning til voldsomme diskussioner. Pludselig lander vi i Højesteret, fordi man har gjort noget forkert. Det er ikke for sjov, at vi træffer beslutninger her i Folketinget, og det er derfor, jeg synes, det er så vigtigt, at vi i stedet for laver en beretning. Med respekt og værdighed afgiver vi en beretning, hvor vi får afdækket det hele og får de der uenigheder/enigheder belyst.

Kl. 14:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Eva Kjer Hansen.

Kl. 14:06

Eva Kjer Hansen (V):

Man kunne jo på tilsvarende vis stille ændringsforslag fra SF's side om, hvad det er for ting, der skulle ændres. Det er en meget, meget enkel tekst:

»Folketinget pålægger regeringen at ændre reglerne for vielser inden den 1. januar 2014, således at borgmestre og byrådsmedlemmer får tilladelse til at foretage vielser i hele Danmarks land- og søterritorium ud over deres egen bopælskommune«.

Det er godt nok en simpel tekst. Så er det i bemærkningerne, jeg gør opmærksom på, at man skal respektere en kommunalbestyrelses ret til at træffe afgørelse om, hvor borgerlige vielser kan finde sted inden for kommunegrænsen. Det kan jeg simpelt hen ikke forstå at SF ikke har en mening om. Det er et meget simpelt spørgsmål at stille, om man synes, man skal respektere det. SF burde jo som forbedelse til i dag have gjort sig nogle tanker om, hvorvidt man synes, man skal overrule en sådan en lokal beslutning eller ej.

Kl. 14:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:07

Anne Baastrup (SF):

Med forslaget overruler man jo de hidtil gældende regler, og jeg synes, vi skal tænke os om, når vi ændrer på lovgivningen. Jeg kan ikke forstå, at vi her den 31. maj skal træffe en beslutning med henblik på at vedtage eller forkaste det mandag eller tirsdag, når det først skal have virkning den 1. januar eller den 1. februar. Hvorfor vil fru Eva Kjer Hansen ikke være med til, at vi alle sammen bruger den indvendige side af hovedet, viser værdighed over for Folketingets beslutninger og så afventer, at vi rent faktisk får gennemtænkt, hvad det er, der kommer til at ske? Det synes jeg ville være en værdig afslutning på en god sag.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Enhedslisten, hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:08

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det er jo lidt synd, at vi skal gå til weekend i sådan et dårligt humør over en sag, som vi jo grundlæggende er enige om, så jeg vil gerne tilslutte mig den forrige ordførers forslag om, at vi tager forslaget tilbage i udvalget og prøver, om vi kan lave en beretning, hvor vi får taget højde for de her indvendinger, problemstillinger, der er blevet rejst. Det kunne jo være et rigtig godt forarbejde til det arbejde, som ministeren har sagt at ministeren allerede er i gang med, nemlig at forberede et lovforslag. Så kunne vi måske spare noget tid i den anden ende, hvis vi lige fik gennemdrøftet nogle af de her ting, som jo selvfølgelig er principielle, men som også er tekniske.

Så det vil være mit forslag til ordføreren for forslagsstillerne, fru Eva Kjer Hansen, at hun siger ja til det, og så får vi det ind i nogle rammer, hvor vi ikke behøver sådan at køre det helt op på de høje nagler. Dermed jo også sagt, at Enhedslisten er enig i hensigten med det her forslag. Vi er glade for, at diskussionen er kommet i gang.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvem der så skal have æren for det, vil jeg sige, at jeg sådan set hellere vil dele den imellem fru Eva Kjer Hansen og ministeren. Det var da en meget bedre måde at slutte arbejdsugen og gå til weekend på. Så skal vi ikke blive enige om det: at ordføreren og ministeren deles om at have æren for, at vi nu kommer i gang med det her og får et lovforslag, og at vi så kunne tage forslaget tilbage i udvalget og prøve, om vi kan lave en beretning, hvor vi kunne få listet alle de ting, der skal afklares i forbindelse med lave et rigtig godt lovforslag om det her.

Med den stædighed, som ordføreren for forslagsstillerne udviser, så kan jeg da godt følge ministeren et lille stykke ad vejen, nemlig at hvis man vedtager de her fire-fem linjer, så vil det blive fulgt meget, meget bogstaveligt, at de så til punkt og prikke er overholdt, og at der faktisk ikke er plads til ret meget derudover. Men som debatten allerede har vist, er det måske lidt mere indviklet end som så.

Jeg synes i hvert fald, det er en god idé lige at indhente nogle synspunkter fra Kommunernes Landsforening som repræsentant for de kommuner, der skal administrere reglerne. Det ville vel også være i overensstemmelse med vores alles hyppigt udtalte respekt for det kommunale selvstyre. Det er jo kompetencemodsætninger, kan man sige, der opstår her. Vi vil placere kompetencen til at foretage vielser inden for en anden kommunes geografiske kompetenceområde, og ja, med kendskab til, hvordan diskussioner også kan køre i kommunalbestyrelser, er det måske en meget god idé, at vi sikrer, at vi har helt styr på, hvordan vi gør det.

Så jeg skal bare opfordre ordføreren for forslagsstillerne til at tage imod det forslag, der er kommet om, at vi tager forslaget tilbage i udvalget og laver en beretning, så vi alle sammen kunne gå til weekend glade og tilfredse med, at vi har fundet sammen om en god sag.

Kl. 14:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om kommentarer, og det er fru Eva Kjer Hansen, Venstre.

Kl. 14:12

Eva Kjer Hansen (V):

Tak. Jeg vil gerne takke ordføreren for at være enig i indholdet af det beslutningsforslag, der foreligger. Det, der jo er underligt i forhold til argumentationen fra både SF's ordfører og Enhedslistens ordfører,

er, at man jo her forholder sig til et beslutningsforslag, der simpelt hen er så simpelt og så overordnet formuleret, som noget kan være.

Derfor bliver jeg nødt til at spørge ordføreren, medmindre ordføreren ønsker, at vi overhovedet ikke behandler beslutningsforslag i salen – vi har jo bl.a. i dag behandlet rigtig mange beslutningsforslag fra Enhedslisten – hvad er det, der i de tre og en halv linje skulle formuleres anderledes, hvis Enhedslisten skulle kunne sige, at der faktisk ikke er noget i det her beslutningsforslag, som de kan have noget imod, fordi de er fuldstændig enige i indholdet? Hvad er det præcist, Enhedslistens ordfører synes er galt med de tre og en halv linje?

Kl. 14:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Finn Sørensen (EL):

Jeg har ikke udarbejdet nogen konkrete ændringsforslag til forslaget, og det tror jeg også bliver svært at gøre på stående fod, for det vedrører jo de tvivlsspørgsmål og spørgsmål, som skal afklares, for at vi kan være sikre på, at vi er enige om, hvad de der fem linjer betyder. Det tror jeg er vigtigt, hvis vi vedtager et beslutningsforslag.

Det er måske også derfor, at beslutningsforslag sjældent bliver vedtaget her i salen. Det er jo en teknisk problemstilling – det er ikke noget argument for, at vi altid skal stemme alle beslutningsforslag ned – der opstår ved rigtig mange beslutningsforslag, som Enhedslisten selv har været udsat for, nemlig at dem, der så skal føre det ud i livet, den siddende regering, spørger: Hvad betyder nu det her? De bliver jo, hvis de siger ja til det, hængt op på hvert evig eneste lille komma, der er vedtaget i beslutningsforslaget. Det er jo også fair nok, for ellers er det jo spild af tid. Men det er jo så også det, der gør, at man selv med en så simpel sag som det her gerne vil være sikker på, og det vil jeg egentlig også gerne, at vi er enige om, hvad det betyder at vedtage det.

Kl. 14:14

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Den næste ordfører i rækken er hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Venstres beslutningsforslag ønsker at ændre reglerne for vielser, således at borgmestre og byrådsmedlemmer får tilladelse til at foretage vielser i hele Danmarks land- og søterritorium også uden for deres egen bopælskommune. Dermed knyttes kompetencen til embedet og ikke til bopælen. Forslagsstillerne konstaterer, at de begrænsninger, som de nuværende regler medfører, savner saglig begrundelse. Det er Liberal Alliance fuldstændig enig i, og vi støtter derfor forslaget.

Kl. 14:14

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er ingen, der har bedt om ordet. Den næste ordfører i rækken er fru Benedikte Kiær fra De Konservative, men jeg ser hende ikke i salen. Hun bliver dækket af Venstre, får jeg signal om, så den sidste er ordføreren for forslagsstillerne, fru Eva Kjer Hansen, Venstre.

Kl. 14:15

(Ordfører for forslagsstillerne)

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal starte med på vegne af Det Konservative Folkeparti at sige, at de støtter beslutningsforslaget, som det foreligger.

Jeg skal ellers undlade at holde en meget lang tale, men takke ordførerne for deres opbakning til indholdet af det foreslåede. Jeg synes, det er rigtig godt, at vi har kan fjerne en, skal vi sige lidt forældet regel, som begrænser muligheden for at foretage borgerlige vielser, og jeg synes, det er rigtig dejligt, at der i Folketinget er bred opbakning til, at vi nu siger: Lad os modernisere de her regler og tage højde for, at folk flytter sig meget mere i dag og har forskellige ønsker til, hvordan deres vielser egentlig skal foregå.

Det, der jo så er rigtig ærgerligt, er, at der går sådan noget fnidderfnadder i det, såsom at en regering ikke ønsker at stemme for oppositionens beslutningsforslag. Hvor ville det have været pænt, hvis man kunne se bort fra sådan nogle taktiske hensyn og koncentrere sig om indholdet i stedet for.

Jeg vil bebude, at jeg på baggrund af ministerens indlæg naturligvis vil stille ændringsforslag om, at det først skal være pr. 1. februar, at man får ændret reglerne, for på den måde at vise imødekommethed. Og så vil jeg i forhold til det, der er sagt fra ordførernes side sige, at jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at vi ikke allerede i dag har kunnet fastslå, at selvfølgelig vil vi udvise respekt for, hvad det er for nogle regler for borgerlige vielser, man aftaler i kommunerne, og at de lokale regler, der er, ikke kan omgås. Det synes jeg er en almindelig respekt, man må udvise for, hvad der er af synspunkter lokalt i kommunalbestyrelserne. Og det, jeg skal understrege, er, at der jo ikke bliver pålagt nogen noget her. Det er jo frivilligt, om man vil stille op til en vielse et andet sted. Kommunalbestyrelser og borgmestre har mulighed for selv at vurdere, hvad man synes, man vil være med til.

Men på den baggrund ser jeg frem til den videre behandling af beslutningsforslaget, og jeg glæder mig også over, at ministeren har ændret synspunkt og vil sørge for, at der til næste år kommer et lovforslag, der gør, at det her rent faktisk bliver en mulighed. Så med disse ord tak for debatten i dag.

Kl. 14:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det.

Der er ingen, der har ønsket ordet, og dermed er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 132:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2011.

(Fremsættelse (i betænkning) 16.05.2013. Anmeldelse 23.05.2013).

Kl. 14:18

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen er åbnet, og jeg skal høre, om der er nogle, der ønsker ordet.

Det er ikke tilfældet. Dermed er forhandlingen slut.

Ønskes der udvalgsbehandling?

Det er heller ikke tilfældet. Dermed går forslaget direkte til anden (sidste) behandling.

Kl. 14:21

Det sidste punkt på dagsordenen er:

14) Forespørgsel nr. F 45:

Forespørgsel til handels- og investeringsministeren:

Hvordan og på hvilke områder vil regeringen prioritere en forstærket dansk indsats på det internationale handelspolitiske område?

Af Steen Gade (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Jens Joel (S), Lone Lokindt (RV) og Lene Espersen (KF).

(Anmeldelse 16.05.2013. Fremme 21.05.2013).

Kl. 14:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til mandag, den 3. juni 2013.

Først er det ordføreren for forespørgslerne, hr. Steen Gade, for begrundelse.

Kl. 14:18

Begrundelse

(Ordfører for forespørgslerne)

Steen Gade (SF):

Tak.

På vegne af en række partier skal jeg lige i starten af den her debat give et par begrundelser for forespørgslen. Først har der været en ny handelspolitisk strategi til høring; jeg har forstået, at den er offentliggjort i dag. Det er en vigtig begivenhed i den forstand, at det, vi agerer i, er en verden, hvori der faktisk er en række meget voldsomme ændringer i verdensøkonomien, som man også på det handelspolitiske område må tage nogle konsekvenser af; det er jo et af temaerne, som vi sætter fokus på, og er grunden til, at vi skulle have forespørgslen. Man kan vel sige det sådan – jeg har det i hvert fald som eget synspunkt – at den verden, vi kigger ind i, vil have en mere retfærdig fordeling af verdenshandelen og verdensøkonomien end den, vi havde før, men det giver også en lang række udfordringer, både med hensyn til vores indsats, vores nationale indsats, vores internationale indsats og den vægt, vi lægger på EU-forhandlinger, som jo er det afgørende sted, hvor handelen afgøres.

Det er også i år, at der skal være et vigtigt møde i WTO i slutningen af året. Det er også vigtigt at spille med i de diskussioner, der foregår i EU, om kohærens, som det hedder, altså sammenhæng mellem politikkerne, så den ene politik ikke modarbejder den anden. Der er jo allerede initiativer i gang for at få en klimavenlig handelsliberalisering, ligesom det vel også er rigtigt at sige her fra starten, at en af de diskussioner, som har fyldt i medierne i de sidste uger og måneder, jo er om den kæmpestore katastrofe i Bangladesh, hvor man kan sige, at det tøj, der bliver produceret i Bangladesh og solgt hos os, nogle gange bliver produceret under vilkår, som er så urimelige for de lønmodtagere, som arbejder der, at det jo også er et vigtigt tema at få ind i en handelspolitisk strategi.

Med den begrundelse glæder jeg mig til at høre handels- og investeringsministerens besvarelse.

Kl. 14:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Vi går til handels- og investeringsministeren for besvarelse.

Besvarelse

Handels- og investeringsministeren (Pia Olsen Dyhr):

Tak for indkaldelsen til den her forespørgselsdebat, som jo timingsmæssigt passer utrolig godt med, at regeringen netop i dag lancerer vores nye handelspolitiske strategi. Målet med handelspolitikken er for det første at skabe arbejdspladser og økonomisk vækst i Danmark, og for det andet er det at fremme fair og fri international handel, der gavner en positiv udvikling i hele verdensøkonomien og i særdeleshed i verdens fattigste lande.

Den handelspolitiske strategi er en vigtig del af regeringens bud på, hvordan vi bedst sikrer Danmarks velstand og nationale interesser i fremtidens globale økonomi. Og det er nødvendigt med en særlig indsats, for der er ingen tvivl om, at vi som land – og som en integreret del af Europa – kommer til at stå over for store udfordringer. Vi skal lykkes med at skabe arbejdspladser og økonomisk vækst i Danmark under barske rammevilkår, som stiller skærpede krav til vores produktivitet, vores konkurrenceevne og vores omstillingsparathed.

Vi skal med andre ord være meget ambitiøse på det handelspolitiske område, hvis Danmark skal blive en vindernation i globaliseringen. Det er nemlig gennem handelspolitikken, vi skal være med til at forbedre reglerne for, hvordan danske varer, tjenesteydelser, investeringer og arbejdspladser flytter sig på tværs af landegrænserne. Det giver sig selv, at det har stor betydning både for den enkelte dansker og for danske virksomheder, og det er derfor også vigtigt, at vi som nation gør os helt klart, at velstand ikke kommer af sig selv.

Det er ikke en selvfølge, at Danmark bliver ved med at være et rigt velfærdssamfund i fremtiden, hvis vi blot læner os tilbage og tænker, at alting nok ordner sig til slut. Nej, Danmarks velstand og velfærd afhænger af, at vi danskere, vi som politikere og de danske virksomheder konstant er på tæerne og fremadrettet får truffet de nødvendige beslutninger.

Der er mange eksempler på, at rige lande er blevet relativt fattigere på grund af manglende evne eller vilje til omstilling, ligesom det lykkes fattige lande at rykke op i gruppen af højindkomstlande, bl.a. takket være økonomiske reformer, der bl.a. har øget samhandlen med udlandet. Lad mig bare nævne et eksempel på det sidste: I 1960 havde indbyggerne i Singapore blot 25 pct. af danskernes indkomst. I dag er de 15 pct. rigere end os. I 1900 var Argentinas befolkning lige så velstående som danskerne. I dag er de kun 60 pct. så rige som os. Verdens velstand kan flytte sig, ligesom politiske magtcentre kan forskyde sig.

Ser vi på Danmarks økonomiske situation lige nu, vil vi vide, at vi stadig er ved at bevæge os igennem de vanskeligheder, som i høj grad skyldes de internationale konjunkturer, siden verden i foråret 2008 blev kastet ud i en omfattende finansiel og økonomisk krise. Økonomiministeren har i den her uge jo meddelt, at vi i andet halvår af 2013 kan forvente at se en mild vending i økonomien. Nogle økonomer ser spøde årsager til optimisme; andre er mere bekymrede.

Men lad mig sige det klart: Regeringen ser – optimisme eller ej – ingen anledning til at holde pause i vores bredspektrede indsats for at skabe vækst og beskæftigelse, tværtimod. Og her står handelspolitikken helt centralt. Vi ved, at noget af det, der for alvor trækker økonomien, er eksporten. Vores velstand og velfærd afhænger netop af, at danske virksomheder kan sælge deres varer og tjenester i udlandet, og muligheden for import fra andre lande får os til at fokusere på det, vi er bedst til. Cirka hvert fjerde job i Danmark er direkte eller indirekte forbundet med eksporten. Dermed afhænger hele 700.000 danske job af eksporten.

Handelsliberalisering skaber mere konkurrence og økonomisk vækst i Danmark, fordi øget handelsliberalisering giver danske virk-

somheder mulighed for at handle med flere fremmede markeder. Dermed kan de også udnytte mulighederne for international arbejdsdeling. På den måde er der sammenhæng mellem global frihandel og dansk velstand og dermed det danske velfærdssamfund. For at fremtidssikre det danske velfærdssamfund må vi derfor de næste mange år føre en aktiv og balanceret handelspolitik. Og det er det, regeringen lægger op til med vores nye handelspolitiske strategi.

Det er regeringens vision, at Danmark som en lille og åben økonomi skal være med blandt de fremmeste kræfter med hensyn til at arbejde for liberalisering af verdenshandelen. Og regeringen vil arbejde for, at Danmarks andel af den fremtidige globale vækst og velstand sikres ved at skabe markedsåbninger i de økonomier, hvor den største del af den fremtidige vækst forventes finde sted. Og her skal man være opmærksom på, at Europa-Kommissionen jo forudser, at 90 pct. af den globale vækst vil ligge uden for EU de næste 10-15 år, heraf alene en tredjedel i Kina.

Kl. 14:27

Sådan så verden ikke ud i 2007. Det handelspolitiske billede har altså på flere punkter grundlæggende ændret sig siden lanceringen af den sidste handelspolitiske strategi i 2007. Især tre forhold står markant frem.

Det første er selvfølgelig den finansielle og økonomiske krise og det, at krisen samtidig har medført øgede tendenser til protektionisme. Bekæmpelsen af protektionisme er helt central for regeringen og for Danmark, fordi fri og fair handel er en motor til udvikling, der både er til gavn for vækst og arbejdspladser og forbrugere, og også fordi øget frihandel bringer stater og nationer tættere på hinanden, øget samhandel nedbringer risikoen for væbnede konflikter, og endelig fordi alternativet i sin yderste konsekvens er langt værre. Tænk på den onde spiral af protektionisme, der fulgte børskrakket på Wall Street tilbage i 1929.

Det andet element, der udgør ændringer af det handelspolitiske billede siden 2007, er forskydningerne i den globale økonomi. Mens den vestlige verden har problemer med at få gang i væksten, fremviser mange lande i Asien, Latinamerika og Afrika imponerende vækstrater. En ny tendens er, at de afrikanske lande syd for Sahara ser ud til at være stærkt repræsenteret blandt verdens hurtigst voksende økonomier i de kommende år. For Danmark og EU er det derfor nødvendigt at få koblet sig til de her vækstmarkeder, samtidig med at vi ikke glemmer, at hovedparten af samhandel, så langt øjet rækker frem, fortsat vil foregå med de udviklede økonomier, både EU's indre marked og markeder som USA og Japan.

Det tredje element i ændringerne af det handelspolitiske billede siden 2007 er det beklagelige sammenbrud i forhandlingerne i WTO om en global frihandelsaftale, som skete i 2008. Det udgør, hvad vi på moderne dansk kalder en game changer. Dermed bevæger vi os ind på området, der bliver adresseret i det første af de tre spor i den nye handelspolitiske strategi, de multilaterale spor.

Udgangspunktet er, at vi må erkende, at det ikke har været muligt at puste nyt liv i forhandlingerne om en samlet global aftale i WTO. Forhandlingerne er først og fremmest låst, fordi de store udviklede lande, især USA, og de fremvoksende økonomier, især Kina og Indien, er uenige om, hvor meget markedsadgang der skal gives på henholdsvis industri- og landbrugsvarer. Den nye handelspolitiske strategi forholder sig realistisk til den situation, men lad mig bare lige understrege, at vi ikke siger, at udviklingsrunden er død.

Vi holder fortsat fast i, at WTO er det bedste forum til at opnå globale frihandelsaftaler og det bedste værn mod protektionisme, og derfor er det også regeringens målsætning at bakke aktivt op om WTO og det multilaterale handelssystem. Det er afgørende, at WTO forbliver stærkt, at WTO's regler respekteres af medlemslandene, og det arbejder regeringen for.

I den forbindelse vil regeringen gå i brechen for en velstillet landings af Doha-udviklingsrunden, og på kort sigt vil vi også arbejde for

et delresultat i forbindelse med WTO's niende ministerkonference i december, der bl.a. omfatter handelslettelser. Vi vil også arbejde for at sikre de mindst udviklede landes stilling i det multilaterale handelssystem, som skal bruges til aktivt at sikre, at den internationale konkurrence foregår på lige og rimelige vilkår.

Det er også regeringens vision, at Danmark bruger handelspolitikken til at yde et bidrag i kampen mod klimaforandringer. Under det danske EU-formandskab i 2012 satte vi klimaforandringerne tilbage på den handelspolitiske dagsorden. Senere i 2012 blev en række lande inden for det økonomiske samarbejde i Asien-Stillehavsregionen, altså de såkaldte APEC-lande enige om en bred aftale, der sænker tolden på visse grønne produkter, der afhjælper klimaproblemerne, f.eks. dele til vindmøller og solceller. Regeringen vil arbejde for at gøre den aftale bredere og få bragt den ind i WTO.

Som endnu et led i den realistiske analyse af konsekvenserne af sammenbruddet i Doha drager regeringen nu konsekvensen og prioriterer i højere grad EU's bilaterale frihandelsaftaler med de væsentligste økonomier. Danmark vil i det bilaterale spor arbejde for, at EU fører en aktiv forhandlingsdagsorden, der munder ud i ambitiøse bilaterale frihandelsaftaler med centrale økonomier. Bilaterale frihandelsaftaler med bl.a. USA og Japan har et stort potentiale. Når de her aftaler en dag kommer på plads, vil de samlet set få en stor gunstig effekt for væksten og jobdannelsen i Europa.

Kl. 14:31

Det er Kommissionens vurdering, at der i EU som helhed kan ligge to millioner job og et bidrag til den økonomiske vækst på mindst 2 pct. af EU's bruttonationalprodukt, hvis alle de frihandelsaftaler, der er sat gang i forhandlinger om, bliver til noget. Det giver sig selv, at det vil være positivt for dansk økonomi. Der ligger mange job, i særdeleshed i aftalerne med USA og Japan. Derfor skal de forhandlinger have vores fulde opmærksomhed, og vi vil indgå i tæt dialog med de danske virksomheder om frihandelsaftalerne.

Men EU sigter også på at indføre frihandelsaftaler med andre lande, bl.a. Canada og mange ASEAN-lande. Man er også i gang med at forhandle om de såkaldte dybe og omfattende frihandelsaftaler med EU's sydlige og østlige nabolande. Det udgør et eksempel på, at handelspolitikken også skal ses i en større sammenhæng med danske nationale interesser i vækst, velfærd, fred og sikkerhed.

Det ligger regeringen meget på sinde, at den bilaterale handelspolitik bygges op, så den får indbygget en målsætning om at styrke det multilaterale spor. Opprioriteringen af det bilaterale må altså ikke forhindre fremskridt i det multilaterale. I den forbindelse lægger vi også vægt på, at vi ikke giver køb på hensynet til bæredygtig udvikling i en ensidig prioritering af en bilateral forhandlingsdagsorden. Regeringen står fast på, at menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljø skal afspejles i alle EU's bilaterale frihandelsaftaler med tredjelande, og lige så vigtigt er det, at der er mulighed for, at det løbende monitoreres, om de overholdes. Endelig lægger vi vægt på i det bilaterale spor, at Danmark kan bistå de fattigste udviklingslande, når de skal integrere sig i det internationale handelssystem.

For at nå det mål er det nødvendigt at arbejde med en sammenhængende tilgang til handel og udvikling, og regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at der er sammenhæng mellem de relevante EU-politikker, der påvirker de fattigste udviklingslandes integration i verdensøkonomien. Jeg er ikke i tvivl om, at handelsliberalisering under de rette omstændigheder udgør en vigtig løftestang for fattigdomsbekæmpelse. Se blot på Kina. Da Kina for 20-30 år siden valgte at begynde grundlæggende økonomiske reformer og dermed nedbragte en række handelsbarrierer, medførte den medfølgende accelerende vækst, at mere end 300 millioner mennesker blev trukket op over fattigdomsgrænsen.

I forhold til de økonomiske partnerskabsaftaler, de såkaldte EPA'er, vil jeg gerne uddybe, hvad jeg mener, når jeg siger »under de rette omstændigheder«. Det er bl.a. den gradvise liberalisering i

op til 15 år, jeg henviser til. Regeringen vil i forhold til de økonomiske partnerskabsaftaler arbejde for, at Kommissionen intensiverer indsatsen og udviser den nødvendige fleksibilitet i forhandlingerne med AVS-landene – Afrika, Vestindien og Stillehavslandene – om EPA'erne på en måde, så resultatet bliver udviklingsvendende og tjener landenes interesser og ønsker. Regeringen lægger også vægt på, at EU fortsat yder de fattigste udviklingslande særlig todfri markedsadgang til EU gennem Everything But Arms-modellen. Derudover vil regeringen støtte udviklingslandene i at overvinde barrierer for international handel, i markedsføring og i deltagelse i globale produktions- og værdikæder.

Det tredje spor i strategien er virksomhedssporet. Her skal der samarbejdes med danske virksomheder om at forbedre markedsadgangen og nedbryde konkrete barrierer for handel. Med lanceringen af vores vækstmarkedsstrategier og nu den handelspolitiske strategi er det vores ambition at arbejde tæt sammen på tværs af regeringen for at fremme danske virksomheders interesser på vækstmarkederne, og et tæt parløb med virksomhederne er en forudsætning for, at det reelt lykkes.

Regeringen er derfor også i tæt dialog med danske virksomheder om deres sociale ansvar. Den forfærdelige ulykke den 24. april i Dhaka i Bangladesh, hvor en otteetagersbygning med tekstilproduktion kollapsede, viser, at der er brug for, at virksomhederne holder et skarpt øje på deres underleverandører. Derfor vil regeringen også stille krav om at hjælpe danske virksomheder til at opnå bedre sociale og miljømæssige vilkår på fremmede markeder. Det er regeringens målsætning at stille konkrete redskaber til rådighed og yde den støtte, som mange virksomheder har brug for for at opnå reel markedsadgang. Endelig vil jeg omtale, at regeringen sætter fokus på synergi mellem handelspolitikken, de kommercielle indsatser og udviklingssamarbejdet.

Hvis den her skitsering af regeringens handelspolitiske strategi har opfyldt sit formål, vil det stå klart for alle her i salen og dem, der sidder derude, at hensigten med den nye handelspolitiske strategi er en fortsat fremtidssikring af det danske velfærdssamfund, både når det gælder velstand, og når det gælder arbejdspladser. Danmark skal som en lille åben økonomi være blandt de ledende kræfter i at arbejde for en liberalisering af verdenshandelen. Vi skal vel og mærke gøre det på en måde, så vi både fokuserer på beskæftigelse i Danmark og de bredere hensyn til at fremme en bæredygtig udvikling i verdens fattigste lande. Jeg ser frem til debatten.

Kl. 14:37

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak til ministeren og giver ordet til ordføreren for forespørgslerne, hr. Steen Gade, SF.

Kl. 14:37

Forhandling

(Ordfører for forespørgslerne)

Steen Gade (SF):

Tak for det, og tak til ministeren for redegørelsen og strategien, der er kommet.

Jeg sagde i min begrundelse, at den verdensøkonomi, som vi ser frem imod, jo vil være en, hvor de fattige lande – dem, vi i dag kalder fattige lande – vil spille en større og større rolle i handelen, vil spille en større og større rolle i verdensøkonomien. Jeg har læst tal, der viser, at vi i EU i 2050 måske kan operere med, at vi vil være 7 pct. af verdensbefolkningen og 9 pct. af økonomien, og man kan vel argumentere for, at vi heller ikke har ret til at være meget mere, i den forstand at de andre også har ret til at få deres fair share af verdenshandelen og verdensøkonomien. Så på den måde er det jo en god situation.

Ministeren lagde vægt på, at situationen også stiller en masse nye og skarpe krav til os – det er konkurrenceevne og en meget omfattende eksportindsats. Og jeg vil også kvittere for, at regeringen faktisk har lavet en meget kraftig ekstra eksportindsats i forhold til BRIKS-landene og til de næste lande, som også står på spring. Jeg synes, det var en meget interessant oplysning, ministeren kom med om Afrika, for vi har det der billede af Afrika som et nærmest fortabt kontinent, hvor man kun slås. Men tænk sig, hvis det nu er rigtigt – og jeg tror, det er rigtigt, for vi har allerede i dag tal for, at på store områder er væksten meget voldsom – at det måske er det område, der har den største økonomiske vækst i de kommende år. Så er det jo vældig vigtigt, at vi får forenet vores fokus på fattigdomsbekæmpelse i vores bistandspolitik, men også får koblet handelspolitikken på og får hjulpet danske virksomheder til også at være med i den proces – til fordel for udviklingslandene, men altså selvfølgelig også til fordel for Danmark og danske virksomheder.

Det er jo en af de nye udfordringer, vi står over for, og som jeg synes er spændende, også i forhold til strategien, og som også reflekteres i det forslag til vedtagelse, som jeg om lidt skal fremsætte på vegne af forespørgslerne.

Så vil jeg sige, at EU er nøglemotoren i den her indsats, og det vil jo sige, at vi skal bruge mange flere kræfter – måske ikke mange flere, men vi skal fortsat bruge mange kræfter i EU for at påvirke politikken. Vi skal også gøre noget selv, men der er ingen tvivl om, at der, hvor det vil rykke i forhold til WTO, og der, hvor det virkelig vil rykke i forhold til at bekæmpe protektionisme og skabe markedsadgang, er via EU.

Når jeg har sagt EU, synes jeg også, jeg vil tage de lidt mere kritiske briller på, for der er jo en tendens i EU, i retning af at man bliver lidt defensiv: Vi giver os ikke, hvis I ikke giver jer. Og den politik kan der argumenteres for, men det vil i hvert fald ikke være en, man skal dyrke, og Danmark skal i hvert fald ikke dyrke den. For vores grundlæggende interesse – noget, der vil være til fordel for os selv, men også til fordel for de fattigste i verden – er i virkeligheden at bekæmpe protektionisme.

Ministeren var inde på WTO og også de videre forhandlinger på AVS-området. Selv om det lyder lidt teknisk, vil jeg sige, at for nogle år siden havde vi en debat her i Folketinget, hvor vi fastlagde mandatet til AVS-forhandlingernes afslutning, og det synes jeg var et godt mandat. Det er et mandat, der virkelig tager hensyn til ulandene, og jeg vil bare stærkt opfordre ministeren til at køre videre efter den linje, hvor vi virkelig kan vise, at vi ikke alene vil fremme handelen, men at vi fortsat og stærkt vil kæmpe for, at det sker på de fattigste landes præmisser.

Så vil jeg nævne arbejdstagerrettigheder og ILO-konventioner og sige, at i forhold til Bangladesh og katastrofen i Dhaka inden for tekstilproduktionen er det jo bare det sidste eksempel på, at vi her de senere år har fået en proces, hvor vi har flyttet arbejdspladser ud til nogle arbejdsvilkår, også nogle miljøvilkår, som ofte er for ringe. Og det er en helt afgørende opgave, i hvert fald for SF, at få miljø, arbejdsmiljø og arbejdstagerrettigheder til at hænge sammen.

Jeg skal på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og SF, fremsætte følgende forslag til vedtagelse:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at placere Danmark blandt ledende kræfter i arbejdet for liberalisering af verdenshandelen og modvirke protektionisme. Fremme af fri og fair international handel skal komme hele verdensøkonomien – ikke mindst de fattigste lande – til gode.

Folketinget opfordrer regeringen til at:

- engagere sig maksimalt i EU's bilaterale frihandelsforhandlinger for at varetage danske politiske og kommercielle interesser,
  - sikre større markedsadgang og afvikle handelsbarrierer for danske virksomheder på eksportmarkederne,
  - styrke WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme samt sikre resultater i forhandlingerne af Doha-udviklingsrunden, som også er fordelagtige for de mindst udviklede lande,
  - handelspolitikken fremmer bæredygtig udvikling, miljø- og klimavenlig handelsliberalisering samt overholdelse af menneskerettighederne og de af Danmark ratificerede ILO-konventioner,
  - Danmark i forhold til udviklingslandene anlægger en sammenhængende tilgang til handel og udvikling til gavn for både fattigdomsreduktion i udviklingslande samt for Danmark.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 83).

Kl. 14:43

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak. Dette forslag til vedtagelse indgår i de videre forhandlinger. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Nikolaj Villumsen, Enhedslisten.

Kl. 14:44

Nikolaj Villumsen (EL):

Tusind tak for det og tak til ordføreren, som jeg synes har meget ret i, at det er vigtigt, at verdens fattigste lande har fordel af den handel, som kommer til at foregå. I den sammenhæng har jeg to spørgsmål.

For det første vil jeg spørge, om ordføreren er enig i, at det kan være relevant, at fattige lande får lov at skærme deres produktion og ikke skal klare sig i en fuldstændig åben konkurrence med højt industrialiserede lande. Her tænker jeg eksempelvis på verdens fattigste lande i Afrika.

For det andet vil jeg spørge, om ordføreren er enig i, at EU's landbrugsstøtte er dybt problematisk, særlig i forhold til verdens fattigste landes chance for at klare sig.

Kl. 14:44

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Ordføreren.

Kl. 14:44

Steen Gade (SF):

Til det første spørgsmål om, hvorvidt det er relevant, at de fattige lande får lov at skærme sig, vil jeg sige, at det jo var det, jeg godt nok lidt kryptisk fik formuleret ved at nævne en vedtagelse fra 2007, som Enhedslisten godt nok ikke stemte for, men hvor der står, at det danske forhandlingsmandat – og det var under en tidligere regering, men det var med opbakning fra hele Folketinget undtagen Enhedslisten – netop lagde vægt på, at man skulle have lange overgangsordninger, og at man skulle lov til at udvikle sin egen produktion.

Men – og det er nok der, uenigheden med Enhedslisten nok kan ligge – endemålet er selvfølgelig, at der åbnes op til fordel for de landes egne økonomier, og det er jo f.eks. noget af det, vi kan se i Østafrika, hvor det fælles marked mellem Kenya, Tanzania, Uganda m.fl. jo har ført til, at alle lande, også de fattigste i den gruppe, har opnået en bedre økonomi.

Kl. 14:45

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Hr. Nikolaj Villumsen for næste korte bemærkning.

Kl. 14:45

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. For det første vil jeg sige, at ordføreren om et øjeblik så får god lejlighed til at svare på, om ikke EU's landbrugsstøtte er problematisk – der er selvfølgelig en tidsbegrænsning for os alle.

For det andet synes jeg måske, det er vigtigt i denne sammenhæng at høre, om ordføreren er enig i, at det f.eks. i forbindelse med de her EPA-aftaler, som EU har indgået, faktisk er en for kort skærmelsesperiode, der er. De fattigste afrikanske lande bliver bl.a. ramt af, at de bliver påtvunget at åbne deres markeder for højindustrialiseret europæisk konkurrence.

Kl. 14:46

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Ordføreren.

Kl. 14:46

Steen Gade (SF):

Først vil jeg sige, at det jo næsten er en livslang lidenskab at få afviklet EU's landbrugsstøtte. Jeg tror i hvert fald, at jeg, når jeg tænker 20 år tilbage, kan huske, at jeg har stået her og talt for, at den skulle afvikles. Så det er i hvert fald en åben dør, i forhold til at den bør afvikles, og det bør gøres fornuftigt og hurtigt – også hurtigere, end den sidste aftale, der lige netop er blevet indgået, og som så gælder for de næste 7 år. Det skal vi jo fortsætte med at arbejde for. Men jeg synes, man skal lægge mærke til, at vi jo trods alt er lykkedes med at opnå, at en mindre og mindre del af den støtte går til de ting, som udkonkurrerer andre. Det går simpelt hen til nogle andre formål, og det hjælper jo sådan set med at åbne op for andre lande.

Til det sidste om EPA-aftalerne vil jeg sige, at så vidt jeg har forstået den praktiske implementering af den vedtagelse fra 2007, så opererer Danmark med at arbejde for 10-15-års overgangsperioder, og de er jo længere end nogen af dem, der er foreslået. Men det er jo altså det, Danmark kan gøre, nemlig at arbejde for bedre og længere overgangsperioder de steder, hvor der kan argumenteres for det.

Kl. 14:47

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jakob Ellemann-Jensen fra Venstre.

Kl. 14:47

(Ordfører)**Jakob Ellemann-Jensen (V):**

Tak, formand. Jeg har hørt mennesker sige, at det virker, som om politikere har det med vækst som med vejret; vi taler meget om det, men der er ikke nogen, der gør noget ved det. Når jeg står her og taler om vejret og væksten, er det ikke kun i misundelse over ikke at være udenfor, så er det naturligvis, fordi dagens emne, handelspolitik, lige netop er det, som kan gøre mest for at sikre den vækst, som vi taler så meget om, og som vi er enige om er nødvendig for at fastholde den danske velstand og det danske velfærdssamfund.

Men det er ikke kun væksten i Danmark, der påvirkes af handel. Det smukke ved handel er jo netop, at den skaber værdi for alle, der tager del i den, og at en plus en ofte bliver til mere end to. Derfor er det ikke kun snævre nationale interesser, vi har for øje, når vi taler om handel, for handel er samtidig et af de absolut vigtigste værktøjer i vores udviklingsbistand. Danmark er som en lille og åben økonomi dybt afhængig af samhandelen med vores nabolande. Vi ved, at omkring 70 pct. af den danske eksport går til det indre marked, og for Danmarks mange små og mellemstore virksomheder er det primært her i nærmarkederne, mulighederne for vækst og arbejdspladser skal findes. Det skal vi huske på, når vi taler om de mere eksotiske vækstmarkeder i verden.

Når det er sagt, skal vi selvfølgelig også kaste kræfterne ind andre steder. Det mest oplagte at fokusere på er EU's bilaterale handelsaftaler med de største samhandelspartnere. EU har enekompetence på handelsområdet, og derfor skal Danmark aktivt bruge vores medlemskab til at nedbryde murene til nye attraktive markeder for dansk erhvervsliv. En færdiggørelse af alle verserende frihandelsforhandlinger med tredjelande vil kunne øge EU's samlede bruttonationalprodukt med 2 pct., og det ville kunne tilføre regionen 2 millioner nye og meget hårdt tiltrængte arbejdspladser. Her bør en frihandelsaftale med USA være en absolut topprioritet.

Fra dansk side skal vi gøre vores for at sikre, at der ikke opstår for mange knaster og for at modvirke protektionisme. Vi skal arbejde for, at forhandlingerne ikke sander til, inden de overhovedet er kommet i gang, fordi der på begge sider af Atlanten rejses for mange krav. Eksempelvis er franskmændene som bekendt meget bekymrede over den europæiske filmindustri, og jeg vil sige, at når vi ser på antallet af priser til danske film, og når en tv-serie, der beskæftiger sig med noget så eksotisk som huset her, kan gå sin sejrsgang på efterhånden flere kontinenter, har vi næppe det store at frygte fra dansk side.

En aftale mellem USA og EU vil kunne skabe verdens ubetinget største handelssamarbejde, og det er en mulighed, som vi skal gribe. Handelspolitikken handler ikke kun om økonomi, den handler nemlig også om Europas rolle og indflydelse i verden. Når vi taler om verden, vil jeg sige, at WTO ideelt set udgør den bedste platform for at fremme verdenshandelen. Desværre må man jo konstatere, at forhandlingerne har været stort set kørt fast i mange år, og at man i WTO kører efter princippet om, at intet er aftalt, før alt er aftalt, så derfor er der lang vej igen.

I Venstre mener vi, at der skal gøres op med det her alt eller intet-princip, så man kan høste aftaler på de områder, hvor der er enighed. Så for at puste liv i WTO, må vi derfor trin for trin gennemføre en liberalisering af verdenshandelen i stedet for på tolvte år at afvente et big bang i form af færdiggørelse af Doharunden, for handel er den vigtigste generator for vækst.

Det gælder alle steder, og det gælder ikke mindst i udviklingslandene, som er dybt afhængige af at få adgang til verdenshandelen, hvis de skal kunne trække sig selv ud af fattigdom. Derfor skal vi tænke handel, når vi tænker udvikling. Øget samhandel og frihandel er et effektivt middel til at reducere fattigdom, hvad enten der er tale om handel mellem udviklingslande og industrialiserede lande eller om indbyrdes handel mellem udviklingslandene.

Derfor er det også vigtigt, at vi støtter kapacitetsopbygning på handelsområdet i udviklingslandene, og at vi støtter op om udviklingslandenes nedbrydning af toldmure og handelshindringer. Fremme af frihandel skal komme hele verdensøkonomien til gode, og netop en liberalisering af verdenshandelen kan medvirke til at sikre en økonomisk bæredygtig vækst i verdens fattigste lande. Det vil ikke alene være til gavn for landene selv, det vil også være til gavn for Danmark, hvis vi forstår at udnytte de muligheder, som det giver danske virksomheder.

Vi skal ikke være bange for at koble udviklingssamarbejdet med danske kommercielle interesser. Tidligere har det været ilde set, at danske virksomheder profiterer af dansk udviklingsbistand, men en sådan tilgang er udtryk for en misforståelse om, at handel er nulsumsspil, og det er bestemt ikke tilfældet. Handel tilgodeser begge parter, når den foregår med passende respekt for hinanden og overholdelse af grundlæggende menneskerettigheder og de klassiske arbejdstagerrettigheder.

Til slut vil jeg gerne udtrykke min ros til regeringspartierne. Det er lykkeligt, at vi i Danmark har et bredt politisk flertal, der støtter op om frihandel, liberaliseringer og nedbrydning af handelsbarrierer. Tak for ordet.

KI. 14:53

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jens Joel fra Socialdemokraterne.

KI. 14:53

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det. Tak til ministeren for fremlæggelsen af både strategi og besvarelse af forespørgslen her i dag.

Fra tid til anden kan debatten her i salen jo godt efterlade det indtryk, at Danmark er verdens navle og udgangspunkt for snart sagt alt, hvad der foregår. Det er på en måde også fair nok, at vi herinde har det udgangspunkt, men jeg synes også, at dagen i dag er en oplagt chance til at slå fast, at det jo ikke i virkelighedens verden er tilfældet, og at vi mildest talt er dybt afhængige af, hvad der sker i resten af verden.

Derfor er en stærk handelspolitik også livsnødvendig for Danmark. Danske virksomheder er dybt afhængige af at kunne afsætte deres varer på det globale marked, og selv om mange danskere måske ikke er klar over det, er det cirka hvert fjerde job i Danmark, der direkte eller indirekte er forbundet til vores eksport ud af landet. Det drejer sig om næsten 700.000 danske arbejdspladser.

Men vores handelspolitik er ikke bare afgørende for Danmark og danske arbejdspladser. En stærk handelspolitik er også et vigtigt redskab i kampen for at fremme ordentlig og fri international handel og kan med de rigtige redskaber være den mest effektive måde at trække millioner af mennesker fri af fattigdom i verdens mindst velstående lande.

Der er næppe nogen tvivl om, at verdensøkonomien i disse tider er i forandring. Nye kræfter er sluppet løs, og mange lande, der tidligere så til fra sidelinjen, svinger nu taktstokken. Rent faktisk forventer Europa-Kommissionen, som det tidligere er nævnt i dag, at 90 pct. af den globale vækst i det næste årti ligger uden for EU. Det udfordrer os – for nu at sige det på jysk. Men det giver os også nogle muligheder, som vi ikke har haft før. Det kræver dog, at vi fører en aktiv, opsøgende og balanceret handelspolitik, så vi sikrer, at nogle af de enorme vækstrater også drypper lidt på degnen, som i det her tilfælde er Danmark. Det vil være afgørende for, at vi kan bevare det danske velfærdssamfund, som vi kender så godt, og som vi jo slås med næb og klør for.

Finanskrisen har desværre også betydet, at der er en foruroligende tendens til protektionisme, som vokser frem, og den er vi nødt til at sætte på dagsordenen. Det gør vi selvfølgelig rigtig effektivt igenem EU, men vi skal gå forrest, også internt i EU, for at bekæmpe de her ting, fordi en fair og fri handel er til gavn for væksten og beskæftigelsen i hele verdensøkonomien.

Hvorfor er det nødvendigt med en ny strategi? er der sikkert nogen, der har tænkt. Jeg synes faktisk, at ministeren allerede har givet gode begrundelser for det, men en af dem var jo det her sammenbrud i de globale forhandlinger i WTO-regi – et sammenbrud, som vi bliver nødt til at anlægge et realistisk synspunkt på. Det betyder ikke, at Doharunden er død. Det er stadig vores udgangspunkt, at det multilaterale skal styrkes og bruges i størst muligt omfang, men vi er nødt til at prioritere EU's bilaterale frihandelsaftaler endnu højere, end vi hidtil har gjort. Der ligger et kæmpe potentiale her, hvor særlig frihandelsaftaler med Japan og USA ser lovende ud. Europa-Kommissionen har analyseret sig frem til, at alene frihandelsaftalen med USA vil øge den danske eksport med op mod 20-25 mia. kr. Det vil skabe rigtig mange af de job, vi har brug for, og derfor skal vi selvfølgelig gøre vores ypperste for, at den aftale landes.

I forhold til EU's EPA-forhandlinger med AVS-landene arbejder regeringen – selvfølgelig også i forlængelse af tidligere folketingsbeslutninger – for en balanceret og fleksibel tilgang, hvor der tages de

fornødne hensyn til AVS-landenes interesser og ønsker, sådan som der også tidligere er blevet spurgt ind til af nogle af spørgerne her i salen.

For os Socialdemokrater er det afgørende, at vores handelspolitik går hånd i hånd med fremme af bæredygtig udvikling, miljø og klima og er med til at sikre overholdelse af menneskerettigheder, herunder de arbejdstagerrettigheder og de ILO-konventioner, som Danmark har ratificeret. Den aktuelle tragedie i Dhaka understreger jo blot dette behov, selv om det desværre kun er det seneste store eksempel blandt mange.

Vi vil gerne styrke indsatsen og understøtte de danske virksomheders viden omkring frihandelsaftalerne og det sociale ansvar. Vi forventer sådan set, at virksomhederne tager et ansvar, opfører sig ordentligt og tænker over, hvad de ting, de interagerer med ude i verden, har af sociale konsekvenser. Det er ikke kun på grund af det etiske aspekt, men også fordi, som mange danske virksomheder selv siger, det faktisk kan være et konkurrenceparameter at opføre sig ordentligt.

Vi ønsker en aktiv, balanceret handelspolitik med fokus på dansk vækst og beskæftigelse, men også med fokus på at fremme en retfærdig og fri international handel, som særlig gavner verdens fattigste. Vi er langt fra i mål, men med dagens strategi kan vi komme et markant stykke videre.

Kl. 14:57

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Christian Langballe fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:58

(Ordfører)

Christian Langballe (DF):

Jeg skal sige, at Dansk Folkepartis ordfører på området, hr. Hans Kristian Skibby, desværre ikke havde mulighed for at deltage i forespørgselsdebatten, så jeg skal på hans vegne oplæse følgende:

Til trods for at vi i Dansk Folkeparti ikke blev tilbudt at være medforespørgere på dagens forespørgsel til handels- og investeringsministeren, vil vi alligevel takke for initiativet og for, at vi i dag har mulighed for her i Folketingssalen at høre mere om de initiativer og indsatser, som ministeren fokuserer på, set i forhold til den danske indsats på det internationale handelspolitiske område. For det er særdeles vigtige emner, vi her debatterer, al den stund netop den danske fokus på øget samhandel og eksport er en basal grundsten i arbejdet for at skabe synlighed omkring de danske virksomheder og deres produkter. Skal vækst skabes, skal der også ihærdighed og flittighed og ikke mindst insisterende stædighed til for at skabe og udvikle de danske virksomheder på det internationale marked.

Der skal fra alle parter side være fokus på innovation og skabestrang, og alle offentlige instanser skal understøtte de private virksomheder på alle fronter, eksempelvis i forhold til forskningsbaserede initiativer og rådgivning om finansiering, lovgivningen i andre lande og alle andre parametre, som virksomhederne stifter bekendtskab med i forbindelse med deres virke.

Jeg er naturligvis bekendt med, at handels- og investeringsministeren har udvist stor opmærksomhed med hensyn til BRIKS-landene og de åbenbare muligheder, danske virksomheder kan få ved at rette fokus på netop de lande, hvor væksten fortsat er på et rimeligt niveau, om end det også i de lande kunne gå bedre endnu. Men vi må ikke glemme, at netop de europæiske nærmærkedes også fremover vil være dominerende i den danske udenrigshandel. Landene i EU lande står for omkring 65 pct. af den danske vareeksport, så hvis man lægger den danske eksport til Europa sammen med eksporten til USA, udgør det fortsat omkring 80 pct. af den samlede danske eksport.

Men netop de ovennævnte markeder er desværre også de markeder, hvor væksten har været mest fraværende i de seneste år. Vi skal dog fortsat have hundrede procent fokus på de europæiske markeder og på USA, da det er vigtigt, at Danmark også fremadrettet fremstår som en aktiv handelsnation. Men den indsats gør ikke opgaven mindre i forhold til alle andre samhandelslande.

I Dansk Folkeparti er vi også glade for, at ministeren har så stor fokus på eksempelvis de asiatiske og sydamerikanske markeder. Kreativitet og iværksættertrang skal understøttes så godt, vi kan. Derfor hilser Dansk Folkeparti velkommen, at handels- og investeringsministeren netop har åbnet for Danmarks første eksportkanon på www.eksportkanon.dk. Dette initiativ vil med sikkerhed inspirere andre virksomheder til at tage springet ud på eksportmarkedet, når de i eksportkanonen kan læse om mennesker og virksomheder, som med succes er rejst ud i verden for at sælge danske varer og tjenesteydelser. Men det er noget, som vi med sikkerhed kommer til at høre mere om i de kommende år.

Med de ord vil jeg på vegne af Dansk Folkeparti afslutte ordførelsen.

Kl. 15:02

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Lone Loklindt.

Kl. 15:02

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Set med globale briller er Danmark en lille åben økonomi, og som ministeren netop sagde tidligere, kommer velstanden ikke af sig selv. Den afhænger ikke alene af, hvordan vi indretter os herhjemme, men også af, hvordan vi evner at afsætte vores varer og tjenester i udlandet.

I Økonomisk Redegørelse fra den her uge kan man læse, at eksporten kun stiger meget svagt i disse år, nemlig knap nok 1 pct., imens importen stiger mere end dobbelt så meget. Det skyldes til dels en svækket international økonomi, men det skyldes også, at bytteforholdet – kronekursen og konkurrenceevnen – og markedsadgangen gør det ekstra svært. Eksporten har stor betydning for vækst og beskæftigelse i Danmark, og derfor er handelspolitikken vigtig, men lige så vigtigt er det, at der er kohærens mellem handelspolitik, skatopolitik og udviklingspolitik.

Ser man på karakteren af Danmarks handel med udlandet, er der et klart billede af, at vi stadig handler allermest med vores nabolande samt USA og Japan, men det er også tydeligt, at mens de europæiske markeder stagnerer, så er væksten flyttet til helt andre kontinenter, hvor danske virksomheder i meget ringere grad har del i markedet. Hr. Jakob Ellemann-Jensen sagde, at de mere eksotiske markeder er mest interessant for de store virksomheder. Til det vil jeg nu sige, at vi skal huske, at store virksomheder altid har en masse underleverandører, og dermed får deres markedsadgang jo altså også betydning for de små og mellemstore virksomheder i Danmark.

Som en lille åben økonomi har Danmark en interesse i, at verdenshandelen er så fri og fair som muligt. WTO er det bedste forum til at opnå en global frihandelsaftale og dæmme op for den voksende protektionisme. Når vi i dag skal debattere regeringens nye handelsstrategi, er det netop centralt i den nye vision, at Danmark støtter stærkt op om det multilaterale handelssystem for at få konkurrence på fri og lige vilkår, ikke mindst under hensyntagen til at de fattigste lande kan få fodfæste i verdenshandelen. Desværre brød forhandlingerne som bekendt sammen i Doha helt tilbage i 2008, og siden har EU's bilaterale forhandlinger fået større betydning.

Fra radikal side lægger vi meget vægt på, at bæredygtig udvikling, menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljø er eviggyldige hensyn, uanset om det gælder bilaterale forhandlinger på regeringsniveau eller på virksomhedsniveau. Begrundelsen og bag-

grunden er i den seneste måneds tid blevet tindrende klar efter katastrofen i Bangladesh, hvor langt over 1.000 tekstilarbejdere blev slået ihjel, da en fabriksbygning styrtede sammen på grund af manglende sikkerhed og vedligehold. Her er det måske også på sin plads at nævne, at regeringen som led i finanslovsaftalen for 2013 med Enhedslisten oprettede en særlig CSR-pulje, som kan være med til at afhjælpe netop den slags udfordringer i udviklingslandene i samarbejde med de danske virksomheder.

For Danmark ligger der mange nye job i EU's aftaler med især Japan og USA, men hvis de fattigste udviklingslande kan hjælpes ind på verdensmarkedet under de rette forudsætninger, kan handelsaftaler også være en løftestang til fattigdomsbekæmpelse. Derfor er det også vigtigt, at Danmark fastholder presset både på AVS-landene og i EU for at indgå de økonomiske aftaler eller EPA'erne, som de kaldes, og også udviser den nødvendige fleksibilitet, for at det lykkes.

Handelspolitikken har mange formål ud over det centrale at styrke en økonomisk udveksling. Handel fremmer ikke bare vækst og velstand, men også fred og sikkerhed. Derfor er det også vigtigt at støtte ikke bare nord-syd-handel, men nok så meget den udveksling og integration, der sker regionalt. Stærke handelsforbindelser og forpligtelser er også vigtige for indsatsen for retsstat og governance.

90 pct. af væksten i dag findes uden for Europa, alle verdens hurtigst voksende lande findes i dag blandt udviklingslandene, og det er derfor afgørende med et stærkt internationalt engagement for også at sikre fremtidens vækst og velstand i Danmark. Handelspolitikken og udviklingspolitikken er derfor snævert forbundet, hvilket bliver afspejlet tydeligt med den nye strategi og visionen for den. Radikale Venstre kan derfor bakke totalt op om regeringens nye handelspolitiske strategi, og vi støtter selvfølgelig det forslag til vedtagelse, som vi står bag.

Kl. 15:07

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Nikolaj Villumsen fra Enhedslisten.

Kl. 15:07

(Ordfører)

Nikolaj Villumsen (EL):

Vi lever i en globaliseret verden, og i denne globaliserede verden er det altså de fattigste, som rammes hårdest af konsekvenserne af globale kriser. Disse mennesker har helt konkret brug for, at vi finder politiske løsninger, der kan føre til en reel udvikling og ikke alene fortsat bistandsafhængighed. Her er handelspolitikken et helt afgørende instrument. Desværre har WTO ikke været i stand til at skabe brugbare resultater for verdens fattigste, når udviklingsperspektivet i Doharunden er forsvundet.

I stedet for er en række rige lande og ikke mindst EU begyndt at lave bilaterale handelsaftaler, hvor man presser udviklingslandene til at acceptere vilkår, der er direkte skadelige for udviklingen, alt sammen for at skabe nye markeder for europæiske virksomheder. Det er direkte skadeligt, og Danmark bør afholde sig fra at bidrage til denne udvikling.

I Enhedslisten mener vi, at international handel kan skabe vækst og udvikling, hvis vi bruger det på den rigtige måde. Det skal ikke bare gøre de rigeste rigere, nej, det skal skabe global ansvarlighed, bæredygtighed og udvikling. En ny dansk handelspolitisk strategi bør sikre politikkoherens, som på almindelig godt dansk betyder, at der skal være en sammenhæng mellem vores handelspolitik og udviklingspolitiske målsætninger, altså, at vi skal favorisere de mindst udviklede lande. Det er her fokus skal ligge og ikke på at give danske virksomheder mulighed for at sparke hul til nye markeder eller på at sikre, at dansk udviklingsbistand skaber arbejdspladser og vækst alene i Danmark.

Det er simpelt hen både kortsigtet og fejlagtigt, og det kan Enhedslisten på ingen måde støtte. Derfor fremsætter vi også forslag til vedtagelse om den danske handelspolitik, som lyder således:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget bekræfter sin støtte til det multilaterale handelssystem og anerkender vigtigheden af handel for Danmark. Folketinget understreger endvidere betydningen af, at handelspolitikken skal bidrage til fattigdomsbekæmpelse samt rettighedsbaseret og bæredygtig udvikling i udviklingslandene.

Folketinget pålægger regeringen at sikre, at fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling bliver det centrale mål i koblingen mellem udviklingsbistand og handel, således at udviklingslandenes behov aldrig underordnes danske økonomiske interesser, samt at den kommende handlingsplan for politikkoherens for udvikling indeholder konkrete og handlingsorienterede mål på handelsområdet.

Derudover pålægger Folketinget regeringen at arbejde aktivt for at afskaffe alle former for handelsforvridende landbrugsstøtte i EU og andre ressourcestærke lande.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 84).

Kl. 15:10

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak for forslaget til vedtagelse, som vil indgå i den videre debat.

Hr. Steen Gade for en kort bemærkning.

Kl. 15:10

Steen Gade (SF):

Egentlig synes jeg, det var et ret udmærket forslag til vedtagelse, men der var en ting, der undrede mig lidt – men jeg blev også glad – og det var, at Enhedslisten nu støtter hele det multilaterale handelssystem. Nu har vi jo stået og sloges om det her i 10 år, hvor Enhedslisten har været imod WTO og det multilaterale handelssystem og har sagt nej til det. Jeg er faktisk enig i analysen af, at hvis det bilaterale kommer til at stå alene, er det altså noget skidt, og det er jo også derfor, at regeringen lægger så meget vægt på det multilaterale lige nu i en kombination med det bilaterale. Men det har altså været Enhedslisten, der har kæmpet imod det her system tidligere.

Betyder det, at man har skiftet standpunkt, og betyder det, at man godt kan se, at det måske ikke var helt rigtigt, som man har stemt de sidste 10 år?

Kl. 15:11

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Ordføreren.

Kl. 15:11

Nikolaj Villumsen (EL):

Nej, der er ingen tvivl om, at vi synes, at det, der har været problematisk ved WTO, stadig er det, men jeg synes også, man må sige, at de bilaterale handelsaftaler, der bliver lavet lige nu, er dybt problematiske. Derfor så vi fra Enhedslistens side hellere, at man fik sikret et ordentligt handelssystem globalt, som respekterede muligheden for verdens fattigste fattigste lande for at udvikle sig. Det har ikke været tilfældet med den politik, der har været lagt fra WTO's side, og det er desværre heller ikke tilfældet i de bilaterale handelsaftaler, som EU laver nu.

Kl. 15:12

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Hr. Steen Gade.

Steen Gade (SF):

Tak for svaret, for det betyder jo rent faktisk, at man bakker op om en institution som WTO, så tak for det. Så er vi fri for den diskussion.

Så siger hr. Nikolaj Villumsen, at WTO's politik ikke har levet op til det, men hvad er det nu, WTO's politik er? Det er det samlede af dem, der er med i WTO, og så må hr. Nikolaj Villumsen vel tage stilling til, om Danmark kæmper for det rigtige. Det er det ene: Kæmper Danmark for det rigtige? Har hr. Villumsen hørt, at ministeren har sagt de samme ord, som han siger i dag? Eller har hr. Villumsen ikke slået ørerne ud?

Det andet er så, at så må man jo gå ind i den der diskussion om, hvordan man får det til at virke. Og for øvrigt er Doharunden jo en fattigdomsrunde. Den Doharunde, som er gået i stå, handler om at sikre, at de fattige også får del i verdenshandlens liberalisering.

Kl. 15:13

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):
Ordføreren.

Kl. 15:13

Nikolaj Villumsen (EL):

Men desværre er det jo sådan, at det, der har været indtil nu i Doharunden, ikke har tilfredsstillet de fattigste lande, og derfor har de jo også strittet mod. Jeg synes, det er helt afgørende, at vi ikke kommer til at lave et internationalt handelssystem, der ødelægger mulighederne for udvikling. Jeg synes, den globale krise har vist os med al tydelighed, at der er behov for grundlæggende standarder, der sikrer mod et ræs mod bunden, og det bør Danmark selvfølgelig arbejde for.

Det er også derfor, vi helt konkret fra Enhedslistens side foreslår en anden handelsstrategi, som lige præcis tager udgangspunkt i, at vi skal sikre de fattigste landes udviklingsmuligheder. Derfor synes jeg også, at det flertal, som tegner sig, og som vedtager, at danske virksomhedsinteresser skal være i højsædet, er problematisk, for der er en modsætning mellem, hvad danske virksomheder har af interesser, og hvad verdens fattigste lande har af interesser. Desværre er det også tit de store koncerner, der har haft interesse i det, der er sket i WTO, og derfor har vi også være kritiske fra Enhedslistens side.

Kl. 15:14

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):
Tak. Hr. Jens Joel for en kort bemærkning.

Kl. 15:14

Jens Joel (S):

Tak til Enhedslistens ordfører. Jeg hørte på et af svarene her, at man fra Enhedslistens side betragter de bilaterale aftaler, der nu bliver indgået fra EU's side, som meget problematiske for ulandene. Mit spørgsmål er bare helt konkret: Hvad er det præcis for nogle elementer, der er problematiske for ulandene i de aftaler, der bliver indgået lige nu?

Kl. 15:14

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):
Ordføreren.

Kl. 15:14

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Helt konkret synes jeg, at EPA-aftalerne, som man laver med bl.a. de afrikanske lande, er dybt problematiske, fordi de skal åbne deres markeder, og det er de ikke rede til. De kan ikke klare sig i konkurrencen med EU. Vi så i de forhandlinger, som foregik, at EU pressede dem hårdt. Man truede med at lukke vores markeder for

import af deres råvarer, og det er klart, at hvis et land, der lever af 90 pct. råvareproduktion, bliver truet, så accepterer det måske, at de 10 pct. af dets produktion, der er industrialiseret, skal nedlægges. Og det er dybt problematisk, at EU på den måde favoriserer sine egne industriinteresser i forhold til udviklingslandenes muligheder for udvikling. Det er et helt konkret eksempel, som jeg synes er problematisk.

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):
Hr. Jens Joel.

Kl. 15:15

Jens Joel (S):

Tak for det. Så kan det være, at jeg ikke udtrykte mig klart nok, for jeg sigtede faktisk ikke til EPA'erne, men til frihandelsaftalerne, altså nogle af dem, vi diskuterer med USA og Japan, for jeg har forstået, at dem var Enhedslisten ikke tilhænger af, fordi man mener, at de rammer ulandene. Helt præcist hvordan sker det?

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):
Ordføreren.

Kl. 15:16

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen nu er hverken Japan eller USA jo ulande, og derfor drejede mine tanker sig også straks mod EPA'erne, som lige præcis handler om udviklingslande. Men der er ingen tvivl om, at hvis vi tager handelsaftaler, også med udviklede lande som USA og Japan, så synes jeg, det er en vigtig problematik, at vi sikrer grundlæggende rettigheder, at vi sikrer, at det, vi konkurrerer på, ikke er laveste fællesnævner, men ordentligt miljø og ordentlige arbejdstagerrettigheder. Det er selvfølgelig en bekymring, vi har fra Enhedslistens side, og det er også den indstilling, vi har, når vi går til forhandlinger om aftaler selv med Japan og USA. Jeg synes, at den globale krise med al tydelighed viser, at der er behov for at sadle om, og at man skal lade være med at tro, at ureguleret handel, hvad enten det er på de finansielle markeder eller med anden produktion, er skadeligt. I forhold til udviklingslandene synes jeg at EPA'erne er et godt eksempel på, at EU varetager egne økonomiske interesser i stedet for udviklingslandenes interesser.

Kl. 15:17

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):
Fru Lone Loklindt.

Kl. 15:17

Lone Loklindt (RV):

Tak. Tak til ordføreren for trods alt at give os visse indrømmelser om netop det multilaterale, men nu sagde ordføreren jo, at strategien primært var til fordel for danske virksomheder. Det kunne jeg godt tænke mig at ordføreren beviste lidt mere klart. Man kan jo læse Bibelen med de øjne, man vil, og det kan man også med handelsstrategier, og set med radikale øjne er der jo rigtig meget balance i netop den her strategi, ikke mindst fordi – selv om den ikke direkte henviser til den – den faktisk er baseret på det mandat, som Folketinget gav regeringen tilbage i 2007 i forhold til netop AVS-landene og forhandlingerne i EPA-sammenhæng.

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):
Ordføreren.

Kl. 15:18

Kl. 15:21

Nikolaj Villumsen (EL):

Det er sådan, at ligesom Enhedslisten også dengang var imod vedtagelsen, har vi også nu en bekymring for, at man ikke i tilstrækkelig grad tager højde for ulandene, og jeg synes desværre ikke om den situation, som vi har set fra EU's side, altså efter vedtagelsen i 2007, hvor implementeringen jo blev, at da man forhandlede med AVS-landene, var det ikke deres interesser, der var i højsædet – desværre. Det er jo ikke bare noget, Enhedslisten påstår. Det er der en lang række af ngo'er, der også har kritiseret. Det, der jo helt grundlæggende er problemet, synes jeg, er, at det modsat af, hvad Venstre sagde tidligere, ikke er sådan, at frihandel altid gavner alle. Der er nogle, som er dårligere stillet i konkurrencen, og der synes jeg at det er fair, at man lader dem beskytte sig selv, eksempelvis ved protektionisme.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Fru Lone Loklindt.

Kl. 15:19

Lone Loklindt (RV):

Protektionisme i en overgangsperiode er jo netop det, der ligger i de aftaler, der bliver forhandlet. Vi kan godt blive enige om, at nogle gange ender de lidt andre steder, end Danmarks forhandlingsmandat lød på i første omgang, men vil ordføreren ikke give mig ret i, at netop med tiden viser det sig faktisk, at det der med at stille krav, ligesom vi gør til danske virksomheder, når vi stiller miljøkrav, og at man kan leve op til mange ting, er noget af det, som egentlig skal til for at hjælpe udviklingslandene ind på verdensmarkedet, så vi faktisk reelt får lavet nogle aftaler så fleksible som muligt, og det er jo netop det, der ligger i strategien. Vil ordføreren ikke indrømme, at det netop kan hjælpe at stille krav, præcis som vi prøver at gøre ved danske virksomheder?

Kl. 15:20

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Ordføreren.

Kl. 15:20

Nikolaj Villumsen (EL):

Der er da ingen tvivl om, at det kan hjælpe at stille krav, og det skal vi gøre, men jeg synes bare, at problemet er, at der, hvor der også er blevet stillet krav i eksempelvis EPA-aftalerne og også i forhold til AVS-lande, stiller man krav til, hvad de fattigste lande skal gøre, i stedet for at EU påtager sig et større ansvar. Der må jeg sige, at resultatet af det, der kom ud af den beslutning, der blev taget i 2007, er vi uenige i, og jeg synes, at det forhandlingsforløb, man så fra EU's side, var dybt, dybt problematisk, fordi det var de store koncerner i EU's interesser, man varetog, og ikke verdens fattigste lande. Der skal stilles krav, og der skal gives mulighed for, at verdens fattigste kan udvikle sig, så vi har en verdenshandel, som så har respekt for grundlæggende menneskerettigheder, grundlæggende arbejdstagerrettigheder og for miljøkrav, fordi som jeg sagde tidligere, synes jeg, at den globale krise har vist, at vi ikke skal konkurrere på et ræs mod bunden, men på minimumsstandards, så ingen grundlæggende simpelt hen skal gå under.

Kl. 15:21

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Mette Bock fra Liberal Alliance.

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Tak for det. Jeg er meget glad for, at der er blevet taget til initiativ til den her debat i dag. Jeg synes, den er vigtig, og at den er spændende, og den er også udtryk for, at vi måske er ved at få brudt nogle tabuer, der har været om, hvad et frit marked kan gøre, i forhold til hvad en udviklingspolitik i virkeligheden er for noget.

Det er også spændende, fordi den debat rammer lige ind midt i et grænsefelt imellem handelspolitik, udenrigspolitik og udviklingspolitik. Og da havde vi jo allerede sidste år en stor diskussion, i forbindelse med at vi vedtog den rettighedsbaserede udviklingspolitik: Hvad er vigtigst – handel eller rettigheder? Og det er en lang, kompliceret og svær debat, som givetvis vil komme til at foregå i rigtig mange år endnu.

Der er for os at se i Liberal Alliance igen meget, meget lang vej, til vi får en global frihandel. Spørgsmålet er, om vi overhovedet nogen sinde når dertil, men det betyder jo ikke, at man selv skal tage små skridt i den retning. Og det er jo ganske rigtigt, som ministeren sagde i sin indledning, at der er sket ændringer i løbet af de sidste år. For det første ved vi, at kriser fører til mere protektionisme. For det andet er der sket en forskydning i den globale økonomi, hvor vækstcentrene flytter sig. Og for det tredje har vi kunnet konstatere nogle sammenbrud, bl.a. i WTO-forhandlingerne, og Doharunden kører nu her på 11., 12. år.

Liberal Alliance er imod protektionisme, vi er imod generel erhvervsstøtte, også landbrugsstøtte, og vi er for frihandel. Vi tror faktisk, at frihandel er den allerbedste vej til at skabe udvikling, og vi ser ingen modsætning i, at frihandel fremmer både de rige og udviklingslandene til fremgang og udvikling og dermed på den længere bane også fred i verden.

Der er fremsat et forslag til vedtagelse i forbindelse med debatten. Desværre fik Liberal Alliance først præsenteret det i går som et hop på eller lad være-forslag, og det synes jeg er rigtig ærgerligt, for vi ville egentlig gerne have været med, og jeg tror måske godt, at vi kunne have fået enderne til at nå sammen. Men det er jo et valg, og sådan er det.

Men der er faktisk rigtig mange formuleringer i det forslag til vedtagelse, som vi synes rigtig godt om, og derfor har jeg formuleret et andet forslag til vedtagelse, som er stort set identisk med det, som er fremsat af de fleste af Folketingets øvrige partier, bortset fra Enhedslisten. Og den opmærksomme lytter vil, når jeg nu læser det op, bemærke, at den eneste pind, som er ude, er den pind, som handler om, at handelspolitikken skal fremme bæredygtig udvikling og miljø- og klimavenlig handelsliberalisering.

Det handler simpelt hen om, at jeg synes, at man skal køre de to spor hver for sig, for hvis man pålægger vores internationale organisationer at køre de to spor sammen, så er det, at disse organisationer ikke kommer ud af stedet, og det handler om at komme ud af stedet. Og derfor synes vi, det er rigtig godt, at regeringen nu forsøger at stille sig i spidsen for en aktiv handelspolitik på det internationale område, men vi synes som sagt, at de to spor skal køre hver for sig, fordi vi ellers risikerer ikke at komme ud af stedet.

Så jeg vil gerne fremsætte følgende forslag til vedtagelse:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at placere Danmark blandt ledende kræfter internationalt i arbejdet for liberalisering af verdenshandlen og at modvirke protektionisme. Fremme af fri og fair international handel skal komme hele verdensøkonomien – ikke mindst de fattigste lande – til gode.

Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for:

- at engagere sig maksimalt i EU's bilaterale frihandelsforhandlinger for at varetage danske politiske og kommercielle interesser,

- at sikre større markedsadgang og afvikle handelsbarrierer for danske virksomheder på eksportmarkederne,
  - at styrke WTO og det multilaterale handelssystem som et værn imod protektionisme samt
  - at sikre resultater i forhandlingerne af Doha-udviklingsrunden, som også er fordelagtige for de mindst udviklede lande,
  - at Danmark i forhold til udviklingslandene anlægge en sammenhængende tilgang til handel og udvikling til gavn for både fattigdomsreduktion i udviklingslande samt for Danmark.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 85).

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak til ordføreren. Forslaget til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger. Jeg giver ordet til hr. Per Stig Møller fra De Konservative.

Kl. 15:25

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

Den internationale handelspolitik har flere dimensioner. Den første er naturligvis at sikre og forøge dansk eksport. Uden en stadigt stigende eksport kan vi ikke udvikle og styrke vores velfærdssamfund. Det er de penge, som kommer ind i landet, der afgør, hvor meget vi kan gøre for hinanden i landet. Det forudsætter, at det danske erhvervsliv og i denne forbindelse eksportvirksomhederne har de bedst mulige rammebetingelser, den mindst bureaukratiske lovgivning, det mest gennemskuelige regelværk, en konkurrencedygtig selskabsskat og en skat på arbejdsindkomst, der ikke gør vore varer for dyre, hvortil naturligvis kommer den bedst uddannede og mest produktive arbejdskraft. Alt dette er hjemmearbejde, som regeringen og Folketinget skal sørge for, og gør vi det, skal det nok gå alt sammen.

Den anden dimension er på udebanen at sikre de bedst mulige vilkår for handel mellem landene, og det vil sige at arbejde for at fjerne toldbarrierer, tekniske handelshindringer og indgå bilaterale og multilaterale handelsaftaler, og det er, hvad debatten drejer sig om i dag. Her går vores vej gennem EU, hvis regler og handelsaftaler regeringen skal søge den størst mulige indflydelse på. Det gælder ikke mindst i forbindelse med frihandelsforhandlingerne i WTO og den dertil knyttede Dohaudviklingsrunde.

Trods talrige forhandlinger, trods talrige runder er vi desværre ikke nået i nærheden af målet, men vi har dog tidligt sikret fri adgang for alt andet end våben – det er det, det hedder, vil jeg sige til ministeren: alt andet end våben – fra de mindst udviklede lande, så vi gennem frihandel kan hjælpe dem videre i udviklingen og undgå, at de bryder sammen i fattigdom. Derfor skal og kan handelspolitik og udviklingspolitik hænge sammen, så vi både bekæmper fattigdommen i udviklingslandene og styrker den danske eksport. Et handelspolitisk samarbejde mellem AU og EU ville faktisk være til stor gavn for begge parter, men for at fremme udviklingen skal den også være ansvarlig og ikke bidrage til at lænke børn til arbejde og ikke påtvinge arbejderne forhold, som vi har set det i forbindelse med katastrofen i Bangladesh, og det er derfor, vi godt kan acceptere, at de tiltrådte ILO-konventioner er med. En menneskerettighed er jo altså også ikke at komme på en arbejdsplads og dø, mens man er der, på grund af mangel på sikring af arbejdspladsen.

En tredje dimension er den geostrategiske, som består i gennem bilaterale og regionale frihandelsaftaler at knytte lande og regioner tættere til os i Europa og dermed fremme mulighederne for en fælles politisk forståelse og en koordineret indsats i forbindelse med andre store globale problemer såsom miljøproblemerne og klimaproblemet. I den forbindelse er det vigtigt, at den nødvendigvis forøgede verdenshandel fremmer udvikling i den såkaldt tredje verden og styrker velfærdssamfundet i vores del af verden og ikke derved gør de andre problemer større. Overladt til sig selv vil en øget produkti-

on og samhandel nemlig øge energiforbruget, trække mere på jordens ressourcer og forværre forureningen af luften og af havvandet. Der er følgelig brug for internationale aftaler, som sikrer, at vi altid anvender den bedst tilgængelige teknologi og den mest intensive og vedvarende energi for at gøre den nødvendige vækst bæredygtig.

Europa står over for international handel, der kan styrke os, men sandelig også svækker os, hvis vi i en kombination af for dyre europæiske varer og en international frihandel ender i en situation, hvor vi importerer, men ikke eksporterer, fordi den mellemklasse, som i kraft af frihandelen og den forbedrede økonomi er opstået i den tredje verden, til den tid ikke køber vore varer, men f.eks. de asiatiske, fordi de er lige så gode som vores, men samtidig billigere. Det er i realiteten velfærdssamfundets skrækskenarie. Derfor skal vi både forstærke indsatsen på hjemmebanen og forstærke vores indsats på det internationale handelsområde.

En af de frihandelsaftaler, som kan styrke os mest, og som regeringen også lægger vægt på – det var jeg glad for at høre – er indgåelse af en frihandelsaftale mellem USA og EU. Tilsammen står vi for 50 pct. af verdens BNP, og vi vil blive en afgørende faktor i verdensøkonomien og samtidig sikre, at USA stadig væk er knyttet til Europa og europæiske interesser. Vi foreslog allerede at gå denne vej i 2002. Jeg kaldte det, at vi skulle lave NATA – North Atlantic Trade Association, og jeg er derfor glad for, at forhandlingerne langt om længe er ved at komme i gang. Den gamle tyske filosof Immanuel Kant skrev omkring 1790 bogen »Til den evige fred«, og der skrev han, at handel rimer ikke på krig. Når man har større fordel af at handle med hinanden end i at bekriige hinanden, vil man samarbejde i stedet for med alle midler at modarbejde hinanden. Derfor er der brug for en aktiv og fortsat forøget dansk indsats på det internationale handelspolitiske område, og derfor stemmer vi naturligvis for det forslag til vedtagelse, som vi er medforlagsstillere til.

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Anne Bastrup):

Jeg siger tak til ordføreren. Der er ikke flere ordførere, så jeg giver ordet til handels- og investeringsministeren.

Kl. 15:30

Handels- og investeringsministeren (Pia Olsen Dyhr):

Først vil jeg gerne takke for en god debat – det har været en både god, konstruktiv og indsigtfuld debat. Det er jo min første debat overhovedet som minister, og det er en fornøjelse at komme i Folketingssalen. Det er ikke så tit, en handelsminister gør det; det gør man mere, når man sidder med et ressort og en masse lovforslag. Så det vil jeg også takke for.

Så vil jeg sige, at der er rejst mange spørgsmål i de forskellige ordføreres indlæg, men der er især nogle, jeg gerne vil knytte nogle kommentarer til for på en eller anden måde at lave en cirkel i den her debat. Først er det i forhold til verdens fattigste: Der skal ikke være nogen tvivl om, at den her regering er interesseret i, at frihandel skal understøtte verdens fattigste. Det arbejder vi aktivt på, når vi diskuterer EPA-aftalerne i EU, når vi diskuterer Aid for Trade, og når vi understøtter udviklingslandenes muligheder for at deltage i det internationale handelssystem.

Det gør vi også op til de frihandelsforhandlinger og den diskussion, vi skal have til ministermødet i december endnu en gang, hvor den danske regering har presset på, for at der netop skal vedtages en pakke for de fattigste lande i verden. Det har vi en stor interesse i, fordi vi ved, at det er de fattigste lande, der i øjeblikket taber i det handelssystem, vi er i. De har åbnet deres markeder; de har brug for til gengæld at få adgang til vores markeder. Det er en stor udfordring og noget, der kun kan løses gennem globalt handelssamarbejde.

Så synes jeg også, man skal notere sig en lille underfundighed i strategien, som jeg selv synes vi skal dyrke nærmere fremadrettet. Det er nemlig spørgsmålet om de globale værdikæder. Vi har utrolig

lidt viden om, hvad det betyder for dansk økonomi med de globale værdikæder. I strategien står det jo klart, at det sted, Danmark eksporterer allermest til – på grund af de globale værdikæder – er det amerikanske marked. Det foregår så gennem Tyskland eller Kina eller andre steder, men varerne ender i sidste ende i USA.

Det element synes jeg er tankevækkende og måske derfor også rigtig interessant at få undersøgt nærmere. Jeg ved, at Aarhus Universitet nu går i gang med et større forskningsprojekt ledet af Philipp Schröder med støtte fra TrykFonden for netop at undersøge, hvad der ligger i det her, og hvad det betyder for dansk økonomi. Er det kun trist for dansk økonomi, når vi ser, at job bliver outsourcet fra Danmark, eller kan det måske i sidste ende have en plusværdi for dansk økonomi? Det er vi simpelt hen nødt til at have mere viden om, og OECD har lavet de første undersøgelser. Det er også en del af den handelspolitiske strategi.

Så vil jeg sige, at det ikke er et enten-eller, når vi snakker vækstmarkederne eller BRIK eller USA eller hele verden kontra vores nærmarkeder. Det er et både-og. Men det, vi skal være opmærksomme på, er, at væksten foregår uden for EU i øjeblikket, og hvis vi gerne vil have, at Danmarks vækst og velstand fortsat skal stige, og hvis vi vil bevare det velfærdssamfund, vi har, så forudsætter det altså, at danske virksomheder også eksporterer til lande længere væk.

Det er ikke alene ved brug af bilaterale handelsaftaler, at vi kan sikre, at danske virksomheder får nogle ordentlige vilkår; det er også ved mange af de forskellige eksportelementer, vi laver. Og der vil jeg faktisk gerne takke de borgerlige partier for bl.a. gennem »Vækstplan DK« at sørge for, at vi har flere midler til netop at lave det arbejde, vi gør, på vækstmarkederne. For der er ingen tvivl om, at det hjælper danske virksomheder.

Så er der spørgsmålet om WTO og de multilaterale aftaler. Og jeg vil sige, at jeg synes, det er rigtig positivt, at Enhedslisten her i dag nu støtter det multilaterale handelssystem, som jo ellers ikke har været Enhedslistens politik. Det kan jeg se i det forslag til vedtagelse, der er lagt frem, og det vil jeg gerne rose Enhedslisten for, fordi det er et skridt i retning af et sted, hvor Enhedslisten i hvert fald ikke tidligere har været.

Det er et system, der tidligere fra Enhedslistens side har været kritiseret for at have udemokratiske elementer. Jeg mener, det er det mest velfungerende system, vi har internationalt, i forhold til at sørge for fair handel. Alle spillere er med til at diskutere i WTO, og derfor kan man også sætte en barre i forhold til, hvad for nogle spilleregler der skal være, når vi sørger for tjenesteydelser, når vi sørger for industrivarer, når vi snakker om landbrugsvarer, der bliver handlet over grænserne.

Jeg synes, det er rigtig trist, at Doharunden er låst fast. Jeg har gjort alt, hvad jeg har kunnet; jeg har også bedt mine embedsmænd om at gøre alt, hvad de kan; jeg har undersøgt i EU, hvad vi kan, i forhold til at sætte gang i WTO-udviklingsrunden. Så det er ikke på grund af manglende lyst fra dansk side. Jeg ved også, at den tidligere regering har haft det samme ønske, men det er simpelt hen, fordi de stormagter, der er i øjeblikket – og her mener jeg især USA kontra Kina og Indien – bærer en del af ansvaret for, at forhandlingerne ikke løfter sig videre. Og det er de fattigste lande, der i sidste ende taber på det.

Kl. 15:35

Så må vi lave bilaterale handelsaftaler, og jeg mener ikke, at det underminerer det multilaterale spor. Det har også være en prioritet fra dansk side at sige, at det skal bidrage til WTO-spolet. Det kan man også se med de frihandelsaftaler, der er indgået siden Lissabontraktaten fra EU's side, både med Sydkorea, med Singapore og nu også i de afsluttende forhandlinger, vi sidder i, med Canada, forhåbentlig med Indien og ved de igangsatte forhandlinger med Japan og USA. Det viser egentlig meget godt det, der også ligger i Doha-mandatet, og er i virkeligheden, kan man sige, noget af det, der kun-

ne løfte det internationalt, især hvis de muligheder i sidste ende også betyder noget for udviklingslandene. Så jeg vil sådan set sige, at de bilaterale handelsaftaler måske på et tidspunkt kan være med til at løfte Doha videre.

Så siger Enhedslistens ordfører desværre fra talerstolen, at den her handelspolitiske strategi kun sætter danske virksomheders interesser i højsædet. Jeg mener ikke, at noget kan være mere forkert, når jeg læser den handelspolitiske strategi. Når jeg har været med til at arbejde for den, har det jo netop handlet om at få en balance. Jo, det er vigtigt, at vi sørger for, at danske virksomheder klarer sig godt ude i verden. Hvis vi kigger på dansk økonomi, ser vi, at omfanget af eksporten er 54 pct. af vores bruttonationalprodukt, og at hvert fjerde job i Danmark er afhængigt af eksporten. Så hvis jeg ikke som minister tager ansvar for det ude i verden og sørger for dansk velfærd, er jeg uansvarlig.

Så der er ingen tvivl om, at jeg også skal sørge for, at danske virksomheder klarer sig godt på ordentlige vilkår, men det handler en handelspolitisk strategi sådan set ikke kun om. Den har også stor fokus på udvikling, og for første gang nogen sinde, og det synes jeg sådan set at Enhedslisten skal notere sig, er udvikling med i den handelspolitiske strategi, det har det ikke været før. Så der er sådan set et nyt element, hvor Enhedslisten burde se sig selv imødekommet.

Jeg noterer mig Liberal Alliances ordførers kommentar om forhandlingerne. Jeg kunne godt have ønsket, at vi måske kunne være kommet i mål med, at Liberal Alliance også kunne have været med på det forslag til vedtagelse, der er fremsat, men jeg vil også gerne sige, at det er vigtigt for den her regering, at vi sammenknytter bæredygtig udvikling, miljø og arbejdstagerrettigheder med handel.

Grunden til, at vi ikke skal afkoble de to processer, er, at så skaber vi ulige vilkår for danske virksomheder ude i verden. Hvis de er de eneste, der lever op til ordentlige vilkår for arbejdstagerne, hvis de er de eneste, der sørger for, at arbejdstagerne får ordentlig løn, og hvis de er de eneste, der sørger for, at der ikke foregår korruption – for det må de ikke have, det er ulovligt i Danmark – jamen så er de stillet ulige med f.eks. deres konkurrenter ude på markederne, hvis vi ikke sørger for, at det er en del af de bilaterale handelsaftaler, at det skal løftes. Jeg tror for det første, det er den måde, vi sikrer danske virksomheder bedre på, og jeg mener for det andet, at vi også har et ansvar for at løfte det her.

Det handler om et spørgsmål som det, vi så i Savar i Bangladesh, nemlig at en fabrik styrter sammen og mange mennesker dør. Og det handler om det tøj, vi hver især går rundt i, fordi det er produceret under sådan nogle vilkår. Hvis vi ikke kan løfte det i en handelspolitisk sammenhæng, har jeg svært ved at se, hvad der skulle kunne gøre det. 80 pct. af eksporten fra Bangladesh handler decideret om tekstiler ud af Bangladesh til resten af verden, og det, der er udfordringen for Bangladesh, er selvfølgelig, at de gerne vil fastholde arbejdspladserne. Og der er vi nødt til handelspolitisk at gå ind og diskutere det, løfte rammen og være med til at sørge for, at det ikke kun er de danske virksomheder, der skal løfte den her byrde, det skal vi sådan set alle sammen.

Så det handler i virkeligheden for mig at se om en dagsorden, der hænger godt sammen, ikke kun for virksomheder, men sådan set også for stater, for vi mener grundlæggende også, at bæredygtig udvikling, miljø og arbejdstagerrettigheder er noget, der skal være på den globale dagsorden, ikke bare når vi taler i FN, men sådan set også når vi sidder i handelsforhandlinger.

Når det er sagt, synes jeg, det har været en fornøjelig debat. Det er første gang, vi har diskuteret handelspolitik i Folketingssalen under den her regering. Jeg håber ikke, det bliver sidste gang, og jeg glæder mig til fremtidige debatter både i Europaudvalget og selvfølgelig også i den her ærede sal.

Kl. 15:39

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):

Jeg siger tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil først finde sted mandag den 3. juni 2013.

Kl. 15:39

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Anne Baastrup):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes mandag den 3. juni 2013, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 15:40).
